

Miljøgodkendelse af svineproduktion

Havegaard, Skovbøllevej 15, 4900 Nakskov

DATO: 23. september 2010

Lolland Kommune, Jernbanegade 7 4930 Maribo

Sags nr. 5577626.

Dokument nr. 5915329

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	1
Datablad	3
1 Resumé og samlet vurdering	4
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	4
1.2 ikke teknisk resumé.....	5
1.3 Offentlighed.....	9
2 VILKÅR	12
3 Generelle forhold.....	20
3.1 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	20
3.2 Gyldighed.....	20
3.3 Retsbeskyttelse.....	21
3.4 Revurdering af miljøgodkendelsen.....	21
4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	22
4.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	22
4.2 Placering i landskabet.....	24
5 Husdyrhold, staldanlæg og drift	25
5.1 Husdyrhold og staldindretning.....	25
5.2 Ventilation.....	31
5.3 Fodring.....	36
5.4 Energi- og vandforbrug.....	37
5.5 Spildevand herunder regnvand.....	39
5.6 Affald.....	43
5.7 Råvarer og hjælpestoffer.....	44
5.8 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	45
6 Gødningsproduktion og -håndtering.....	47
6.1 Gødningstyper og mængder.....	47
6.2 Flydende husdyrgødning.....	47

6.3	Gylleforsuring.....	48
6.4	Gylleseparering.....	48
6.5	Gyllekøling	49
6.6	Fast gødning inkl. dybstrøelse.....	50
6.7	Anden organisk gødning	50
7	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	52
7.1	Ammoniak og natur	52
7.2	Lugt	61
7.3	Fluer og skadedyr	62
7.4	Transport.....	63
7.5	Støj fra anlægget og maskiner	65
7.6	Støv fra anlæg og maskiner	67
7.7	Lys.....	68
8	Påvirkning fra arealerne.....	69
8.1	Baggrund og Udspretningsarealerne	69
8.2	Påvirkninger af søer og vandløb.....	72
8.3	Kvælstof og fosfor til fjord & hav.....	74
8.4	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter).....	78
8.5	Kvælstof til grundvand	82
9	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	83
10	Alternative løsninger og 0-alternativet	87
10.1	Alternative løsninger	87
11	Husdyrbrugets ophør.....	88
12	Egenkontrol og dokumentation.....	89
13	Bilag	92
13.1	Anvendte kilder og referencer	92
13.2	Bilag IV-arter i Lolland kommune	94
13.3	Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 179	97

DATABLAD

TITEL: § 12 MILJØGODKENDELSE AF SVINEPRODUKTION PÅ HAVEGAARD, SKOVBØLLEVEJ 15, 4900 NAKSKOV

DATO FOR GODKENDELSE: 23. SEPTEMBER 2010

BEDRIFTENS NAVN: HAVEGAARD

CVR-NR OG P-NUMMER: CVR NR. 26857163 P NR. 1009441103

CHR NUMMER: 108871

EJENDOMSNUMMER: 3600017950

MATR. NR : 13 B, 13 C, 52 A HØJSMARKE BY, SANDBY OG 4 A, 8 A SKOVBØLLE BY, KØBELEV

ADRESSE: SKOVBØLLEVEJ 15, 4900 NAKSKOV

BEDRIFTS EJER OG ANSØGER: JOHAN ZIER OLSEN, TLF. 54908001 /MOBIL 24251995 E-MAIL: HAVEGAARD@MAIL.DK

KONSULENT:

KENT MYLLERUP, GRÅKJÆR MILJØCENTER, HÆSTVEJ 46, 8380 TRIGE, TLF/MOBIL .29656673

E-MAIL: KM@GRAAKJAER.DK

TILSYNSMYNDIGHED: LOLLAND KOMMUNE, TEKNIK- OG MILJØMYNDIGHEDEN, JERNBANEGADE 7, 4930 MARIBO

EKSTERN RÅDGIVER:

EIGIL PLÖGER, AGLAJA, LUNDEVEJ 48, VRÅBY, 4652 HÅRLEV, TLF. 56285377, MOBIL: 41425379,

EMAIL: AGLAJA@POST.TELE.DK

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Johan Zier Olsen, Skovbøllevvej 15, 4900 Nakskov har ansøgt om en miljøgodkendelse af:

- ❖ *Ændring og udvidelse af svinebesætningen fra 585 årssøer, 18.720 smågrise og 400 slagtesvin svarende til 240,14 DE til 2000 årssøer med pattegrise, svarende til 482,50 DE. Det indgår heri at pattegrisenes afgangsvægt er 8,5 kg. Der ansøges således om smågriseproduktion svarende til vægtintervallet fra normen på 7,2 kg til 8,5 kg.*
- ❖ *Ansøgningen forudsætter at udvidelsen gennemføres faseopdelt dvs. i 2 etaper over samlet 4 år. Etape 1 består i ansøgt udvidelse til 1300 årssøer med pattegrise svarende til i alt 313,62 DE. Det indgår også heri at pattegrisenes afgangsvægt er 8,5 kg. Der ansøges således også i etape 1 om smågriseproduktion svarende til vægtintervallet fra normen på 7,2 kg til afgangsvægten på 8,5 kg.*
- ❖ *I forbindelse med udvidelsen skal der bygges ny drægtigheds- og løbestald på i alt 4004 m², og en ny farestald på ca. 2000 m². Den ny farestald etableres som tilbygning på eksisterende staldbygning. Til oplagring af gødning etableres 2 nye gyllebeholdere på hver 4000 m³. Der ud over etableres 2 nye siloer til foder med en højde på 13,2 m. Bygningerne etableres i tæt sammenhæng med ejendommens eksisterende bygninger. Den ene gyllebeholder ligger 5 m fra skel til naboejendommens markarealer, hvorfor der søges om dispensation for afstandskrav hertil.*
- ❖ *Udbygningen sker som ansøgt i 2 etaper. I etape 1 etableres ny løbe- og drægtigheds på 1570 m² til løsgående søer og i tilknytning hertil ny løbestald på 912 m² til søer gående i individuel opstaldning. Den ny bygning etableres umiddelbart nord for de eksisterende staldbygninger. Desuden etableres i etape 1 den ene kornsilo og en gyllebeholder på 4000 m³. I etape 1 indgår også renovering af eksisterende stald 2, hvorefter denne udelukkende anvendes til farestald og smågrisestald. Etape 2 indebærer den fulde udbygning som anført ovenfor. Dvs. et nyt løbe- og drægtighedsstaldafsnit på 1122 m² til løsgående søer samt et løbestaldafsnit på 400 m², som bygges til den nye bygning. Hertil kommer som nævnt farestalden på ca. 2000 m², der bygges til den ene af de eksisterende staldbygninger.*

Miljøgodkendelsen omfatter ejendommen Havegaard, Skovbøllevvej 15, 4900 Nakskov. Desuden omfatter miljøgodkendelsen dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 26857163.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Lolland Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 19/12.2008. Ansøgningen er visiteret i Lolland Kommune den 29/7-2009. Der er foretaget opdateringer i ansøgningen. Ansøgningen er i version 2 fremsendt til Lolland Kommune via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem den 21. december 2009. Version 3. hvor det fremgår at ansøgningen er tilrettet iht. Lolland Kommunes BAT udmelding og at ansøgningen etapeopdelt er indsendt 23/6-2010. Herefter er der i juli 2010 foretaget tilrettelser af ansøgningen, herunder i arealdelen, med henblik på at projektet samlet ikke medfører forøget udvaskning af næringsalte til omkringliggende følsomme og meget følsomme vandområder.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Der ansøges om udvidelse af husdyrholdet på Havegård, Skovbøllevej 15, 4900 Nakskov.

Husdyrproduktionen udvides fra 240,14 DE til 482,50 DE (ny DE beregning).

Byggeriet vil være i tilknytning til eksisterende staldanlæg på ejendommen. Der opføres tilbygning til eksisterende farestald og en ny løbe- drægtighedsstald. Der opføres 2 stk. gyllebeholdere (med overdækning), 2 stk. siloer samt en maskinhal. Det vil være de eksisterende adgangsveje der vil blive anvendt. De nye bygninger vil blive opført i de samme materialer og farver som den eksisterende stald. Der nedrives en mindre bygning (depot). Udvidelsesprojektet gennemføres i to etaper. Første etape er udvidelse til 1300 årssøer og anden etape er udvidelse med yderligere 700 søer op til fuld udnyttelse af godkendelsen på 2000 stk. årssøer. Der er indsendt fiktiv ansøgning for etape I som dokumenterer at krav til ammoniakemission og BAT er overholdt. Dette af hensyn til hvis det mod forventning ikke bliver muligt at etablere etape II at så er miljøkravene overholdt for udvidelse af produktionen.

Den nuværende husdyrproduktion er 585 søer, 18.720 smågrise og 400 slagtesvin (polte) svarende til 264,0 DE. Den ansøgte produktion vil være 2000 årssøer med pattegrise til 8,5 kg.

De eksisterende stalde og de nye stald vil være med delvis fast gulv.

Bygningernes fremtræden i forhold til landskabet vil være uændret, da de nye bygninger vil være i tilknytning til eksisterende produktionsanlæg og opføres i samme materialer som det eksisterende byggeri.

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde og anlægget er placeret udenfor beskyttelseslinier og beskyttede områder. Afstandskravet til naboskel er ikke overholdt og der søges om dispensation fra afstandskravet til naboskel. Årsagen hertil er at det ønskes at alle gylletanke er samlet et sted på bedriften og så kommer de ikke til at ligge i vejen for eventuelle fremtidige udvidelser.

I forbindelse med udvidelsen vil ammoniakemissionen ikke påvirke naturområder, og lugtgenafstandene til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone være overholdt. Det generelle krav til 20 % reduktion i ammoniakemission og Lolland Kommune BAT-krav til ammoniakemission opfyldes ved biologisk (eller kemisk) luftrensning (62 % effekt), fodring med råprotein efter normer for 2010 (dvs 137,9 g råprotein/FE og 161,4 g råprotein pr FE) og overdækning af nye gyllebeholdere (etape I) og gyllekøling (etape II) i de nye stalde. (der ønskes vilkår som gør det valgfrit for ansøger at vælge mellem biologisk og kemisk luftrensning)

Der er 567,85 hektar udspretningsareal på bedriften og 22,50 hektar aftalearealer. Der udbringes også husdyrgødning fra anden ejendom under bedriften svarende til 203 DE i slagtesvinegylle. Af udspretningsarealerne ligger 271,09 hektar i nitratklasser. Der er ikke arealer i fosforfølsomme områder og nitratfølsomme indvindingsområder. Der udbringes 1,16 DE pr ha. Der er valgt sædskiftet S8 for alle arealer hvilket medfører at kravene til tab af kvælstof til overfladevand overholdes.

Uddrag af centrale vilkår

- Bedriften kan udvides i til en produktion af maksimalt **2000 årssøer** med smågrise med afgangsvægt op til 8,5 kg svarende til ialt **482,5 DE**.
- Udvidelsen kan ske i 2 etaper (etape I og etape II) og godkendelsen indbefatter muligheden af ansøger vælger kun at udvide til etape I niveau, og således vælger ikke at udnytte godkendelse til udvidelse til etape II
- Bedriften kan udvides til etape I niveau, hvilket indebærer en produktion af indtil 1300 årssøer med smågrise med afgangsvægt op til 8,5 kg, svarende til i alt **313,62 DE**.
- Godkendelse til udvidelse til etape I niveau, skal være udnyttet 2 år fra godkendelsens meddelelse.
- Godkendelsen til udvidelse til etape II niveau skal være udnyttet 4 år fra godkendelsens meddelelse
- (Gælder etape II) Vandhul nr. 22 og 23 skal holdes lysåbent og oprenses hvert 10. år
- (gælder etape II) Der skal ske etablering af 2 erstatningsvandhuller på 5-800 m². Vandhullerne skal anlægges på ansøgers ejendom uden påvirkning fra anlægget og skal være grundvandsfødte og have en bredhældning på 1:5. Nærmere retningslinjer for ovennævnte aftales med Lolland kommune.

Vedr. udspretningsarealer

- Der skal anvendes sædskifte S8 eller bedre
- Der skal anvendes 1 % ekstra efterafgrøder
- Der skal etableres en 10 meter dyrkningsfri bræmme og uden om denne en 10 meter udspretningsfri bræmme omkring følgende vandhuller: 1, 4, 6, 7, 9 12, 19-24, 28 og 33. Bræmmerne skal regnes fra den øvre vandhulsbrink

Der skal gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Lolland Kommune.

Resumé:

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse og Kommunens bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer.

Produktion og arealer

Produktionen på Havegård udvides i 2 etaper fra nudriften, som udgør 585 årssøer, 18720 smågrise og 400 slagtesvin svarende til 240,14 DE, til 2000 årssøer med smågrise indtil 8,5 kg svarende til i alt 482,50 DE. Godkendelsen omfatter muligheden for at ansøger nøjes med at udvide til etape I nivesau,

hvilket udgør 1300 årssøer med smågrise med afgangsvægt på 8,5 kg. Dvs en produktion der udgør 313.62 DE.

Til ejendommen hører 567,85 ha (egne og forpagtede arealer), der dels ligger omkring ejendommen og dels er beliggende syd for Nakskov Indrefjord. Ca ½ delen ligger i områder med nitratklasser, primært i N1 (nitratklasse 1) og en mindre del ligger i N3 (nitratklasse 3). Det maksimale dyretryk er beregnet til 1.29 DE/ha og det reelle dyretryk er beregnet til 1.16 DE/ha. Der indgår ikke § 16 godkendelse af aftalearealer i denne godkendelse.

Placering

Ejendommen Havegård, Skovbøllevvej 15, 4900 Nakskov ligger i Lolland Kommune og den ligger i landzone. Ejendommen ligger ca. 2,5 km nord for Sandby. Udvidelse består af en ny staldbygning placeret lige nord for det eksisterende anlæg på godt 4000 m² samt en udvidelse mod øst af de ene af de eksisterende stalde med ca 2000 m². Der bygges også 2 nye gyllebeholdere og 2 fodersiloer. Udvidelsen sker i etaper. Ansøger kan nøjes med at udvide til etape 1 niveau. Det indebærer etablering af ca. ½ delen af den nye staldbygning, som indrettes til løbe- og drægtighedsstald samt et staldafsnit til farestald. Endelig etableres den ene gyllebeholder samt den ene fodersilo. Anlægget kommer til at ligge samlet.

Lugt, støj og støv

Der er god afstand til nærmeste enkeltboliger, samlet bebyggelse og til byzone. Der vurderes derfor ikke at opstå lugt- og støjgener for omgivelserne. Der vurderes heller ikke at der opstår væsentlig støvspredning fra anlægget, som kan give anledning til gener for omgivelserne.

Transporter til og fra ejendommen

Udvidelsen indebære en del flere transportere til og fra ejendommen. Det kan evt. blive mærkbart i forbindelse med udkørsel af gylle. Der sker efter etape II udvidelsen knap en fordobling af disse transportere 300 - 560. Det kan blive mærkbart bl.a. fordi gylleudkørslen afvikles over en forholdsvis kort periode. De øvrige transportere dvs. foder- og svinetransportere øges fra det nuværende niveau omkring 6 - 7 til i alt 9 - 10 lastvognstransportere pr uge. Forøgelsen i den daglige transport til og fra ejendommen vil således næppe være mærkbar for de omkringboende.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Lolland Kommune har stillet krav om reduktion af ammoniakemissionen fra det udvidet anlæg, svarende til anvendelse af BAT (bedst tilgængelige teknik) i form af anvendelse af BATgulve (delvis fast gulv) og gyllekøling. Kravet gælder hele anlægget: eksisterende og nyt. Det giver en maksimal tilladelig emission på 5.125 kg N/år - ved gennemført etape II-udvidelse. Der skal anvendes tilsvarende BAT ved etape I udvidelsen. Beregninger viser at ammoniakemissionen fra staldanlægget efter etape I udvidelsen vil give anledning til mindre emission end nudriften. Godkendelsen giver ansøger mulighed for, som ansøgt, at etablere luftrensning (biologisk eller kemisk) i stedet for den anviste BAT i form af BAT-gulve og gyllekøling, forudsat at der sikres mindst samme reduktion i ammoniakemissionen fra anlægget.

Ved udvidelse til etape II niveau stilles krav om at 2 nærmere angivne vandhuller skal vedligeholdes, så de ikke gror til, og skal oprensnes hvert 10 år. Der skal der ud over etableres 2 erstatningsvandhuller. Der stilles ikke naturbeskyttelseskrav ved udvidelse til etape I niveau.

Næringsstoffer til vandmiljø og grundvand

Udspretningsarealerne der ligger omkring ejendommen afvander i hovedsagen til Langelandsbæltet, der ikke er Natura 2000 område. En del arealer afvander dog til Nakskov Fjord og Nakskov Indrefjord, som er et sammenhængende Natura 2000 område (herunder et EU fuglebeskyttelsesområde). Kommunen har jf. habitatbekendtgørelsen (der inplementerer EU's Habitatdirektiv) for sådanne områder særlig forpligtelse til at beskytte disse mod skadelig påvirkning. For at sikre, at der ikke sker uacceptabel merudvaskning af næringsalte til Natura2000 området, stilles der krav om at der skal anvende S8 sædskifte eller et der er bedre (dvs. bedre i henseende til udvaskning), og der stilles krav om, at der ud over Plantedirektoratets krav om efterafgrøder anvende ekstra 1 % efterafgøder. For at beskytte bilag IV arter (primært padder) og deres levesteder i udspretningsarealerne, stilles der krav om dyrkningsfri og udspretningsfri bræmmer omkring en række nærmere angivne vandhuller.

Der er ikke behov for særlige krav for at beskytte grundvand.

Andre miljøpåvirkninger

Bedriften overholder gældende normer for opbevaring af gylle, støjbelastning og håndtering af affald. Det betyder, at projektets i disse henseender ikke giver anledning til væsentlig miljøpåvirkning. En enkelt gyllebeholder ønskes placeret tæt på skel til marker tilhørende nabo-landbrugsejendommen. Da Lolland Kommune vurderer, at der herved ikke påføres omgivelserne væsentlig øget miljøpåvirkning, meddeles der iht. husdyrlovens § 9 dispensation fra afstandskravet, der ellers er 30 m.

Med hensyn til håndtering af overfaldevand (pladsvand og tagvand) skal ansøger særskilt indhente tilladelse fra Lolland Kommune efter By- og Landzonenloven til etablering og indretning af et ansøgt opsamlingsbassin til regnvand.

BAT

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge forurening, herunder reducere ammoniakemissionen fra staldanlægget. Der skal dog fremsendes detailprojekter for et ønsket luftrens anlæg, der medfører ændringer i det foreliggende i ansøgningssystemet beskrevne anlæg. Der skal ske opdateringer af ventilationsanlæg og evt. anvendte gulvindretninger i de nye staldafsnit, samt evt. ændringer i udformning af gyllekølingsanlæg i et tilbygget staldafsnit.

Det kan blive aktuelt med præciserede vilkår til indretning og drift, når de nævnte tekniske ændringer forelægges tilsynsmyndigheden til accept/godkendelse.

Alternative løsninger

0 alternativet. Det er anført at 0 alternativet her består i at ansøger ikke udnytter godkendelsen til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen. Ejendommen vil i det tilfælde fortsætte driften som beskrevet under nudrift. Det vurderes umiddelbart at dette alternativ ikke giver anledning væsentlig miljøpåvirkning.

Etape I – alternativet. Der ud over eksisterer der det alternativ at ansøger vælger kun at udvide til etape I niveau. Som oplyst vil dette give anledning til en mindre ammoniakemission (målt i kg N/år) fra staldanlægget sammenlignet med udriften. Dette alternativ vurderes samlet set, ikke at give anledning til væsentlig miljøpåvirkning.

Det vurderes at der ikke f.eks. ved at placere bygninger andre steder kan opnås mindre miljøpåvirkning, heller ikke mindre påvirkning – forbedringer – ud fra landskabelige betragtninger.

1.3 OFFENTLIGHED

Nærmeste nabo til ejendommen, ejer af ejendommen Harpelundevej 48, 4900 Nakskov er af Lolland Kommune den 16. marts 2010 skriftligt blevet informeret om, at Lolland Kommune har modtaget ansøgning om udvidelse af svineproduktionen på ejendommen. Det er i den anledning gjort opmærksom på, at ansøgningen indebærer placering en gyllebeholder tæt på skel til vedkommendes markarealer. Og at ansøger søger om dispensation for afstandskravet på min 30 m.

Ansøgningen om godkendelse efter husdyrgodkendelsesloven om udvidelse af svineproduktionen blev annonceret i Extra Posten og Lollandsposten den 23. marts 2010. I annoncen henvises til, at ansøgningen kan ses på Lolland Kommunes hjemmeside www.lolland.dk i forhøringsperioden, der er 4 uger. Dvs. senest frem til 20. april 2010. Det fremgår af annoncen at interesserede kan anmode om at få godkendelsesmyndighedens udkast til godkendelse til gennemsyn, med mulighed for at komme med udtalelse til udkastet før godkendelsen meddeles.

Ingen har kommet med bemærkninger til ansøgningen og ingen har i forbindelse med annoncering af ansøgningen henvendt sig med ønske om at få udkastet til gennemsyn med henblik på at kommentere udkastet før godkendelse meddeles.

Efter reglerne skal ansøger og andre berørte parter imidlertid have udkastet til afgørelse i 6 ugers høring med mulighed for at disse kan udtale sig efter forvaltningsloven før godkendelse meddeles.

Udkast til godkendelse har været i høring i 6 uger hos ansøger samt øvrige berørte naboer, dvs. ejere og beboere af ejendomme beliggende indenfor geneafstanden regnet i forhold til byzone. Dvs. indenfor en afstand af 631 m fra bedriften.

Udkastet er den 6. august 2010 sendt til:

Ansøger: Johan Zier Olsen, Skovbøllevvej 15, 4900 Nakskov

Ejer af ejendommen Skovbøllevvej 10, 4900 Nakskov, Gammelkærgaard –Købelev ApS, Postboks 257, 4800 Nykøbing F, CO/ Ivan Harsdal, Møllegaarden, Saltøvej 136, Vallensved, 4700 Næstved

Ejer af ejendommen Harpelundevej 48, 4900 Nakskov, Knud J.V. Stentebjerg Hansen
Bymøllevvej 31. Købelev 4900 Nakskov

Ejer af matr.nr. 6A, Skovbølle By, Købelev, Niels Friis Pedersen, Skovbøllevvej 20, 4900 Nakskov

I høringsfasens 6 uger, der forløb frem til den 17. september 2010 er der indkommet følgende bemærkninger:

Ansøger har i høringsperioden sendt høringssvar.

Der er i udkastet fastsat en frist på 2 år for udnyttelse af godkendelsen vedr. etape I og 4 år for etape II – dvs. for den samlede ansøgte udvidelse. Ansøger ønsker længere frist til gennemførelse af etape I – helst 4 år. Ansøger begrundet ønsket med uafklarede forhold vedr. vandforsyning og i den anledning et tidligere tilsagn fra Lolland Kommune om at udvise åbenhed for at give en længere frist for udnyttelse af evt. godkendelser til udvidelse af svineproduktion i området. Lolland Kommune har overvejet ønsket og finder det rimeligt, at der gives en lidt længere frist end 2 år til realisering af etape I. Det vurderes således at der i stedet for 2 år i godkendelsens vilkår fastsættes en frist på 3 år til realisering af etape I.

Etape II – og dermed den samlede ansøgte udvidelse skal fortsat uændret være gennemført inden for 4 år fra godkendelsens meddelelse.

Ansøger finder ikke udkastets afsnit om lugt i forbindelse med etablering af luftrenseanlæg relevant og ønsker at få slettet udkastets krav om lugtberegninger, som en del af det detailprojekt, som skal tilsendes Lolland Kommune for accept/godkendelse før luftrenseanlægget etableres. Lolland Kommune har formuleret vilkåret så ansøger i forbindelse med fremsendelse af detailprojekt for luftrenseanlægget, kan ansøge om ikke at udføre de krævede lugtberegninger. Denne ansøgning skal være velbegrundet, detaljeret og teknisk baseret. Lolland Kommune finder ikke anledning til at foretage ændring af vilkåret som det fremgår af udkastet.

Gammelkærgård ApS v/Ivan Harsdal, Møllegaarden, Saltøvej 136, Vallensved, 4700 Næstved, ejer af ejendommen Skovbøllevvej 10, 4900 Nakskov, Gammelkærgaard, har i høringsperioden fremført følgende indsigelse mod udkastet til godkendelse:

Ejendommen Skovbøllevvej 10, 4900 Nakskov anvendes til ferieudlejning i sommermånederne. En så væsentlig forøgelse af produktionen og de allerede nu mærkbare lugtgener fra svineproduktionen på Havegaard, Skovbøllevvej 15, som udkastet til godkendelse medfører, finder Ivan Harsdal ikke acceptabel. Der henvises også til forøget transportstøj og fluegener. Ivan Harsdal påpeger, at han vil være meget ked af at miste indtægter fra udlejning af ejendommen, og at der vil være et værditab på selve ejendommen.

Lolland Kommune vurderer at reguleringen af lugtforholdene fra den udvidede svineproduktion, dvs. kravene til lugtgenæfstanden gældende for beboelse i det åbne land, i udkastet til godkendelse overholdes med god margen. De anførte støjgener fra den forøgede trafik vurderer vi som i udkastet til godkendelse er så begrænsede, at de ikke giver anledning en ændret vurdering af forholdet. Det skal pointeres at støj, hidrørende fra trafik på offentlig vej, som vi umiddelbart vurderer er det, der kan påvirke beboere af ejendommen Skovbøllevvej 10, ikke reguleres via miljøgodkendelsen. Men er et emne der ifølge planlovens VVM regler, som er implementeret i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, og som Lolland Kommune i behandling af ansøgning skal beskrives og vurderes. Vi finder imidlertid ikke anledning til at ændre i kommunens vurdering af at forøgelsen af trafikstøjen er begrænset og som må kunne tåles af de omkringboende. Vedr. fluegener fremgår det, at der nu og fremover på bedriften anvendes standardmæssig biologisk fluebekæmpelse. Vi vurderer at denne metode i praksis fungerer tilfredsstillende. Derfor vurderer vi at der ikke er grund til at stille særligt skærpede vilkår vedr. fluebekæmpelse i godkendelsen.

Det skal tilføjes at forhold vedr. lugt, støj og fluegener også fremover indgår i Lolland Kommunes miljøtilsyn med svineproduktionen på ejendommen.

Offentliggørelse og klagevejledning

Afgørelsen om miljøgodkendelse offentliggøres ved annoncering i Extra Posten og Lollandsposten den 5. oktober 2010.

Afgørelsen kan indenfor 4 uger fra offentliggørelsen påklages til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, af enhver, der har en individuel og væsentlig interesse i sagen. Enkelte landsdækkende organisationer, der har miljø og naturbeskyttelse som hovedformål, samt Miljøcenter Nykøbing F, kan også klage over afgørelsen. Evt. klage skal sendes til Lolland Kommune, Teknik- og Miljømyndigheden, Jernbanegade 7, 4930 Maribo, eller pr. email til TMM@lolland.dk. Vi sender klagen videre til Miljøklagenævnet. Vi skal have modtaget klagen senest den 2. november 2010.

Miljøgodkendelse

Evt. klage har ikke opsættende virkning med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristens udløb eller før afgørelse af en klagesag hos Miljøklagenævnet.

Såfremt afgørelsen påklages vil dette blive meddelt ansøger.

Hvis man ønsker sagen indbragt for domstolene jf. husdyrloven § 90, skal sag være anlagt senest inden 6 måneder efter offentliggørelsen.

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Danmarks Naturfredningsforening dn@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening natur@dof.dk; lolland@dof.dk; m.thelander@post.tele.dk;

Sundhedsstyrelsen Sjælland sjl@sst.dk

Miljøcenter Nykøbing F. post@nyk.mim.dk

Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk; jakobsen.terkel@gmail.com;

Danmarks Sportsfiskerforbund jkt@sportsfiskerforbundet.dk; cskotte@cas.org;

2 VILKÅR

Produktion

Etape II

Bedriften kan udvides i til en produktion af maksimalt 2000 årssøer med smågrise med afgangsvægt op til 8,5 kg svarende til ialt **482,5 DE**.

Der skal anvendes BAT (bedst tilgængelige teknik) for at reducere ammoniakemissionen svarende til maksimal emission på **5.125 kg N/år**.

Udvidelsen kan ske i 2 etaper (etape I og etape II) og godkendelsen indbefatter muligheden af ansøger vælger kun at udvide til etape I niveau og således vælger ikke at udnytte godkendelse til udvidelse til etape II.

Etape I

Bedriften kan udvides til etape I niveau, hvilket indebærer en produktion af indtil 1300 årssøer med smågrise med afgangsvægt op til 8,5 kg, svarende til i alt **313,62 DE**.

Der skal anvendes BAT til reduktion af ammoniakemission fra anlægget i et omfang svarende til, at der ikke sker meremission målt i kg N/år fra anlægget i forhold til nudrift, som bekrævet på ansøgningstidspunktet.

Etape I indbefatter etablering af mindst 1 stk. gyllebeholder med volumen på min. 4000 m³.

Ansøger skal inden nye gyllebeholdere etableres, søge om godkendelse hos vandløbsmyndigheden Lolland Kommunes Teknik- og Miljømyndighed til at regulere den rørlagte del af kommunevandløb kvl 7, der på godkendelsestidspunktet forløber på det areal, hvor gyllebeholderne ifølge ansøgningen placeres

Udnyttelse af godkendelsen

Godkendelse til udvidelse til etape I niveau, skal være udnyttet 3 år fra godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen til udvidelse til etape II niveau skal være udnyttet 4 år fra godkendelsens meddelelse.

Indretning

I alle nye bygninger skal stierne indrettes med delvist spaltegulv, der opfylder kravene i Miljøstyrelsens Teknologi-bald, Svin- alle kategorier, Køling af gyllen i svinestalde. 19.05.2009.

Der skal etableres overbrusningsanlæg, hvor staldluften tilføres forstøvet vand, i løbe- og drægtighedsstaldene. Overbrusning skal ske i nødvendigt omfang for at afkøle svinene, for dermed at minimere lugtafgivelse, som følge af svins søleadfærd ved for kraftig varmepåvirkning.

Luftrensning

Der skal som ansøgt etableres kemisk- eller biologisk luftrensning med en renseseffekt på minimum 62 % NH₄ til rensning af staldluft i de nye stalde. Undtaget fra dette krav er det nye staldafsnit (bygning 15), der tilbygges eksisterende stald 2.

Luftreanseanlægget skal uanset rensprincip være i drift i minimum 8760 timer pr år.

Vilkår dækkende kemisk luftrensning:

I det der forekommer mange forskellige ventilationsstrategier og dimensioneringer, skal der foreligge dokumentation i form af beregninger, beskrivelser og referencer for at den angivne rens effektivitet opnås.

Der skal kontinuert tilledes afgangsluft til reneanlægget i tilstrækkelig mængde $\text{xxx m}^3/\text{time}$ jf. ovenfor angive beregninger. De førets $0 - \text{xxx m}^3/\text{time}$ afgangsluft, skal altid ledes gennem luftrenseren.

Svovlsyreopløsningen, der overrisler filterelementerne, skal have en pH-værdi på maksimal 2,0. Udskrifter af pH målingerne fra datastyringsenheden på luftrenseren skal indsættes i logbogen. (grafer en gang pr. år, udskrifter fra datastyringsenheden på luftrenseren).

For at sikre en kontinuerlig drift og funktion af anlægget, skal der foretages eftersyn og vedligeholdelse mht :

- Tryktab over luftrenseren må ikke overstige xx Pa .
- For at undgå tilstopning, skal filterelementer renses, når tryktabet over luftrenseren overstiger xx pa , dog mindst yy gange årligt.
- Der skal indgås fast serviceaftale med producenten om kontrol jf. servicemanualen, herunder kalibrering af pH-målere, minimum x gange årligt.
- Der skal føres logbog over vandforbruget og syreforbruget i luftreanseanlægget. (grafer en gang pr. år).
- Beskrivelser af kontrol, kalibrering samt eventuelle driftsstop skal noteres i en driftjournal og kopi af kontrolrapporten skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år.

Vilkår dækkende biologisk luftrensning:

Driftsvilkår

1. Luftreanseanlægget skal drives og vedligeholdes jf. fabrikantens vejledning. Vedligeholdelsen registreres i driftsjournalen med angivelse af tidspunkt og årsag
2. Anlæggets biologiske luftrensning skal være i drift hele året svarende til 8760 timer (vær opmærksom på driftsstop, som følge af almindelig vedligehold)

Egenkontrolvilkår

1. Vandforbrug, mængde af lænseprodukt og anlæggets driftstid (eller driftstid på pumper) skal dokumenteres og opbevares i husdyrbrugets logbog i mindst 5 år. Oplysningerne skal forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
2. konduktiviteten (ledningsevnen) * i anlægget skal være stabil omkring xx (den værdi, som er setpunkt i godkendelsestesten). Dette skal dokumenteres og dokumentationen opbevares i husdyrbrugets logbog i mindst 5 år. Oplysningerne skal forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

* I andre anlæg kan andre driftsparametre være relevante.

Ansøger skal snarest efter godkendelsen dog senest 1 år efter godkendelsens meddelelse fremsende detailprojekt til godkendelse/accept hos tilsynsmyndigheden for det luftrenseanlæg, herunder dele heraf, der ansøges anvendt i etape I og etape II.

Detailprojektet skal forsynes med detaljeret tegningsmateriale og tekniske specifikationer.

Det skal fremgå af projektet :

- hvilket firma der skal levere anlægget
- beskrivelse af rensprincip, herunder om det er et kemisk- eller et biologisk anlæg
- forbrug af vand eller andre hjælpestoffer i anlægget
- placering og konkret udformning af lagertanke eller lignende til hjælpestoffer (f.eks. svovlsyre)
- leverandørens anvisninger vedr. etablering, drift og vedligeholdelse
- ansøgers forslag til fastlæggelse af driftsparametre (angivet med x og y i vilkårene)
- ansøgers udkast til driftsinstruks
- ansøgers forslag til supplerende- og praktisk anvendelige - egenkontrolvilkår
- ansøgers forslag til håndtering, opbevaring, og bortskaffelse af spildevand og andet affald fra anlægget

Ansøger skal som en del af detailprojektet redegøre for de ændringer der gennemføres af ventilationsanlægget , i forhold til det der fremgår af ansøgningen, som følge af, at der etableres luftrensning i de nye staldafsnit.

Fodring

Ved ændringer i anvendelse af foder i forhold til det i ansøgningen oplyste, dvs. anvendelse af hhv. 137,9 g råprotein/FE og 161,4 g råprotein pr FE, skal ansøger på forlangende fra tilsynsmyndigheden kunne dokumentere at der derved ikke sker væsentlig forøget N-indhold i gyllen eller væsentligt forøget ammoniakemission fra staldanlægget.

Energi og vandforbrug

Ansøger skal sende en redegørelse til godkendelsesmyndigheden om, hvorvidt der er tilvejebragt den nødvendige vandforsyning til at bedriften kan udnytte godkendelsen til etape I niveau. Redegørelsen skal

Miljøgodkendelse

sendes før etape I tages i brug, dvs. før der sættes dyr ind i nybygninger/staldafsnit omfattet af etape I, dog senest 1½ år efter godkendelsens meddelelse.

Ansøger skal tilsvarende sende en redegørelse til godkendelsesmyndigheden for om der er tilvejebragt den nødvendige vandforsyning for at bedriften kan udnytte udvidelse til etape II niveau. Denne redegørelse skal sendes til godkendelsesmyndigheden før der sættes dyr ind i nye bygninger/staldafsnit omfattet af etape II, dog senest 3½ år efter godkendelsens meddelelse.

Spildevand

Opsamlingsbassin til regnvand må ikke etableres før der er meddelt tilladelse efter By- og Landzonenloven til etablering af dette bassin. Ansøger skal snarest og senest 1 år efter godkendelsens meddelelse ansøge Lolland Kommune om tilladelse efter By- og Landzonenloven om etablering af opsamlingsbassin til regnvand, der opsamles på befæstede arealer og tage.

Affald

Olieaffald og andet farligt affald skal oplagres miljømæssigt forsvarligt.

Døde dyr

Afhentningspladsen ved skovbøllevvej skal være udformet som en fast befæstet plads. Døde dyr, der henligger til afhentning på pladsen skal ligge under kadaverkappe. Pladsen skal have det fornødne areal således at der på tidspunkter; hvor der henligger flere døde dyr end der kan være under 1 stk. kadaverkappe skal der miljømæssigt forsvarligt være placeret mere end 1 stk. kadaverkappe på afhentningspladsen.

Råvare og hjælpestoffer

Pt. ingen vilkår, men der kan indføres relevante vilkår som følge af behov for særlige hjælpestoffer til driften af luftrenseanlægget,

Uheld og driftsforstyrrelser

Ansøger skal snarest – før ibrugtagning af bygninger omfattet af etape 1, dog senest 1½ år fra godkendelsens meddelelse - overfor godkendelsesmyndigheden skriftligt dokumentere, at beredskabsplanen er suppleret med det anførte Bilag B: Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb.

Ansøger skal indarbejde forholdsregler ved driftsforstyrrelser og uheld med luftrenseanlæg omfattende både etape I og etape II. En opdateret beredskabsplan skal vedlægges det detailprojekt vedr. luftrenseanlæg, som ansøger skal fremsende til godkendelse/accept hos tilsynsmyndigheden.

Flydende husdyrgødning

Gyllen i gyllekanalerne skal udpumpes mindst hver 14. dag

I etape I skal der etableres den nødvendige opbevaringskapacitet til gylle. Der skal som minimum etableres en gyllebeholder med et volumen på 4000 m³.

Før bedriften etablerer ny gyllebeholder på 4000 m³ i forbindelse med etape I udvidelsen, skal der til godkendelsesmyndigheden fremsende en beregning over hvor mange måneders opbevaringskapacitet bedriften har efter gennemførelse af etape I udvidelsen.

I etape II udvidelsen skal der som ansøgt etableres opbevaringsanlæg til 13000 m³ gylle.

De 2 nye gyllebeholdere i hhv. etape I og II skal have fast overdækning.

Gyllekøling

Staldanlæg (ny farestald (bygning 15), tilbygning til eksisterende stald 2) skal iht. ansøgning forsynes med gyllekølingsanlæg.

Gyllekølingsanlægget skal tilvejebringe en reduktion af HN₃ emissionen på min 20 %.

Ansøger skal før ibrugtagning af staldanlægget, hvor der etableres gyllekøling (ny farestald (bygning 15), tilbygning til eksisterende stald 2) og som indgår i etape II, fremsende detailprojekt for gyllekølingsanlægget. Det skal heraf fremgå :

- Gyllekummernes/ - kanalernes areal
- anlæggets køleeffekt pr. m²
- den beregnede køleeffekt for det samlede anlæg
- Specifikationer for den anvendte varmepumpe
- Estimerer for behovet for varmepumpens årlige faktiske driftstid

Anlægget for gyllekøling skal være i drift i 8760 timer/år og være forsynet med timetæller på varmepumpen.

Gennemsnitligt skal varmepumpen have en faktisk driftstid i xxx timer pr år.

Den faktiske driftstid, hvor varmepumpen kører skal registreres i en driftsjournal, som minimum ved antal faktiske driftstimer pr. måned.

Køleanlægget skal være forsynet med trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop.

Enhver type driftsstop noteres i driftsjournalen sammen med årsagen hertil.

Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom.

Anden organisk gødning

Hvis valget af luftrensningsanlæg indebærer at der fremkommer affald i form af fast biomasse, så skal dette særskilt beskrives som led i det detailprojekt, som ansøger skal sende til godkendelse hos tilsynsmyndigheden.

Det skal herunder dokumenteres at godkendelsens vilkår om maksimalt tilladelig NH₃ emission overholdes.

Det skal desuden fremgå:

- havd den faste bio-masse (fast gødning) består af
- Hvordan det oplagres, håndteres og udsprede

Vandhuller og anden natur ved anlægget

Vandhul nr. 22 og 23 skal holdes lysåbent og oprenses hvert 10. år

Der skal ske etablering af 2 erstatningsvandhuller på 5-800 m². Vandhullerne skal anlægges på ansøgers ejendom uden påvirkning fra anlægget og skal være grundvandsfødte og have en bredhældning på 1:5. Nærmere retningslinjer for ovennævnte aftales med Lolland kommune.

Lugt

Ansøger skal før luftrensningsanlæg etableres, i etape I og II, fremsende lugtberegninger /geneafstandsberregninger/ iht. IT ansøgningssystemet. Det skal dokumenteres, evt. ved anvendelse af OML beregninger, at der ikke påføres de omkringliggende beboelser væsentlige lugtgener.

Ansøger kan dog ansøge om ikke at skulle foretage disse beregninger. Ansøger skal i det tilfælde alternativt fremlægge anden dokumentation for at etablering og drift af luftrenseanlægget med stor sikkerhed ikke vil give anledning til lugtmission, der går ud over det niveau, der er fastlagt ved brug af BAT gulv og gyllekøling i både eksisterende og nye staldafsnit.

Fluer og skadedyr

Hvis der foretages væsentlige ændringer i forhold til det i ansøgningen oplyste om flue og skadedyrsbekæmpelse, skal dette meddeles skriftligt til tilsynsmyndigheden.

Arealerne omkring fodersiloer og andre foderinstallationer skal fremstå renholdt.

Foder der spildes på arealer, hvor det kan fungere som fødegrundlag for rotter, skal uden unødige forsinkelse opsamles og bortskaffes.

Støj

Grænseværdier for virksomhedens samlede støjbidrag i omgivelserne som funktion af tidsrum og områdetype.

Områdetype 8 og 3 jf. vejl. nr 5/1984 Ekstern Støj fra virksomheder	Dagperiode	Aftenperiode	Natperiode
	Mandag-fredag kl. 06.00-18.00 Lørdag kl. 07.00-14.00	Mandag-fredag kl. 18.00-22.00 Lørdag kl. 14.00-22.00 Søn- & helligdage kl. 07.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00
Områder: Det åbne land Gælder udendørs ved bolig, herunder i opholdsarealer umiddelbart omkring boligen Gælder ikke for landbrugsarealer, f.eks. kvæg- og hestefolde.	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Referencetidsrum *)	8 timer	1 time	½ time

*) Grænseværdierne skal overholdes i de mest støjbelastende otte timer i dagperioden, den mest støjbelastende time i aftenperioden og den mest støjbelastende ½ time i natperioden.

Detailprojekt vedr. luftreanseanlæg, som i øvrigt skal sendes til accept hos tilsynsmyndigheden, før luftreanseanlægget kan etableres, skal indeholde en redegørelse for støjen fra luftreanseanlægget, herunder støjkilodata samt beskrivelse af luftafkast med angivelse af dimensioner, afksthøjde, luftmængder og lufthastighed. Det skal fremgå hvilke muligheder der er for støjdemning og i hvilket omfang disse muligheder er anvendt i detailprojektet.

Støjmålinger

Tilsynsmyndigheden kan forlange, at bedriften bekoster og lader udføre støjmålinger til dokumentation for at støjgrænserne overholdes. Støjmålinger /støjberegninger skal foretages af et akkrediteret støjlaboratorium eller af personer med certificering fra Miljøstyrelsen til at foretage Miljømålinger. Rapportering af støjmålinger/-beregninger skal være sendt til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder fra

Miljøgodkendelse

støjmålingernes/ - beregningerne er foretaget. Tilsynsmyndigheden kan som udgangspunkt ikke forlange sådanne støjmålinger/støjberegninger foretages mere end en gang pr år.

Påvirkning fra arealerne

Der skal anvendes sædskifte S8 eller bedre

Der skal anvendes 1 % ekstra efterafgrøder

Påvirkning af bilaf IVarter

Med hjemmel i Husdyrgodkendelseslovens § 29 stilles følgende skærpende vilkår:

Der skal etableres en 10 meter dyrkningsfri bræmme og uden om denne en 10 meter udspretningsfri bræmme omkring følgende vandhuller: 1, 4, 6, 7, 9 12, 19-24, 28 og 33. Bræmmerne skal regnes fra den øvre vandhulsbrink.

Ansøgningen skal tilpasses, således at dette areal udtages af udbringningsarealet.

Vandhullernes placering fremgår af kort 4 og kort 5.

Egenkontrol

Bedriften skal senest ved ibrugtagning af staldanlæg omfattet af etape I have udarbejdet oplæg til egenkontrol i form af et sæt sammenhængende driftsinstrukser og registreringsforskrifter til driftsjournalen, dækkende følgende:

- logbog over opbevaring, omrøring og udkørsel af flydende husdyrgødning. Det skal her fremgå hvilke naboer der skal varsles, hvornår der er varslet og hvordan, er der indkommet reaktioner fra naboer, hvordan har bedriften taget hensyn til evt. indsigelser /f.eks. meddelelser om familiefester eller lignende fra naboer.
- dokumentation jf. den lovpligtige beholderkontrol
- løbende dokumentation af produktionens omfang – bem. bedriften skal til hver en tid overfor tilsynsmyndigheden kunne fremlægge umiddelbart gennemskuelig dokumentation for at omfanget af produktionen på bedriften overholder de maksimale grænser for produktionen jf. vilkår, herunder hvad produktionen har været i indeværende driftsår, og forudgående år.
- drift og vedligeholdelse af gyllekølingsanlæg, driftstimer, varmepumpedrifts-timer, service, reparationer
- drift og vedligehold af øvrigt ventilationsanlæg, rengøring, service

- drift og vedligeholdelse af øvrige tekniske anlæg, hvis korrekte drift og vedligehold har betydning for at der ikke opstår unødvendigt vandforbrug og energiforbrug

Som supplement til egenkontrolvilkår nævnt ovenfor for kemisk og/eller biologisk luftreanseanlæg skal ansøger som led i detailprojekt vedr. luftreanseanlæg udarbejde oplæg til driftsinstruks og driftsjournal dækkende luftreanseanlægget:

-drift og vedligeholdelse af luftreanseanlæg, driftstimer, service, reparationer, forbrug af hjælpestoffer, opbevaring af måledata. (oplæg fra ansøger skal udarbejdes som led i detailprojekt for luftreanseanlæg)

Driftsinstrukser og driftsjournal skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

Registreringer i driftsjournalen skal opbevares i mindst 5 år.

3 GENERELLE FORHOLD

3.1 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Ud over det i nærværende miljøgodkendelse beskrevne, må der ikke ske udvidelse eller ændringer i dyrehold, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Udskiftning af arealer skal anmeldes til kommunen. Udskiftning af arealer indenfor samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. husdyrloven /husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen før landbruget foretager følgende:

-ejerskifte af ejendom

- hel eller delvis udskiftning af driftsherre

-indstilling af driften for en længere periode, herunder også perioder der er mindre end 3 år

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende love og bekendtgørelser – også selvom disse måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

3.2 GYLDIGHED

Udvidelsen, dvs. den samlede udvidelse (etape I og II) skal være gennemført og udnyttet inden 4 år fra godkendelsens meddelelse. Etape I skal være gennemført og udnyttet 2 år fra godkendelsens meddelelse.

De generelle regler for gyldighed af godkendelser og tilladelser indebærer, at har en miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvis, i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Herefter vil den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, bortfalde med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Der er således i denne godkendelse taget direkte stilling til at er

godkendelsen til udvidelse til etape I ikke udnyttet indenfor 2 år bortfalder den. Og er godkendelsen til udvidelsen til etape II ikke udnyttet indenfor 4 år, så bortfalder den del af godkendelsen.

Det er ikke hensigten at afvigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, skal betragtes som kontinuitetsbrud.

3.3 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er **dd.mm 2018**. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det samme er tilfældet, hvis der sker væsentlig udvikling i BAT – den bedste tilgængelige teknik, så der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissioner, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller hvis det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

3.4 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2019.

Det skal bemærkes at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening(egenkontrol) eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

4 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

4.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lokalisering og landskab

Byggeriet vil være i tilknytning til eksisterende staldanlæg på ejendommen. Der opføres tilbygning til eksisterende farestald og en ny løbe- drægtighedsstald. Der opføres 2 stk gyllebeholdere, 2 stk siloer samt en maskinhal. Den eksisterende løbe-/drægtighedsstald ændres ikke. I bilag 2 er vist data for bygninger. Bilag 3 viser tegninger over byggeriet. Det vil være de eksisterende adgangsveje, der vil blive anvendt. De nye bygninger vil blive opført i de samme materialer og farver som de eksisterende stalde. I forbindelse med byggeriet vil et læbælte blive opgravet og formodentligt plantet igen i passende afstand til det nye anlæg. Belysning vil være placeret over porte og døre. Udvidelsesprojektet gennemføres i to etaper. Første etape er udvidelse til 1300 årssøer og anden etape er udvidelse med yderligere 700 søer op til fuld udnyttelse af godkendelsen på 2000 stk årssøer. Der er indsendt fiktiv ansøgning for etape I som dokumenterer at krav til ammoniakemission og BAT er overholdt. Dette af hensyn til hvis det mod forventning ikke bliver muligt at etablere etape II at så er miljøkravene overholdt for udvidelse af produktionen.

Generelle afstandskrav

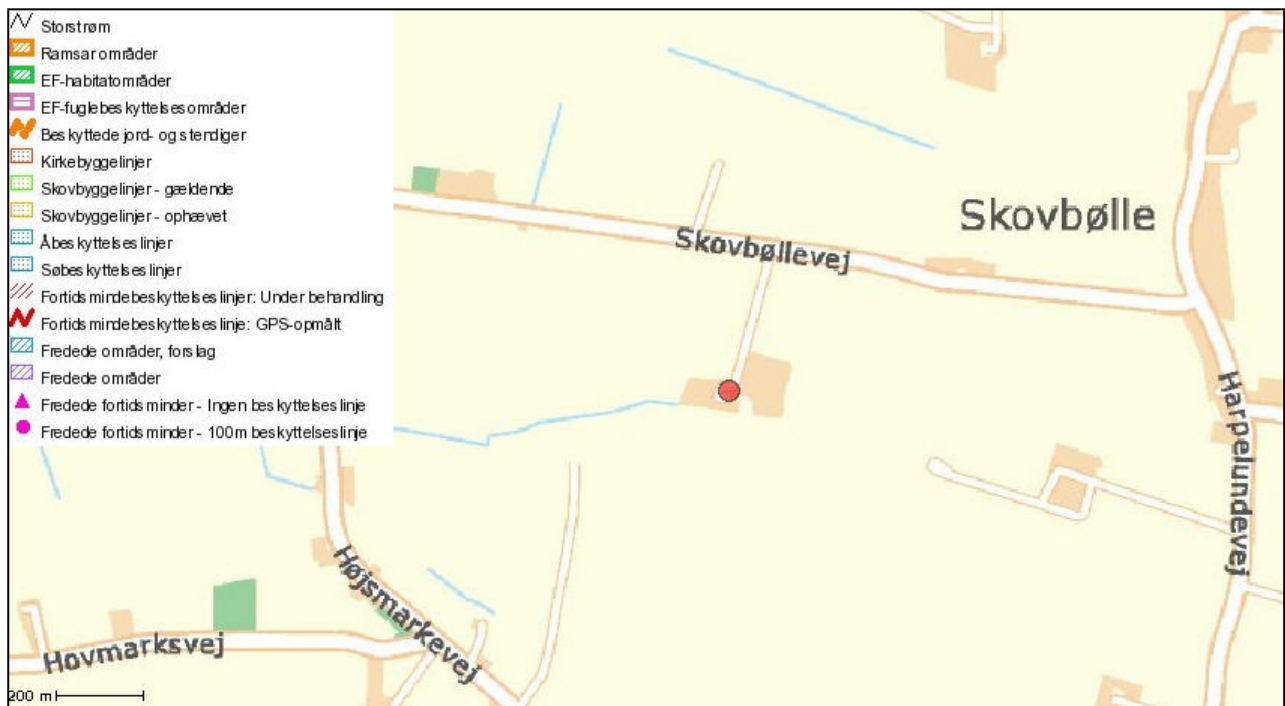
Staldanlægget opfylder de generelle afstandskrav med undtagelse af den ene nye gyllebeholder, der ikke overholder afstandskravet til naboskel. Der søges derfor om dispensation fra afstandskravet til naboskel.

Afstande fra anlæg

	Afstand fra anlægget*	Lovkrav (minimum)
Nabobeboelse i landzone Gammelkær, mod Nord-øst	Ca. 460 m	50 m
Nabobeboelse i samlet bebyggelse	Ca. 990 m	300 m
Byzone	Ca. 2550 m	300 m
Sommerhusområde		300 m
Sårbar natur (§7)	> 1.000 m	-
Sårbar natur (§3) vandhul	Ca. 70 m	-
Skel	Ca 5 m	30 m
Offentlig vej/privat fællesvej	> 15 m	15 m
Beboelse på samme	> 15 m	15 m

ejendom		
Levnedsvirksomhed	> 25 m	25 m
Vandløb/dræn/søer	> 15 m	15 m
Almene vandforsyningsanlæg	> 50 m	50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	> 25 m	25 m

Den ene gyllebeholder overholder ikke afstandskrav til naboskel. Der ansøges derfor om dispensation fra afstandskrav til naboskel. Årsagen hertil er at det ønskes at alle gylletanke er samlet et sted på bedriften og så kommer de ikke til at ligge i vejen for eventuelle fremtidige udvidelser.

Ejendommen er beliggende i landbrugsområde. Anlægget ligger udenfor strand-, klit-, fortidsminde, å-, sø-, kirke- og jord- og stendigebeskyttelseslinje samt skovbeskyttelseslinjen.

Som angivet ovenfor ligger ejendommen ikke tæt på ikke almen vandforsyningsanlæg (25 m) og heller ikke tæt på almen vandforsyningsanlæg (50 m).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at anlægget som angivet overholder de nævnte generelle afstandskrav. Desuden ligger ejendommen ikke indenfor de nævnte beskyttelseslinjer. Med hensyn til den ene gyllebeholder, der ikke kan overholde afstandskravet på min. 30 m til naboskel, har Teknik- og Miljømyndigheden bedt ansøger begrunde nøjere hvorfor, der ikke umiddelbart kan findes en alternativ placering. Ansøger har påpeget at andre placeringer enten vil blokere for evt. senere udbygning eller væsentligt øgede omkostninger til installationer samt udgøre dårligere tilgængelighed til beholderen. Teknik- og Miljømyndigheden vurderer at der ved den ansøgte placering 5 m fra skel til naboejendommens markskel ikke dermed påføres omgivelserne væsentlige gener. Herunder ikke forøgede lugtgener. Teknik- og Miljømyndigheden vurderer derfor, at der er grundlag for jf. husdyrgodkendelseslovens § 9 at meddele dispensation fra afstandskravet vedr. naboskel som fremgår af lovens § 8. Der meddeles derfor dispensation fra dette afstandskrav som en del af miljøgodkendelsen. Det vurderes at denne dispensation ikke skal indgå i godkendelsen som et vilkår.

Vedr. å-beskyttelseslinjen. Vandløbet kvl 7, er frilagte umiddelbart vest for ejendommen. Som angivet overholdes minimumsafsatanden på 15 m hertil. Men Kvl 7 er rørlagt og forløber ifølge foreliggende kortmateriale videre mod øst, enten ganske tæt på den ansøgte placering for de 2 nye gylleholdere eller ind under disse. Ansøger skal inden gylleholderne etableres ansøge Teknik- og Miljømyndigheden om at regulere dette rørlagte vandløb iht. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1436 af 11/12-2007 om vandløbsregulering og – restaurering. Det vurderes at være påkrævet at dette, selv om det er en henvisning til anden lovgivning, præciseres i vilkår.

VILKÅR

Ansøger skal inden de 2 nye gylleholdere på hver 4000 m³ etableres, søge om godkendelse hos vandløbsmyndigheden Lolland Kommunes Teknik- og Miljømyndighed til at regulere den rørlagte del af kvl 7, der på godkendelsestidspunktet forløber på det areal, hvor gylleholderne ifølge ansøgningen placeres.

4.2 PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ifølge ansøgningen vil de nye bygninger blive opført i materialer og farver der svarer det eksisterende anlæg. Et beplantningsbælte vil blive opgravet. Et nyt beplantningsbælte vil blive etableret igen i passende afstand til det nye anlæg

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at anlægget kan udvides som ansøgt, herunder udvidelse til etape I-niveau, uden at der sker væsentlig påvirkning af landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige og geologiske værdier..

Etablering af beplantningsbæltet vurderes dog indenfor det nødvendige antal år, som det tager for bæltets tilvækst, at indgå som en velbegrunnet og tilstræbt fortsættelse af ejendommens eksisterende fremtræden i landskabet. Det vurderes dog, at der ikke er grund til at stille vilkår om afskærmende beplantning omkring nye staldbygninger eller opbevaringsanlæg.

VILKÅR

5 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

5.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nudriften på ejendommen består som oplyst af en produktion bestående af 585 årssøer med 18720 smågrise og 400 slagtesvin. I alt 263,8 DE.

Det eksisterende staldanlæg består af drægtighedsstald på 1620 m² indrettet til løsgående søer med delvis spaltegulv. Et areal anvendes til produktion af slagtesvin, indrettet med delvis spaltegulv, 25-49% fastgulv.

Der er mekanisk ventilation med luftskifte på 15 – 100 m³/time pr. stiplads. Luften afkastes gennem 6 afkast 1 m over tag, placeret midt på tagsiden.

I samme bygning (5 og 6) er der en foderlade på 655 m².

Der ud over er der en farestald (8) på 2.115 m² indrettet som toklimastad med delvis spaltegulv. Der er mekanisk ventilation, med kapacitet 30 – 400 m³/time pr stiplads. Luften afkastes gennem 13 afkast placeret midt på tagfalden ført ca. m over tag.

Ansøgt drift

Den ansøgte drift (etape I + II) udgør som nævnt produktion af 2000 årssøer med pattegrise med afgangsvægt på 8,5 kg svarende til i alt 482,5 DE. Det indgår heri at der ansøges om smågriseproduktion svarende til vægtintervallet fra normen på 7,2 kg – 8,5 kg.

Etape I indbefatter udvidelse af produktionen til 1300 årssøer med pattegrise, med afgangsvægt på 8,5 kg. I alt 313, 62 DE.

Der etableres i etape I (del af bygning 1) en ny løbe - og drægtighedsstald på 1570 m² og i samme bygning en ny løbestald på 912 m². Der ud over etableres den ene af de 2 gyllebeholdere på 4000 m³.

Løbe- og drægtighedsstalden indrettes til løsgående årssøer med delvis spaltegulv. Der er som udgangspunkt mekanisk ventilation hvor det oplyses at kapaciteten er 15 – 100 m³/time pr stiplads.

Godkendelsesmyndigheden har forlangt staldindretning og NH₃ emissionsbegrænsning på et niveau svarende til anvendelse af BAT i form af gyllekøling og BAT gulv på hele bedriften, dvs. beregnet for eksisterende og ansøgt staldanlæg. Dette har ansøger beregnet. Det oplyses at der etableres biologisk /evt. kemisk luftvasker med NH₄ effekt på 62 %, med oplyst 8760 driftstimer pr år.

Løbetsalden indrettes som løbe- og drægtighedsstald til individuel opstaldning med delvis spaltegulv. Der er mekanisk ventilation med samme kapacitet som i drægtighedsstalden og biologisk/eller kemisk luftvasker med tilsvarende NH₄ effekt og driftstimer.

Etape II

Den fulde udbygning indbefatter tilbygning af ny farestald (bygning 15) på 2000 m² til den ene af de eksisterende staldbygninger (ekst. staldbygning 2). Stalden indrettes med kassestier og delvis spaltegulv. Der er mekanisk ventilation med kapacitet på 30 – 400 m³/time. Luften afkastes via 10 afkast, placeret i tagryg og ført ca. 1 m over tag.

Som anført under etape I ønsker ansøger også for samtlige staldafsnit under etape II som alternativ til etablering af gyllekøling og BAT gulv på hele bedriften ønsket at benytte biologisk - eller kemisk luftrensning, der sikrer mindst samme reduktion af ammoniakemissionen.

Etape II udbygningen af staldanlægget omfatter et nyt drægtighedsstaldafsnit i bygning 1. Dette har et areal på 1122 m². Det indrettes med delvis spaltegulv og som løbe – og drægtighedsstald til løsgående søer.

Etape II Indbefatter desuden etablering af et nyt løbeafsnit i bygning 1 på ca. 400 m². Det indrettes som løbe- og drægtighedsstald til individuel opstaldning med delvis spaltegulv.

Hele bygning 1 er på i alt 4.004 m². Der etableres mekanisk ventilation (inkl. nævnte luftrensning). Luften afkastes iht. de foreliggende tegninger og oplysninger i ansøgningens bilag 2 via 11 stk. afkast, placeret i tagryg, der ført 1 m over tag. Den endelige projektering af luftrensning og placering af afkast foreligger pt. Ikke.

Som en del af etape II etableres endnu en gyllebeholder (14) på 4000 m³ samt 2 stk. kornsiloer(11 og 12) med en højde på 13,5 m. Endelig oplyses det, at der i tilknytning til udvidelsen etableres et nyt maskinhus (16) på 1513 m².

Beskrivelse af bygninger

*Bygning	Eksisterende	Ny bygning	Grundplan (m ²)	Bygningshøjde (m)	Taghældning (grader)	Materiale og farvevalg
5	Foderlade		655	7,64	15	Betonelementer med gul bakkesten Ståltag
6	Løbe-/drægtighedsstald	-	1.620	7,64	15	Betonelementer med gul bakkesten Ståltag
8	Farestald/små grisestald, smågrisestald ændres til farestald	-	2.115	7,22	15	Betonelementer med gul bakkesten Ståltag
15	-	Farestald	Ca 2.000	7,22	15	Betonelementer med gul bakkesten

Miljøgodkendelse

		(tilbygning)				Ståltag
1	-	Løbe- /drægtigheds- stald	Ca. 4.010	7,64	15	Betonelementer med gul bakkesten Ståltag
4	Lager / maskinhal	-	597			Gul mursten
16	-	Maskinhal	Ca 1.575	9,68	20	Betonelementer med gul bakkesten Ståltag
17	Depot - nedrives	-	161	-	-	Nedrives
11	-	Silo	167	13,2	-	Stål
12	-	Silo	167	13,2	-	Stål
9	Gyllebeholder Byggeår 2003	-	677	4 meter heraf ca. 1,5 meter nedgravet 2.500 m ³	-	Grå betonelementer
10	Gyllebeholder Byggeår 2003	-	677	4 meter heraf ca. 1,5 meter nedgravet 2.500 m ³	-	Grå betonelementer
13	-	Gyllebeholder	1.244	4 meter heraf ca. 1,5 meter nedgravet 4.000 m ³	-	Grå betonelementer
14	-	Gyllebeholder	1.244	4 meter heraf ca. 1,5 meter nedgravet 4.000 m ³	-	Grå betonelementer

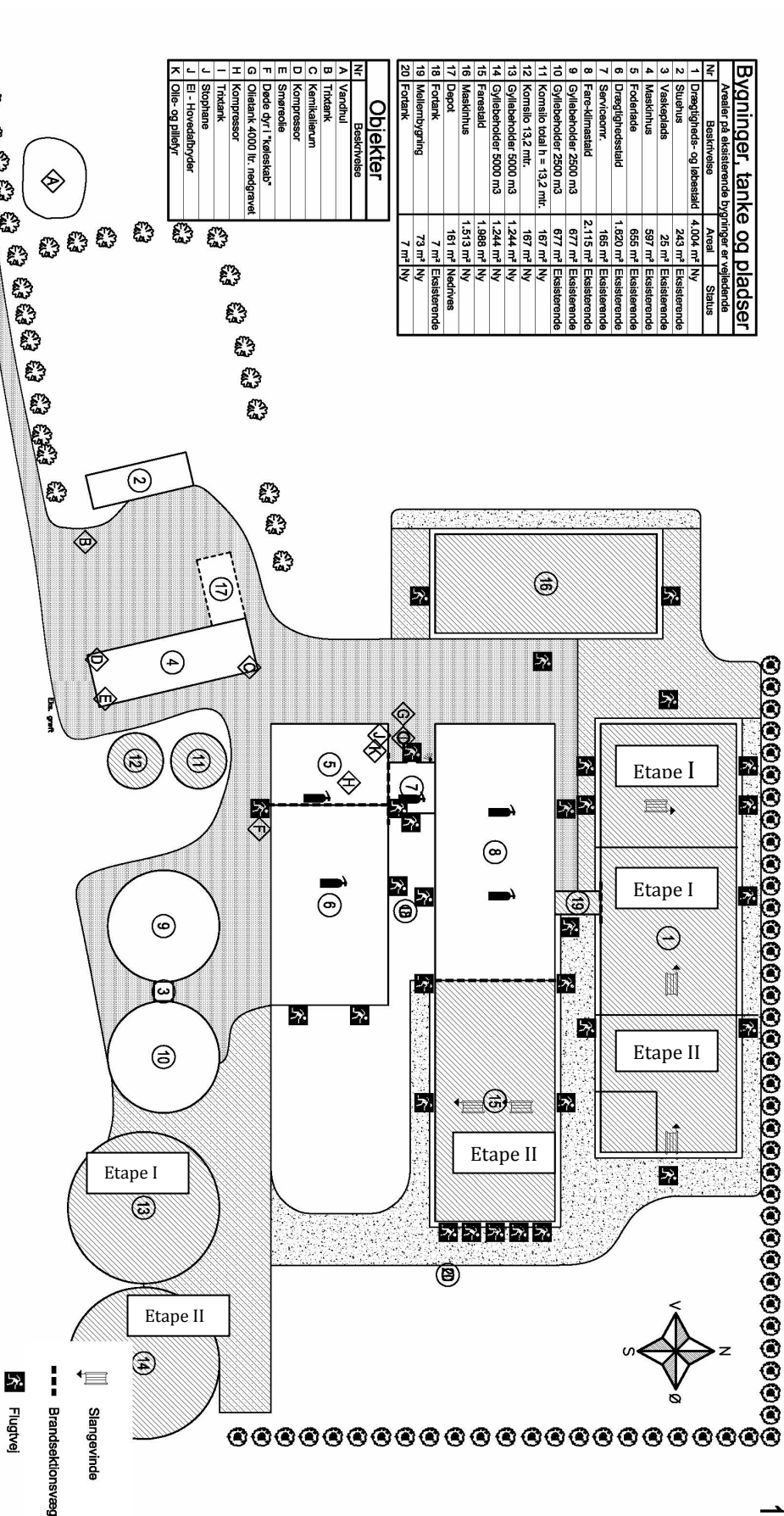
Bygninger, tanke og pladser

Analyse på eksisterende bygninger er vedlagt

Nr.	Beholdningsareal	Areal	Status
1	Drengfjelds- og løbsstald	4.004 m ²	Ny
2	Slutvhus	243 m ²	Eksisterende
3	Vestskjælds	25 m ²	Eksisterende
4	Mæsktårn	597 m ²	Eksisterende
5	Foderlade	656 m ²	Eksisterende
6	Drengfjeldsstald	1.820 m ²	Eksisterende
7	Servicevrm.	166 m ²	Eksisterende
8	Fare-klima-stald	2.115 m ²	Eksisterende
9	Gyllebeholder 2500 m ³	677 m ²	Eksisterende
10	Gyllebeholder 2500 m ³	677 m ²	Eksisterende
11	Kornsilø total h = 13,2 mt.	187 m ²	Ny
12	Kornsilø 13,2 mt.	187 m ²	Ny
13	Gyllebeholder 5000 m ³	1.244 m ²	Ny
14	Gyllebeholder 5000 m ³	1.244 m ²	Ny
15	Færestald	1.988 m ²	Ny
16	Mæsktårn	1.513 m ²	Ny
17	Depot	161 m ²	Nedrivs
18	Fortræk	7 m ²	Eksisterende
19	Mellembygning	73 m ²	Ny
20	Fortræk	7 m ²	Ny

Objekter

Nr.	Beskrivelse
A	Vandtårn
B	Træktræk
C	Kemikallierum
D	Kompressor
E	Smørredde
F	Diede dør i "Køleskab"
G	Oliebrak 4000 liter - nedgravet
H	Kompressor
I	Træktræk
J	Stopplads
K	Ei - Hovedbygning
L	Olie- og pilelyv

12254

Kontaktperson på denne sag er: Kent Myllerup, Mobil: 29656673, Mail: km@graakjaer.dk

GRÅKJÆR
MiljøcenterMiljøcenter
Havvej 4e
DK-8380 Tinge
Tel. +45 7021 4488
Fax. +45 7021 5588
www.graakjaer.dkDato : 16.12.08
Skala : 1:1000
Sag : Soanlæg
Emne: Beredskabsplan

Bygh. : Johan Zier Olsen	Kons. : Kent Myllerup	Sag	12254
Byg. pl. : Høvegård, Skovbøllevej 15, 4900 Nakskov	Mobil : 29656673	Projekt	M 0-05-1
Tlf. : 54908001	Tegner : Kenneth Linderoth	Tegning	
Mobil : 24251985	Projekt : —		
E-mail : —	Mobil : —		

Rengøring /desinficering

Staldene rengøres efter hvert hold. Der vaskes med vand uden desinfektionsmiddel med højtryksrensere.

Overbrusning

Der vil køre overbrusning med faste intervaller.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Lolland Kommune har som led i sagsbehandlingen stillet krav om at der anvendes BAT (bedste tilgængelig teknik) for at reducere ammoniakemissionen så meget, der med rimelighed kan forlanges af en svineproduktion af denne karakter og størrelse. Kommunen har således foretaget en proportionalitetsvurdering, hvor det indgår, at der er tale om en so-produktion, at der ansøges om udvidelse fra 240,14 til i alt 482,50 DE. Der er desuden i BAT udmeldingen til denne ansøger tilstræbt så vidt muligt konsistens i tilsvarende krav til andre ansøgningen om udvidelse af svineproduktion. Endelig har kommunen holdt sig indenfor Miljøstyrelsens vejledende udtalelser om, at det for svineproduktioner i denne størrelsesorden og for nuværende (foråret 2010) i Danmark generelt må anses for proportionalt, at det kan koste op til 100 kr pr. kg reduceret N/år. Indenfor denne ramme har Lolland Kommune stillet krav om at ammoniakemissionen - målt i kg N /år – maksimalt må udgøre den emission, der fremkommer ved anvendelse af BAT form af BAT gulve og gyllekøling i hele bedriften – altså i eksisterende og ansøgt (både etape 1 og etape II udvidelsen).

Det er oprindeligt blevet beregnet af Orbicon for Lolland Kommune med udgangspunkt i den oprindelige ansøgning, der omfattede en samlet udvidelse til i alt 552, 46 DE. Den maksimale N emission blev beregnet til ialt 6.500 kg N/ år. Denne maksimale emission er af ansøger justeret og genberegnet med udgangspunkt i ansøgers seneste nedjustering af ansøgningen. Her ansøges som anført om udvidelse til i alt 482, 5 DE. Den maksimale emission er således beregnet til **5.125 kg N/år**.

Der er foretaget en tilsvarende beregning for etape I udvidelsen, der viser at der efter gennemført etape I udvidelse til i alt 313 DE, giver anledning til en samlet emission på 3081 kg N/år. Nudriften på anlægget oplyses at have en emission på 3421 kg N/år. Dvs. en mindre emission end nudriften.

Det vurderes at der skal meddeles vilkår om at bedriften kan udvides i til en produktion af maksimalt 2000 årssøer med smågrise med afgangsvægt op til 8,5 kg svarende til ialt 482,5 DE.

Der skal anvendes BAT (bedst tilgængelige teknik) for at reducere ammoniakemissionen svarende til maksimal emission på 5.125 kg N/år.

Udvidelsen kan ske i etaper - en etape I og en etape II -og godkendelsen indbefatter muligheden af ansøger vælger ikke at udnytte godkendelse til udvidelse til etape II.

Bedriften kan udvides til etape I niveau, hvilket indebærer en produktion af indtil 1300 årssøer med smågrise med afgangsvægt op til 8,5 kg, svarende til i alt 313,62 DE.

Kravet om anvendelse af BAT i proportionalt omfang gælder også for etape I. Beregningerne viser at det udmeldte BAT krav resulterer i en mindre N emission. Det vurderes at kravet skal være at der ved gennemførelse af etape I udvidelse ikke må ske en meremission af N fra anlægget, i forhold til nudrift.

Godkendelse til udvidelse til etape I niveau, skal være udnyttet 2 år fra godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen til udvidelse til etape II niveau skal være udnyttet 4 år fra godkendelsens meddelelse.

Det vurderes at staldene indrettes i overensstemmelse med BAT. Ny farestald (bygning 15, tilbygning til eksisterende stald 2, indgår i etape II) indrettes med delvis spaltegulv og gyllekøling. Bilag nr. ... Miljøstyrelsen, BAT Bedste Tilgængelige Teknikker, Delvis fast gulv. Revideret 01-03-2009. Dette BAT blad er erstattet af Miljøstyrelsens Teknologiblade, Svin- alle kategorier, Køling af gylle i svinestalde. Af 19-05.2009.

Opmærksomheden henledes på det dansksprogede resumé af BREF (Referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker) *vedr. intensiv fjerkræ og svineproduktion* side x, hvor det fremgår, at fra og med 2013 hensyn til svinevelværd stilles krav om, at maksimalt 15 % af gulvarealet i nye og renoverede svinestalde må være åbninger til dræning. Dette vurderes umiddelbart at udgøre en stramning i forhold til Miljøstyrelsens teknologiblade om Køling af gyllen i svinestalde – herunder den hidtidige praksis vedr. definition af og etablering af såkaldt BAT-gulve i svinestalde. I øvrigt reguleres (og implementeres) krav til staldindretning i Lov nr. 404 af 26/06-1998 om indendørs hold af drægtige søer og gylt med senere ændringer. Der kan her endvidere henvises til oversigtsartikel fra organisationen Dansk Svineproduktion, Søhold fra 2013, *Indretning af svinestalde – nye lovkrav fra 2013*. De krav der fremgår her, og som primært har dyrevelfærd som fokus, og ikke miljøbeskyttelse, indgår som hovedregel ikke i denne godkendelse. Det er således kun kravet om overbrusningsanlæg, der indgår som vilkår, fordi foranstaltningen også har en miljømæssig betydning, idet den i en vis udstrækning er medvirkende til at minimere lugt – og ammoniakemission, som der stilles vilkår om.

For at minimere "svineri" - dvs. svin køler sig ved at trille sig i eget møg - vurderes det relevant at stille vilkår om overbrusning i løbe og drægtighedsstalde. Dette krav stilles ikke for søer i farestalde. Godkendelsesmyndigheden har overvejet at stille mere detaljerede krav til anvendelse af overbrusningsanlægget, med anvisning på overbrusningsintensitet/-frekvens og varighed som funktion af inde- og udetemperatur. Indsigelse fra ansøger og nøjere gennemgang af seneste tilgængelige videnskabelige rådgivning/vejledning på området, peger på at svins temperatur-komfortområde styres af flere faktorer end ude- og indetemperaturen, herunder den relative luftfugtighed og luftskiftet i stalden. Det konkluderes at der for nuværende næppe kan opstilles præcise anvisninger for anvendelsen af overbrusningsanlægget, som er rationelt funderet/begrundet, og som samtidigt er til i praksis at efterfølge for driftsherren, endsige at kontrollere overholdt for tilsynsmyndigheden. Det vurderes derfor, at der skal stilles krav, om at der i løbe- og drægtighedsstalde skal være overbrusningsanlæg, og at dette skal anvendes i nødvendigt omfang, for at minimere lugtgener og ammoniakemission, som følge af svins søleadfærd ved for kraftig opvarmning.

Gylleopbevaring i 2 nye gyllebeholdere på hver 4000 m³ (i alt 8000 m³) forsynes med fast overdækning.

VILKÅR

Bedriften kan udvides til en produktion af maksimalt 2000 årssøer med smågrise med afgangsvægt op til 8,5 kg svarende til ialt **482,5 DE**.

Der skal anvendes BAT (bedst tilgængelige teknik) for at reducere ammoniakemissionen svarende til maksimal emission på **5.125 kg N/år**.

Udvidelsen kan ske i 2 etaper og godkendelsen indbefatter muligheden af ansøger vælger kun at udnytte godkendelse til udvidelse til et niveau svarende til første etape (etape I).

Bedriften kan udvides til etape I niveau, hvilket indebærer en produktion af indtil 1300 årssøer med smågrise med afgangsvægt op til 8,5 kg, svarende til i alt **313 DE**.

Der skal anvendes BAT til reduktion af ammoniakemission fra anlægget i et omfang svarende til, at der ikke sker meremission målt i kg N/år fra anlægget i forhold til nudrift, som beskrevet på ansøgningstidspunktet.

Etape I indbefatter etablering af mindst 1 stk. gyllebeholder med volumen på min. 4000 m³.

Godkendelse til udvidelse til etape I niveau, skal være udnyttet 3 år fra godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen til udvidelse til etape II niveau skal være udnyttet 4 år fra godkendelsens meddelelse.

I alle nye bygninger skal stierne skal indrettes med delvis spaltegulv, der opfylder kravene til BAT-gulve som de fremgår af Miljøstyrelsens Teknologi-blad, Svin- alle kategorier, Køling af gylle i svinestalde

Der skal etableres overbrusningsanlæg, hvor staldluften tilføres forstøvet vand, i løbe- og drægtighedsstaldene. Overbrusningsanlægget skal anvendes i nødvendigt omfang, for at minimere lugtgener og ammoniakemission, som følge af svinenes søleadfærd, ved for kraftig opvarmning.

Gyllen i gyllekanalerne skal udpumpes mindst hver 14. dag

5.2 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ventilationsanlæg

Bygning *)	Type	Kapacitet (m ³ /time pr. stiplads)	Antal afkast (stk)	Placering af afkast	Afkasthøjde (m)	Lufthastighed i afkast (m/s)
6 Eksisterende stald Løbe- drægtighed	Undertryk	15-100 (slagtesvin)	6	Midt på tagsiden	Ca. 1 meter over tagfladen	3-12
8 Eksisterende	Undertryk	30-400 (søer)	13	Midt på tagsiden og på tagryg	Ca. 1 meter over tagfladen	3-12

Miljøgodkendelse

stald		3-40				
Fremtidig farestald						
15	Undertryk	30-400	10	Midt på tagsiden og på tagryg	Ca. 1 meter over tagfladen	3-12
Ny farestald (tilbygning)						
1	Undertryk	15-100	11	Midt på tagsiden og på tagryg	Ca. 1 meter over tagfladen	3-12
Ny løbe- og drægtigheds- stald						

*) Nummer refererer til bedriftsoversigt i bilag 3 (i ansøgningen)

Den endelige projektering af anlægget er ikke tilendebragt. Den endelige placering af afkastene vil blive afgjort af leverandør af ventilationsanlægget. Med staldens placering forventes placeringen af afkast ikke at være afgørende betydning for luftforureningen fra stalden.

Foranstaltninger til begrænsning/afhjælpning af lugtgener:

Staldluft:

Ventilationsluften fra staldene medbringer en given mængde lugt. I staldene mindskes lugten ved, at der jævnligt rengøres, samt at der kører overbrusning flere gange i timen. Derudover vil samtlige ventilationsafkast rengøres en gang årligt. Lugten fra stalden mindskes ved at ventilationsafkastene er placeret minimum 1 meter over tagfladen, herved bliver luften opblandet og fortyndet inden den falder ned omkring staldanlægget. Der vil forekomme lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Udbringningen vil være begrænset til få dage om året, derudover vil gyllen blive udbragt med slæbeslanger eller nedfældet.

Eksisterende gyllebeholdere er forsynet med flydelag. Nye gyllebeholdere forsynes med fast overdækning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ansøger har oplyst, at der planlægges og ansøges om etablering af luftrensning, hvilket udgør en væsentlig ændring af de i ansøgningen fremlagte oplysninger om ventilationsanlægget. Ønsket om anvendelse af luftrensning er ifølge ansøger blevet aktualiseret efter at Lolland Kommune har stillet krav om anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik) med henblik på at reducere ammoniakemission fra staldanlægget. Luftrenseanlægget er ikke detailprojekteret. Det fremgår heller ikke om der vil blive valgt kemisk- eller biologisk luftrensning, ligesom leverandøren heller ikke er fastlagt. Det fremgår imidlertid at luftrenseanlægget vil blive dimensioneret så det renser staldluft i de nye staldafsnit, der indgår i etape I og II, med undtagelse af ny stald 1 (farestald, bygning nr.15) og som etableres som tilbygning til eksisterende stald 2 (farestald og smågrisestald) **Renseeffektiviteten** er beregnet til at skulle udgøre minimum 62 % NH₄, for at leve op til kommunens krav om reduktion af ammoniakemissionen. Det vurderes umiddelbart at en renseseffekt på 62 % NH₄ er opnåelig med anvendelse af såvel kemisk

og/eller biologisk luftrensning. Denne vurdering bygger på erfaringer for, at der kan opnås betydeligt højere renseseffektivitet end 62 %. Det indgår desuden i vurderingen at det primært er ammoniak (NH_3) og ikke lugtstof, der skal renses for. Det er kendt at luftrenseanlæg etableret med henblik på lugtreduktion, herunder kemiske lugtscrubbere, kan have vanskeligheder med at præstere renseseffektivitet på 62 % reduktion af lugtstofferne i luften og der over. De dokumenterede lugtreduktions % i afprøvede luftrenseanlæg ligger ofte i størrelsesordenen 30 %. Biologiske luftrensere kan dog (alt efter lugtstoffernes sammensætning) præstere bedre lugtreduktion. I dette tilfælde er der imidlertid ikke miljømæssigt behov for væsentlig lugtreduktion. NH_3 indgår imidlertid som en væsentlig komponent i den samlede lugtmission fra anlægget. Luftrenseanlægget vil således, udover den lugtreduktion, der kommer fra fjernelse af NH_3 fra staldluften, alt efter rensesprincip og indretning i øvrigt, have en yderligere lugtreducerende effekt.

Kemisk luftrensning bygger på et princip om at luften enten passere igennem en filtermatrice, dvs. emner/materiale med stor overflade, der konstant overrisles med f.eks. fortyndet svovlsyre eller passerer en scrubber, dvs. et kammer, hvor der via dyser indsprøjtes/forstøves scrubbevæske. NH_3 i staldluften opløses i vandet/den sure scrubbevædske som NH_4 , og/eller andre kvælstofforbindelser. Væsken kan til slut udbringes direkte på landbrugsjord som flydende kvælstofgødning.

Bilag nr., Miljøstyrelsens BAT-blade (nu kaldet Teknologiblade) Luftvasker med syre, revideret 19-05-2009.

Biologisk luftrensning fungerer tilsvarende ved at staldluften ledes gennem et filtermateriale, der gennemrisles med vand. I den type filtre, der betegnes **biofiltre** ledes staldluften gennem et organisk filtermateriale, hvor NH_3 opløses/absorberes i den fugtighed, der er i (og til stadighed tilføres) materialet. Omdannelsen af NH_3 til NH_4 , nitrit og nitrat sker ved hjælp af mikroorganismer, der lever på eller i filtermaterialet. Ifølge de foreliggende oplysninger om den slags anlæg anses biofiltre for nuværende ikke for at være effektive til at reducere NH_3 . Lænevand fra biologiske luftvaskere kan som udgangspunkt ledes til gyllen eller udsprede direkte på landbrugsjorde som flydende kvælstofgødning. Der er ikke oplysninger om hvorvidt fast biofiltermateriale kan udsprede direkte på landbrugsjord som kompost-gødning. I Miljøstyrelsens BAT opsummering vedr. biofiltre refereres erfaringer med et anlæg der benytter træflis.. Det må på det foreliggende grundlag vurderes, at træflis og lignende organisk materiale skal bortskaffes til forbrænding, når dette materiale skal udskiftes/kasseres. Dette materiale vurderes af Lolland Kommune ikke at være relevant for dette anlæg, hvis formål primært er reduktion af NH_3 .

Bilag nr ... Miljøstyrelsen, BAT, Bedst Tilgængelige Teknikker – UDKAST til reducere af ammoniakfordampning og lugt. Revideret 01-09-2009.

Det vurderes at ventilationsanlægget og luftrenseanlægget (udbygget til hhv. etape I og etape II niveau) ikke vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne. Hverken i form af lugt eller støj. Det er dog en forudsætning for denne vurdering at luftrenseanlægget bliver drevet, serviceret og kontrolleret i nødvendigt omfang. Det vurderes at der skal meddeles vilkår om instrukser for miljømæssig forsvarlig drift og vedligeholdelse af luftrenseanlæg. Se nedenfor.

Det vurderes, at der inden etablering af luftrenseanlæg i etape I skal fremsende detailprojekt vedr. luftrenseanlæg *for både etape I og etape II*. Dvs. senest 2 år fra godkendelsens meddelelse. Det skal fremgå af projektet hvilket firma, der er leverandør, hvilke rensesprincipper der anvendes (herunder om det er et anlæg der benytter kemisk- eller biologisk luftrensning), hvilke hjælpestoffer der anvendes og i hvilke mængder, den planlagte driftstid, samt drifts - og servicebeskrivelse fra leverandøren. Der skal indgå detaljeret tegningsmateriale og forslag til egenkontrolvilkår. Det kan ikke umiddelbart afgøres om et projekt vedr. etablering af luftrensning kræver byggetilladelse. Det gør det antageligt ikke. Dog skal

ansøger påregne at projektet skal vurderes i Teknik- og Miljømyndighedens team for Byggeri og Byfornyelse.

Det vurderes, at der skal meddeles vilkår, der stiller krav om at luftrenseanlægget etableres og at dette som minimum yder den angivne renseseffektivitet på 62 % NH₄. Det vurderes, at det i vilkår skal være muligt for ansøger at vælge biologisk og/eller kemisk luftrensning. Der ud over skal det af vilkår fremgå at der som anført ovenfor skal indsendes et detailprojekt, til tilsynsmyndighedens godkendelse/accept, der beskriver luftrenseanlægget.

Teknik- og Miljømyndigheden har overvejet at meddele såkaldt *fakultative* vilkår for etablering, drift og vedligeholdelse af hhv. biologisk og kemisk luftrenseanlæg. Dvs. vilkår, der aktualiseres alt efter hvilken løsning bedriften vælger. Teknik- og Miljømyndigheden vælger i dette tilfælde at meddele de anbefalede vilkår for drift og egenkontrol for både **kemisk luftrensning** og for **biologisk luftrensning**.

Ansøger må imidlertid på påregne, at tilsynsmyndigheden efterfølgende i medfør af husdyrlovens § 40 meddeler påbud indeholdende relevante og præcist tilpassede vilkår for etablering, drift og vedligeholdelse – herunder kontrol og egenkontrollvilkår - for det valgte luftrenseanlæg. Som minimum skal de åbne formuleringer, hvor der skal indføres præcise mængdeangivelser (xxx og yyy) i vilkårene fastlægges.

Projektet skal omfatte både etape I og II. Påbudet/vilkårene vil tilsvarende dække både etape I og II. Et sådan påbud kan påklages til Miljøklagenævnet. De parter, der i øvrigt er klageberettiget – herunder berørte naboer - mht. denne godkendelse, er også klageberettiget i forbindelse med et sådan påbud, og vil blive orienteret og hørt.

Det vurderes, at etablering af luftrensning som anført, vil betyde ændringer i ventilationsanlægget som det er beskrevet; men det vil ikke erstatte ventilationsanlægget. I de eksisterende stalde og i tilbygningen til eksisterende stad 2, dvs. den nye bygning 15, som er en del af etape II, forventes kun mindre ændringer. Der imod forventes væsentlige ændringer i de øvrige nye bygninger, der indgår i etape I og II.

Ændringerne forventes således at finde sted i de nye bygninger, hvor luftrenseanlægget etableres.

Det vurderes, at ansøger i forbindelse med fremsendelse af detailplaner for luftrenseanlægget senest 1 år fra godkendelsens meddelelse skal fremsende en opdateret beskrivelse af ventilationsanlægget i hele bedriften dækkende både etape I og II.

Ansøger har ønsket en længere frist, helst samtidigt med en opdateret byggeansøgningen. Godkendelsesmyndigheden har overvejet dette. Det skal påpeges at alle andre godkendelser og tilladelser, herunder vedr. natur, miljø, husdyrlov, vandløb mv. skal være meddelt før der gives byggetilladelse. Desuden er der ikke hjemmel til i husdyrloven at fastsætte præcise frister for fremsendelse af ansøgning om byggetilladelser. Eftersom der må påregnes nogen sagsbehandling (og dermed sagsbehandlingstid) for miljømyndigheden til vurdering af om det valgte luftrenseanlæg overholder de stillede krav, vurderes det at det vil være uforholdsmæssigt upræcist at koble en frist for fremsendelse af detailprojekt for luftrenseanlæg op på den øvrige opdaterede ansøgning om byggetilladelse. Godkendelsesmyndigheden fastholder derfor tidsfristen på 1 år for fremsendelse af et samlet detailprojekteret luftrenseanlæg dækkende både etape I og II.

Opbevaringsanlæg

Det vurderes at overdækning på de eksisterende gyllebeholdere med flydelag, som udgangspunkt er miljømæssigt forsvarligt og tilstrækkeligt til at minimere lugtgener og unødvendig ammoniak emission. Den faste overdækning på de nye gyllebeholdere vurderes også, at tilvejebringe reduktion af ammoniakemissionen fra opbevaringsanlægget i tilstrækkeligt – og dermed miljømæssigt forsvarligt omfang.

Det vurderes at der skal stilles vilkår at de eksisterende gyllebeholdere kan drives med anvendelse af flydelag, dog således at der skal føres logbog over flydelagets tilstand. Det skal heri fremgå, når der ikke er tilstrækkeligt intakt flydelag, hvilke foranstaltninger der gøres - hver gang er gjort og hvornår - for at tilvejebringe tilstrækkeligt flydelag. Endelig skal omrøring før udspredning samt selve tømning ved udspredning rapporteres i logbogen. Logbogen skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden. Se afsnit 6.2 Flydende husdyrgødning.

Det vurderes at dette vilkår skal indgå i et samlet vilkår om egenkontrol.

VILKÅR

Der skal som ansøgt etableres kemisk- eller biologisk luftrensning med en renseseffekt på minimum 62 % NH₃ til rensning af staldluft i de nye stalde. Undtaget fra dette krav er det nye staldafsnit (bygning 15), der tilbygges eksisterende stald 2.

Luftrenseanlægget skal uanset rensprincip være i drift i minimum 8760 timer pr år.

Vilkår dækkende kemisk luftrensning:

I det der forekommer mange forskellige ventilationsstrategier og dimensioneringer, skal der foreligge dokumentation i form af beregninger, beskrivelser og referencer for at den angivne renseseffektivitet opnås.

Der skal kontinuert tilledes afgangsluft til renseanlægget i tilstrækkelig mængde xxx m³/time jf. ovenfor angive beregninger. De første 0 – xxx m³/time afgangsluft, skal altid ledes gennem luftrenseren.

Svovlsyreopløsningen, der overrisler filterelementerne, skal have en pH-værdi på maksimal 2,0. Udskrifter af pH målingerne fra datastyringsenheden på luftrenseren skal indsættes i logbogen. (grafer en gang pr. år, udskrifter fra datastyringsenheden på luftrenseren).

For at sikre en kontinuerlig drift og funktion af anlægget, skal der foretages eftersyn og vedligeholdelse mht :

- Tryktab over luftrenseren må ikke overstige xx Pa.
- For at undgå tilstopning, skal filterelementer renses, når tryktabet over luftrenseren overstiger xx pa, dog mindst yy gange årligt.
- Der skal indgås fast serviceaftale med producenten om kontrol jf. servicemanualen, herunder kalibrering af pH-målere, minimum x gange årligt.
- Der skal føres logbog over vandforbruget og syreforbruget i luftrenseanlægget. (grafer en gang pr. år).
- Beskrivelser af kontrol, kalibrering samt eventuelle driftsstop skal noteres i en driftsjournal og kopi af kontrolrapporten skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år.

Vilkår dækkende biologisk luftrensning:

Driftsvilkår

3. Luftrenseanlægget skal drives og vedligeholdes jf. fabrikantens vejledning. Vedligeholdelsen registreres i driftsjournalen med angivelse af tidspunkt og årsag

4. Anlæggets biologiske luftrensning skal være i drift hele året svarende til 8760 timer (vær opmærksom på driftsstop, som følge af almindelig vedligehold)

Egenkontrolvilkår

3. Vandforbrug, mængde af lænseprodukt og anlæggets driftstid (eller driftstid på pumper) skal dokumenteres og opbevares i husdyrbrugets logbog i mindst 5 år. Oplysningerne skal forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
4. konduktiviteten (ledningsevnen) * i anlægget skal være stabil omkring xx (den værdi, som er setpunkt i godkendelsestesten). Dette skal dokumenteres og dokumentationen opbevares i husdyrbrugets logbog i mindst 5 år. Oplysningerne skal forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

* I andre anlæg kan andre driftsparametre være relevante.

Ansøger skal snarest efter godkendelsen dog senest 1 år efter godkendelsens meddelelse fremsende detailprojekt til godkendelse/accept hos tilsynsmyndigheden for det luftrenseanlæg, herunder dele heraf, der ansøges anvendt i etape I og etape II.

Detailprojektet skal forsynes med detaljeret tegningsmateriale og tekniske specifikationer.

Det skal fremgå af projektet :

- hvilket firma der skal levere anlægget
- beskrivelse af renseprincip, herunder om det er et kemisk- eller et biologisk anlæg
- forbrug af vand eller andre hjælpestoffer i anlægget
- placering og konkret udformning af lagertanke eller lignende til hjælpestoffer (f.eks. svovlsyre)
- leverandørens anvisninger vedr. etablering, drift og vedligeholdelse
- ansøgers forslag til fastlæggelse af driftsparametre (angivet med x og y i vilkårene)
- ansøgers udkast til driftsinstruks
- ansøgers forslag til supplerede- og praktisk anvendelige - egenkontrolvilkår
- ansøgers forslag til håndtering, opbevaring, og bortskaffelse af spildevand og andet affald fra anlægget

Ansøger skal som en del af detailprojektet redegøre for de ændringer der gennemføres af ventilationsanlægget, i forhold til det der fremgår af ansøgningen, som følge af at der etableres luftrensning i de nye staldafsnit.

5.3 FODRING

Alt foder fremstilles af gode og sunde råvarer (færdigvarer). Foderet har en fysisk form og et indhold af næringsstoffer der dækker dyrenes behov. Lagring foregår så foderkvaliteten bevares, og der ikke sker tab til omgivelserne.

Det oplyses at der anvendes foder med råprotein efter normer for 2010 – dvs. 137,9 g råprotein/FE og 161,4 g råprotein/FE. Dette indgår som en forudsætning for beregningerne over N indhold i gylle og ammoniakemission (målt i kg N/år) fra staldanlægget.

Det vurderes at det i vilkår skal fremgå at bedriften skal anvende foder med de angivne indhold af råprotein, eller ved ændringer i foderets proteinindhold, på forlangende fra tilsynsmyndigheden skal kunne dokumentere, at evt. ændringen ikke giver anledning til væsentlige ændringer i bedriftens samlede N-balance.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at det i vilkår skal fremgå at bedriften skal anvende foder med de angivne indhold af råprotein, (dvs hhv. 137,9 g råprotein/FE og 161,4 g råprotein pr FE) eller ved ændringer i foderets proteinindhold, på forlangende fra tilsynsmyndigheden skal kunne dokumentere, at evt. ændringen ikke giver anledning til væsentlige ændringer i bedriftens samlede N-balance.

Det vurderes at der derud over ikke er grundlag for at stille vilkår vedr. foder.

VILKÅR

Ved ændringer i anvendelse af foder i forhold til det i ansøgningen oplyste, skal ansøger på forlangende fra tilsynsmyndigheden kunne dokumentere at der derved ikke sker væsentlig forøget N indhold i gyllen eller væsentligt forøget ammoniakemission fra staldanlægget.

5.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energiforbruget i nudrift er 220.000 kWh inkl. varme.

Energiforbruget ved udvidelse (etape 1 og II) er 550.000 kWh inkl. varme.

Energibesparende foranstaltninger

Der anvendes så vidt muligt lavenergi-lysstofrør i de forskellige staldafsnit. Lyset i staldene vil være tændt efter behov og styres af fodringsstyringssystemet. Der vil være lys i staldene ca. 12 timer i døgnet. Tidsrummet vil kunne variere.

Efter hver vask i staldene vil ventilatorer blive rengjort, så modstanden mindskes så meget som muligt.

Ventilationen vil være styret af temperaturen, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og elforbruget.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknik (BREF) der vedrører intensiv svinproduktion, anvendes således i denne sammenhæng BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Vandforbrug

Vandforbruget i nudrift er 8500 m³.

Vandforbruget efter udvidelse med etape I oplyses at være ca 7000 m³

Og

Vandforbruget efter den samlede udvidelse (etape I + II) oplyses at være ca. 11.000 m³.

Vandbesparende foranstaltninger

Inden vask af stalde sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende. Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknik (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkenipler).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at de i ansøgning beskrevne foranstaltninger til at begrænse energi og vandforbrug er i overensstemmelse med BAT og derfor vedr. el og vand lever op til anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Det skal bemærkes at det af ansøgningen forudsættes at vandforbruget falder fra det nuværende 8500 m³/år ved en produktion på 240,14 DE, til ca. 7000 m³/år ved en produktionsudvidelse til 313,62 DE. Det skal yderligere bemærkes, at de estimerede vandforbrug i etape I og II følger de tilgængelige normtal for vandforbrug ved forskellige husdyrproduktioner, hvor vandforbruget i nudrift antageligt er målt årligt vandforbrug på ejendommen. Det peger på, at der kan være potentialer for vandbesparelser på ejendommen i forhold til den vandhusholdningspraksis, der pt. er på ejendommen. Det kunne tale for at bedriften de første år efter ibrugtagning af etape I og II foretager nøjere overvågning af vandforbruget - f.eks. ugentlig eller månedlig registrering. Dog vurderes det, set fra miljømyndighedens synsvinkel, at kendskab til det årlige vandforbrug er tilstrækkeligt til at afgøre om bedriften i sit vandforbrug er på niveau med eller afviger væsentligt fra det landsgennemsnitlige (normtallene), eller om der f.eks. kan og bør foretages yderlige vandbesparende foranstaltninger.

Det er imidlertid uafklaret om anlæggets eksisterende vandforsyning, Sandby Vandværk fremover kan levere den nødvendige vandmængde. Der pågår undersøgelser og afklaring af vandressourcens størrelse i området, herunder fremskaffelse af oversigt over mulighederne for at øge vandindvindingen hhv. økonomisere med vandressourcen i området. Lolland Kommune har forelagt spørgsmålet om, hvorvidt man som godkendelsesmyndighed iht. husdyrloven, kan meddele afslag på en ansøgning om miljøgodkendelse til udvidet svineproduktion eller sætte sagsbehandlingen af ansøgningen i bero, indtil det centrale spørgsmål er afklaret omkring vandforsyningen i området, herunder beskyttelse - og i den sammenhæng prioritering af anvendelsen af drikkevandsressourcen i området: Nordvestlolland.

Lolland Kommune har valgt at følge Miljøstyrelsens vejledende svar på forespørgslen, der i korthed går ud på, at godkendelsesmyndigheden ikke med den begrundelse kan give afslag på en ansøgning eller sætte sagsbehandlingen i bero på ubestemt tid- eller indtil spørgsmålet om vandforsyning i området er klarlagt.

Det vurderes at der skal meddeles et vilkår om, at ansøger skal sende en redegørelse til godkendelsesmyndigheden om hvorvidt, der er tilvejebragt den nødvendige vandforsyning. Redegørelsen skal sendes før etape I tages i brug, dvs. før der sættes dyr ind i nybygninger omfattet af etape I, dog senest 1½ år efter godkendelsens meddelelse.

Ansøger skal tilsvarende sende en redegørelse til godkendelsesmyndigheden for, om der er tilvejebragt den nødvendige vandforsyning for at bedriften kan udnytte godkendelsen til udvidelse til etape II niveau. Denne redegørelse skal sendes til godkendelsesmyndigheden før der sættes dyr ind i nye staldafsnit omfattet af etape II. Denne redegørelse skal dog senest sendes 3½ år efter godkendelsens meddelelse. Ansøger har påpeget at etape I udvidelsen indebærer et fald i vandforbruget, hvorfor redegørelsen før ibrugtagning af etape I bør være uforholdsmæssig. Vi har overvejet dette. Imidlertid omfatter de uafklarede vandforsyningsforhold i området såvel den nuværende/eksisterende vandforsyningsituation såvel som den fremtidige – herunder et evt. væsentligt udvidet vandforbrug. Derfor fastholdes kravet om at ansøger skal sende en redegørelse for vandforsyningen både før ibrugtagning af etape I og etape II.

VILKÅR

Ansøger skal sende en redegørelse til godkendelsesmyndigheden om, hvorvidt der er tilvejebragt den nødvendige vandforsyning til at bedriften kan udnytte godkendelsen til etape I niveau. Redegørelsen skal sendes før etape I tages i brug, dvs. før der sættes dyr ind i nybygninger/staldafsnit omfattet af etape I, dog senest 1½ år efter godkendelsens meddelelse.

Ansøger skal tilsvarende sende en redegørelse til godkendelsesmyndigheden for om der er tilvejebragt den nødvendige vandforsyning for at bedriften kan udnytte udvidelse til etape II niveau. Denne redegørelse skal sendes til godkendelsesmyndigheden før der sættes dyr ind i nye bygninger/staldafsnit omfattet af etape II, dog senest 3½ år efter godkendelsens meddelelse.

5.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Spildevand

I forbindelse med vask af stalde vil der forekomme spildevand. Vandet opsamles i stalden og ledes ud med gyllen. I nudrift er vandforbruget 585 m³ pr år. Efter udvidelse af etape I + II forventes vandforbruget til vask af stalde at udgøre ca. 700 m³.

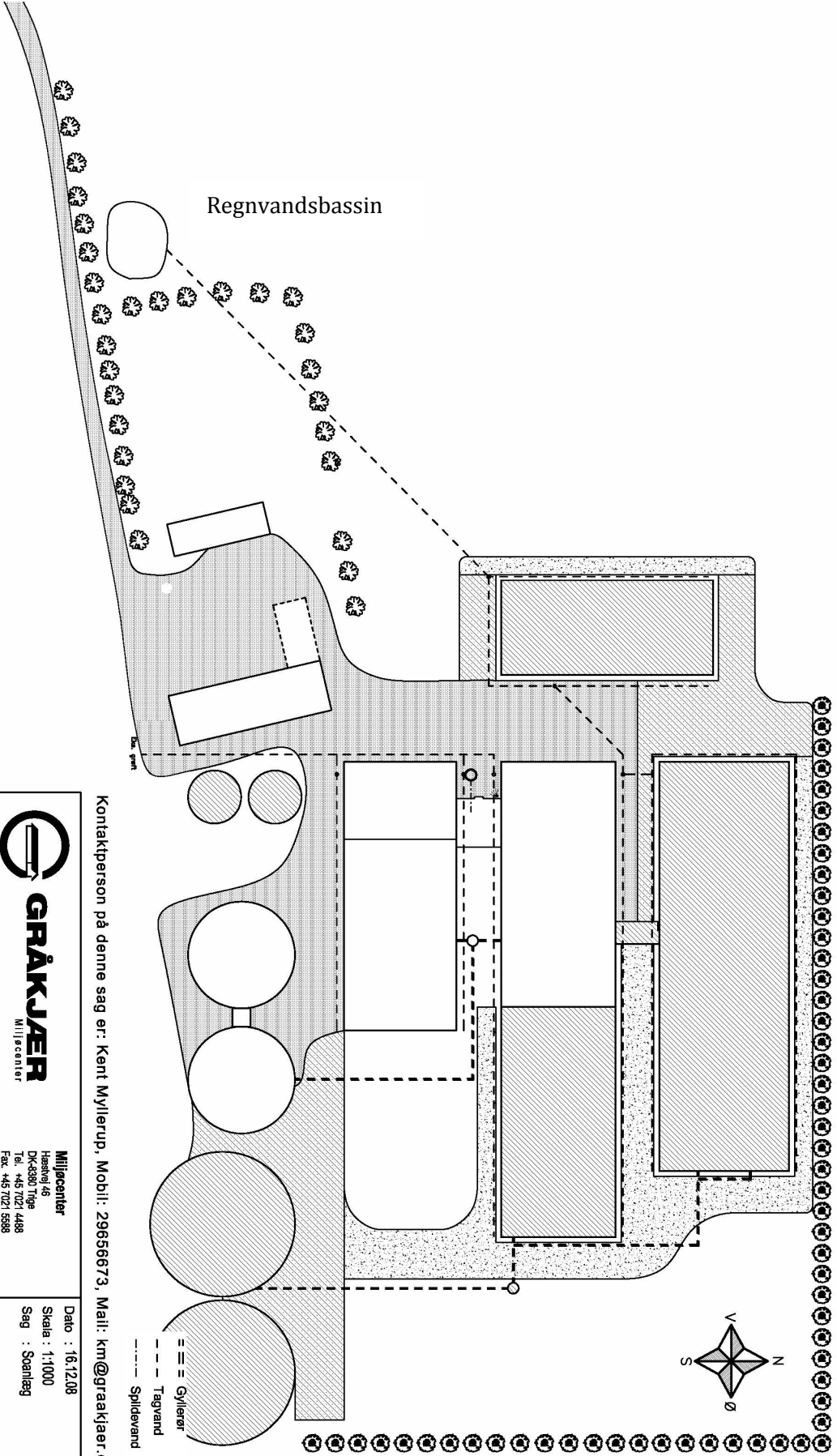
Sanitetsspildevand fra det eksisterende anlægs servicenummer afledes via trixtank sammen med tagvand til ekst. grøft. Der er ikke oplysninger om at der nye installationer til afledning af sanitetsspildevand i forbindelse med udvidelsen.

Der er ikke vaskeplads. Og der opsamles således ikke vand fra vaskeplads fra vask af maskiner ol. Vask af maskiner foregår på anden ejendom.

Miljøgodkendelse

Tagvand fra det eksisterende ledes til kanal – også vist som eksisterende grøft. Tagvand fra de nye bygninger (etape I og II) ledes via rørledning til nyt regnvandsbassin bagved stuehuset.

12254

Kontaktperson på denne sag er: Kent Myllerup, Mobil: 29656673, Mail: km@grakrajaer.dk

		Miljøcenter Hævedvej 16 DK-8360 Tinge Tel. +45 7027 4488 Fax. +45 7027 5588 www.grakrajaer.dk		Dato : 16.12.08 Skala : 1:1000 Søg : Scanlag	
		Bygh. : Johan Zier Olsen Byg. pl. : Hævedgård, Skovbøllevej 15, 4900 Nakskov Tlf. : 54908001 Mobil : 24251985 E-mail : ---		Kons. : Kent Myllerup Mobil : 29656673 Tegner : Kenneth Linderoth Projekt : --- Mobil : ---	
		Emne: Afløbsplan		Søg 12254 Tegning M 0-03-1	

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der ansøges om at etablere et opsamlingsbassin til regnvand. Der er ikke oplysninger hvilke regnvandsmængder der opsamles fra de nye bygningers befæstede arealer og tage. Det fremgår heller ikke af ansøgningen hvilket volumen det angivne bassin har. Det kræver en særskilt tilladelse at etablere et sådan bassin efter By- og landzoneloven. Ansøger skal særskilt ansøge Lolland Kommune herom. Det skal i ansøgningen fremgå: hvor meget vand bassinet forventes at skulle rumme, bassinets udformning herunder udformning af bassinets sider (f.eks. hældning max 1 /5). Ansøger må påregne, at der i tilladelsen stilles krav om placering og indretning af bassinet bl.a. med krav om visse minimumsafstande til bl.a. nærliggende vandløb. Det vurderes umiddelbart at et bassin der udformes uden tæt bund, afhængigt af årstid og høj grundvandsstand, samt overfladevand på markerne i området, i perioder vil henstå vandfyldt, med deraf følgende manglende opsamlingskapacitet. Det tagvand der tilledes opsamlingsbassinet må forventes at være belastet med kvælstof, der stammer fra den ammoniakemission, der kommer fra bedriften. Man må således forvente, at bassinet vil fremstå som næringssaltbelastet/eutrofieret. Dette vandhul vil på ingen måde udgøre en erstatningsbiotop for andre omkringliggende vandhuller, som belastes fra bedriften. Se nedenfor vedr. påvirkning af arealer.

Helt uden værdi som levested for dyr - herunder padder – og planter er et sådan regnvandsbassin dog ikke. Det anbefales at bassinet udformes, så det giver de bedst mulige livsbetingelser for dyr og planter. Der kan i den sammenhæng henvises til den vejledende pjece ” Det gode vandhul”, i sin tid udarbejdet af Storstrøms Amt. Pjecen kan rekvireres hos Lolland Kommune, Teknik- og Miljømyndigheden, Natur og vandløbsteamet v/ Nick Rasmussen tlf. 54676424 e-mail nira@lolland.dk.

Det vurderes, at det i vilkår skal fremgå, at opsamlingsbassinet ikke må etableres før der er meddelt tilladelse hertil efter By- og Landzoneloven. Det vurderes at ansøgning herom skal sendes til Lolland Kommune senest 1 år fra godkendelsens meddelelse.

Ansøger har fremsat ønske om at fristen på 1 år opgives og fristen i stedet uden fast tidsangivelse bliver kædet sammen med endelig byggetilladelse. Det skal påpeges at alle andre tilladelser, herunder tilladelse efter By og Landzoneloven skal være givet og meddelt før byggetilladelse meddeles.

Godkendelsesmyndigheden finder ikke anledning til at ændre på kravet om en tidsfrist på 1 år for seneste fremsendelse af ansøgning om zonetilladelse til etablering af regnvandsbassinet. Ansøger har også gjort indsigelse mod at bassinet tillægges værdi som levested for dyr og planter, med den mulige konsekvens, at det med tiden bliver beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Hertil er at sige, at mange regnvandsbassiner i Danmark er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, selv om de på ingen måde er anlagt med henblik på at fungere som gode levesteder for dyr og planter. Der er ikke mulighed for f.eks. på forhånd at undtage et sådan regnvandsbassin herfor, hvis/når dyre- og plantelivet indfinder sig af sig selv.

VILKÅR

Opsamlingsbassin til regnvand må ikke etableres før der er meddelt tilladelse efter By- og Landzoneloven til etablering af dette bassin.

Ansøger skal snarest og senest 1 år efter godkendelsens meddelelse ansøge Lolland Kommune om tilladelse efter By- og Landzonenloven om etablering af opsamlingsbassin til regnvand, der opsamles på befæstede arealer og tage.

5.6 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fast affald

I stalden er der affaldsposer til forskellige typer affald som pap, papier, plast og glas. Medicinsk affald som kanyler kommer i kanyleboks, som afleveres til dyrlæge eller apotek.

Olie - og kemikalieaffald

Olie - og kemikalieaffald opbevares i lager/maskinhus og bortskaffes til genbrugsplads. Det er dog meget sjældent/begrænsede mængder der findes af denne type affald på bedriften, som følge af, at markdriften primært udføres fra en anden ejendom, hvorfra maskiner lejes ind til markdrift på Havegård.

Døde dyr

Døde dyr placeres på plads ved Skovbøllevvej til afhentning. Indtil afhentning placeres døde grise i kølecontainer (ved ejendommen), så de holdes "friske" til destruktion. Derved undgås uhygiejniske forhold, f.eks. at man kan se døde dyr, eller at ræve, hunde og vilde katte kan komme til de døde dyr.

Forskellige affaldstyper på ejendommen

Affaldstype	EAK-kode	kg/år	Opbevaring	Bortskaffelse
Døde dyr	020102		Kølecontainer	DAKA
Medicinrester/-emballage (tomme medicinflasker, brugte kanlyer)	020109		Køleskab i stalden	Emballage-dagrenovation Kanyler-Refa genbrugsplads
Pesticidemballage	020108		Ingen pesticider på bedriften i nudriften. Men der påtænkes et kemikalierum, se tegninger.	Marius Petersen affaldsordning
Malingsrester/-emballage	020108		Lager/maskinhus	Genbrugsplads
Farligt affald, herunder spildolie, oliefiltre, akkumulatorer m.v.	020108		Lager/maskinhus	Genbrugsplads/Marius Petersen

Miljøgodkendelse

Papir fra sækkevare o.lign.	020199		Foderlade	Marius Petersen
Dagrenovation	020199		Container	Kommunal ordning
Elektronikaffald	020199		Lager/maskinhus	Genbrugsplads

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at den beskrevne oplagring og håndtering af affald er miljømæssigt forsvarlig. Det vurderes at der i godkendelsen skal henvises til gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald i Lolland Kommune.

Vedr. døde dyr. Det vurderes at det i vilkår skal præciseres at afhentningspladsen ved skovbøllevej skal være udformet som en fast befæstet plads. Døde dyr, der henligger til afhentning på pladsen skal ligge under kadaverkappe. Pladsen skal have det fornødne areal således at der på tidspunkter; hvor der henligger flere døde dyr end der kan være under 1 stk. kadaverkappe skal miljømæssigt forsvarligt er placeret mere end 1 stk kadaverkappe på afhentningspladsen.

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ.

VILKÅR

Olieaffald og andet farligt affald skal oplagres miljømæssigt forsvarligt.

Afhentningspladsen ved skovbøllevej skal være udformet som en fast befæstet plads. Døde dyr, der henligger til afhentning på pladsen skal ligge under kadaverkappe. Pladsen skal have det fornødne areal således at der på tidspunkter; hvor der henligger flere døde dyr, end der kan være under 1 stk. kadaverkappe skal miljømæssigt forsvarligt være placeret mere end 1 stk. kadaverkappe på afhentningspladsen.

5.7 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fyringsolie

Der en nedgravet olitank på 4000 l, placeret uden for bedriftens serviceområde. Tanken er nedgravet i 2003 og anvendes til fyringsolie.

Brændstof

I ekst. maskinhus er der 2 overjordiske dieseltanke på hhv. 2500 l og 4000 l, som er opstillet i 2003

Pesticider og sprøjteudstyr

Der er pt. Ingen pesticider på ejendommen som følge af, at sprøjtning udføres fra anden ejendom. Der vil i enkelte tilfælde blive påfyldt vand på marksprøjtten på ejendommen. Sprøjtten rengøres ikke på ejendommen.

På sigt er det hensigten at der opføres et kemikalierum, og så vil der blive udført sprøjtearbejde fra ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at ejendommen skal etablere vaskeplads til bl.a. rengøring af sprøjteudstyr, med opsamling af vaskevand mv. hvis/når der iværksættes sprøjtearbejder på ejendommen. Etablering af vaskeplads iht. gældende vaskepladsbekendtgørelse skal anmeldes til Lolland Kommune. Kommunen tager stilling til, om der skal stilles særlig vilkår til indretning og drift af vaskepladsen.

Der vurderes ikke at være vilkår herom i denne godkendelse.

De oplyste forhold omkring opbevaring af fyringsolie, dieselolie og pesticider vurderes at være miljømæssigt forsvarlige. Der etableres iht. ansøgning ikke nye eller ændrede olietanke eller tankanlæg, hvorfor der ikke skal indarbejdes vilkår jf. olietankbekendtgørelse. Opmærksomheden henledes dog på at etableres der senere sådanne skal det forelægges godkendelsesmyndigheden, der vil vurdere om der skal meddeles tillæg til miljøgodkendelsen med vilkår jf. gældende olietankbekendtgørelse.

Der vurderes ikke at være behov for særlig vilkår herom i godkendelsen.

Indbefatter etablering og drift af luftrenseanlæg beregnet for rensning af staldluft for ammoniak at der skal anvendes og oplagres hjælpestoffer f.eks. svovlsyre, må ansøger påregne at der fastsættes vilkår for oplag, håndtering, forbrug heraf, samt evt. særlige vilkår om affald i den sammenhæng.

VILKÅR

5.8 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Redegørelse for mulige uheld

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre forøget forurening i forhold til normaldriften begrænser sig efter ansøgers vurdering til ventilationssvigt, stop af foderanlægget og brud på gyllebeholder.

Minimering af risiko for uheld

Der er alarm på ventilationsanlægget.

Der er pt. ikke detaljerede oplysninger om luftvaskeanlæg, da det ikke er projekteret og således heller ikke om evt. alarm på dette.

Gyllebeholderne er af nyere dato (2003) og er lavet af typegodkendt beton. Gyllebeholderen efterses visuelt ved hver tømning. Der er ingen pumpe på gyllebeholderen. Lagertankene er gravet ned, så overkant af tankene er ca. 2 m over terræn. Ved uheld med gyllebeholdere kontaktes miljømyndighederne straks: Se endvidere beredskabsplanen. Ved sprængning af gyllebeholder vil gyllen løbe til områder/marker, hvorfra den kan pumpes op. Der er efter ansøgers vurdering ikke fare for forurening af grundvand.

Der er etableret nødstrømsanlæg.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet beredskabsplan, der indbefatter:

- optegnelse over relevante telefonnumre
- Instruks ved brand og evakuering
- Instruks for overløb af gylle
- Instruks for kemikalie og oliespild
- Instruks for håndtering af stophaner og hovedafbrydere
- Instruks for strømsvigt
- Instruks for transport af bekæmpelsesmidler
- Bilag A Kort over ejendommen
- Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at beredskabsplanen overordnet set tager hånd om de relevante miljø forhold, der kan give anledning til forøget forurening. Det anførte Bilag A: Kort over ejendommen, vurderes at være dækket af tegning M0-05-1 / Emne: Beredskabsplan i ansøgningens bilag 3. Tegninger.

Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb fremgår imidlertid ikke af ansøgningen. Det vurderes at være miljømæssigt velbegrunder med et altid forhåndenværende kort i beredskabsplanen, hvor udløbspunkter fra dræn til vandløb fremgår. Det vurderes derfor, at det i vilkår skal fremgå, at ansøger, før ibrugtagning af anlæg omfattet af etape 1, skal supplere beredskabsplanen, for så vidt angår det anførte Bilag B: Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb.

Det vurderes, at beredskabsplanen skal indeholde forholdsregler ved evt. uheld og driftsforstyrrelser af luftrensingsanlægget. En opdateret beredskabsplan skal indgå i det detailprojekt, som ansøger skal fremsende til tilsynsmyndighedens godkendelse/accept. Det vurderes at dette skal fremgå af vilkår i godkendelsen.

VILKÅR

Ansøger skal snarest, – før ibrugtagning af bygninger omfattet af etape 1, dog senest 1½ år fra godkendelsens meddelelse, overfor godkendelsesmyndigheden skriftligt dokumentere, at beredskabsplanen er suppleret med det anførte Bilag B: Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb.

Ansøger skal indarbejde forholdsregler ved driftsforstyrrelser og uheld med luftreanseanlæg omfattende både etape I og etape II. En opdateret beredskabsplan skal vedlægges det detailprojekt vedr. luftreanseanlæg, som ansøger skal fremsende til godkendelse/accept hos tilsynsmyndigheden.

6 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

6.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nudriften omfatter en årlig produktion af flydende husdyrgødning i form af svinegyfle svarende til 240,14 DE. Denne gødningsmængde indeholder 25489,92 kg N og 5907,13 kg P. I de 240,14 DE indgår søer med pattegrise, smågrise og slagtesvin.

Udvidelsen til etape 1 niveau vil indbefatte en forøget årlig produktion af svinegyfle svarende til i alt 313,62 DE. Denne gødningsmængde indeholder 33602,54 kg N og 7775,52 kg P. I de 313,62 DE indgår søer med pattegrise samt smågriseproduktion svarende til vægtintervallet fra normen på 7,2 kg til smågrisenes afgangsvægt på 8,5 kg.

I etape I indgår desuden at der tilføres svinegyfle ude fra, i en mængde svarende til 18 DE. Denne mængde svinegyfle indeholder 1730 kg N og 350,00 kg P.

Den fulde udvidelse til etape II niveau indbefatter en produktion svarende til 482,50 DE. Denne mængde svinegyfle udgør 49.578,45 kg N og 11.962,52 kg P. I de 482,50 DE indgår produktion af søer med pattegrise samt smågriseproduktions svarende til vægtintervallet fra normen på 7,2 kg til smågrisenes afgangsvægt på 8,5 kg.

Efter den samlede udvidelse indgår at der afsættes gødning til anden bedrift svarende til 28,50 DE med et indhold af hhv. 303,00 kg N og 704,00 kg P.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at harmonikrav overholdes idet D max er oplyst at være 1.29 og D reel oplyses at være 1.1.6 DE/ha. Der henvises i øvrigt til vurdering afsnit 8 PÅVIRKNING FRA AREALERNE.

Der stilles ikke vilkår i den anledning.

6.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I nudriften oplagres gylle i 2 stk. gyllebeholdere på hver 2.500 m³. Dvs en samlet oplagskapacitet på 5000 m³, hvilket er beregnet til at kunne dække 10 måneders opbevaringskapacitet. De eksisterende gyllebeholdere er overdækket med flydelag.

Den ansøgte drift omfatter vedr. etape II i seneste justerede ansøgning yderligere etablering af yderligere 2 stk. gyllebeholdere på hver 4000 m³. De er på tegningsmateriale og andre steder i ansøgningsmaterialet angivet som 2 stk. gyllebeholdere på hver 5000 m³. Men ansøger har 14/7-2010 pointeret, at der ikke er behov for mere end 8000 m³ ekstra opbevaringskapacitet. De eksisterende 5000 m³ + de ansøgte 8000 m³ er beregnet til en samlet opbevaringskapacitet til 13 måneder. De nye ansøgte gyllebeholdere oplyses i ansøgningen at være forsynet med fast overdækning.

Det fremgår ikke eksplicit; men forudsættes at der som led i udvidelse til etape I niveau, etableres mindst en ny gyllebeholder med volumen på 4000 m³. Der foreligger ikke nogen beregning af opbevaringskapaciteten regnet i antal måneder for ansøgt en so – og smågriseproduktion på samlet 313,62 DE, som etape I udgør.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at bedriften før den etablere ny gyllebeholder på 4000 m³ i forbindelse med etape I udvidelsen, skal fremsende en beregning over hvor mange måneders opbevaringskapacitet bedriften har efter gennemførelse af etape I udvidelsen. Det vurderes at dette skal fremgå af vilkår i godkendelsen.

Den ene gyllebeholder er ansøgt placeret så afstanden til naboskel bliver ca. 5 m. Dette forhold er vurderet ovenfor.

Desuden er der et rørlagt vandløb (kvl 7) der antageligt forløber ind under det område, hvor de 2 nye beholdere skal etableres. Dette forhold er vurderet ovenfor.

Samlet vurderes det, at eksisterende og ansøgt opbevaring af gyllen er miljømæssigt forsvarlig. Det vurderes, at det skal fremgå i vilkår, at de 2 nye gyllebeholdere skal have fast overdækning.

VILKÅR

I etape I skal der etableres den nødvendige opbevaringskapacitet til gylle. Der skal som minimum etableres en gyllebeholder med et volumen på 4000 m³.

Før bedriften etablerer ny gyllebeholder på 4000 m³ i forbindelse med etape I udvidelsen, skal der til godkendelsesmyndigheden fremsende en beregning over hvor mange måneders opbevaringskapacitet bedriften har efter gennemførelse af etape I udvidelsen.

I etape II udvidelsen skal der som ansøgt etableres opbevaringsanlæg til gylle svarende til 13000 m³.

De 2 nye gyllebeholdere i hhv. etape I og II skal have fast overdækning.

6.3 GYLLEFORSURING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der anvendes ikke gylleforsuring.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

6.4 GYLLESEPARERING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ikke oplysninger om gylleseparering.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der indgår ikke gyllesepareringsanlæg i denne godkendelse. Hvis bedriften senere vil etablere gylleseparering skal projekt herom foreligges godkendelsesmyndigheden for vurdering om godkendelsespligt.

Der stilles ingen vilkår herom i godkendelsen.

VILKÅR

6.5 GYLLEKØLING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er i ansøgningen beskrevet og beregnet på gyllekøling og delvis spaltegulv (BAT gulv) på hele bedriften. Dette er imidlertid kun foretaget for at kvantificere ammoniakemissionerne, som følge af godkendelsesmyndighedens krav om anvendelse af BAT på et efter godkendelsesmyndighedens vurdering proportionalt omfang. Se videre under afsnit 7.

Det fremgår dog at der etableres gyllekøling og BTA gulv (delvis spaltegulv) i udvidelsen af eksisterende staldbygning 2, en udbygning der indgår i etape II. Det forudsættes af køleslanger støbes ned i gyllekanalerne. Det indgår i ansøgningen en reduktion af NH₃ på 20 % med driftstid på 8760 timer årligt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at der skal stilles vilkår med henvisning Miljøstyrelsens BAT blade Køling af gylle i svinestalde af 19-05-2009. Bilag nr.....

VILKÅR

Staldanlæg (ny farestald (bygning 15), tilbygning til eksisterende stald 2) skal iht. ansøgning forsynes med gyllekølingsanlæg.

Gyllekølingsanlægget skal tilvejebringe en reduktion af HN₃ emissionen på min 20 %.

Ansøger skal før ibrugtagning af staldanlægget, hvor der etableres gyllekøling (ny farestald (bygning 15), tilbygning til eksisterende stald 2) og som indgår i etape II, fremsende detailprojekt for gyllekølingsanlægget. Det skal heraf fremgå :

- Gyllekommernes/ - kanalernes areal
- anlæggets køleeffekt pr. m²
- den beregnede køleeffekt for det samlede anlæg
- Specifikationer for den anvendte varmepumpe
- Estimerer for behovet for varmepumpens årlige faktiske driftstid

Anlægget for gyllekøling skal være i drift i 8760 timer/år og være forsynet med timetæller på varmepumpen.

Gennemsnitligt skal varmepumpen have en faktisk driftstid i xxx timer pr år.

Den faktiske driftstid, hvor varmepumpen kører skal registreres i en driftsjournal, som minimum ved antal faktiske driftstimer pr. måned.

Køleanlægget skal være forsynet med trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop.

Enhver type driftsstop noteres i driftsjournalen sammen med årsagen hertil.

Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom.

6.6 FAST GØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der indgår ikke fast gødning i denne godkendelse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Se nedenfor under 6.7 ANDEN ORGANISK GØDNING mht. vurdering af evt. fremkomst af fast organisk fraktion som følge af valg af luftrensingsanlæg.

VILKÅR

6.7 ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ikke oplysninger om anden organisk gødning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Hvis der optræder et affaldsprodukt, der har karakter af anden organisk gødning, som følge af, at bedriften vælger biologisk luftrensning, skal dette fremgå af detailprojektet og skal indgå i det samlede gødningsregnskab. Som udgangspunkt vurderes det at det ikke umiddelbart vil forrykke det samlede regnskab – dvs. beregningen af den maksimale N emission fra anlægget. Det forudsættes således at det medie, der anvendes til opsamling af NH₃ – væske eller fast stof – i tilstrækkelig grad absorberer og fastholder N, og at dette enten separat eller iblandet gyllen tilføres de godkendte udspretningsarealer.

Det vurderes at det skal beskrives særskilt og detaljeret, hvis der i valget af luftrensning, fremkommer en fast bio-fraktion. Det skal fremgå hvad den består af, hvor meget, hvor meget N der er oplagret heri, hvordan det oplagres, håndteres og udspredes.

Ansøger må påregne at tilsynsmyndigheden ved. påbud efter § 40 i husdyrloven præciserer vilkårene i godkendelsen vedr. fast gødning.

Ansøger har til udkastet til godkendelsen fremført at han finder afsnit om og vilkår til anden organisk gødning irrelevant, da han ikke forventer at der vil forekomme sådan på ejendommen. Godkendelsesmyndigheden har overvejet indsigelsen, der kunne hænge sammen med at ansøger faktisk har valgt luftrenseteknik. Dette valg er dog ikke eksplicit oplyst for godkendelsesmyndigheden og ikke dokumenteret ved et detailprojekt. Det vurderes derfor at så længe ansøger ikke har fremsendt et detailprojekt, der angiver rensprincip, indretning, kapacitet mv. samt redegørelse for affaldsstoffer, der fremkommer ved driften af anlægget, er vi ikke til sinds at fjerne afsnit og vilkår om *Anden organisk gødning*. Men vi er opmærksom på at afsnittet og vilkåret kan vise sig irrelevant. Det vurderer vi ikke har eller få nogen betydning for bedriftens mulighed for at overholde godkendelsens vilkår.

VILKÅR

Hvis valget af luftrensningsanlæg indebærer, at der fremkommer affald i form af fast biomasse, så skal dette særskilt beskrives som led i det detailprojekt, som ansøger skal sende til godkendelse hos tilsynsmyndigheden.

Det skal herunder dokumenteres at godkendelsens vilkår om maksimalt tilladelig NH₃ emission overholdes.

Det skal desuden fremgå:

- hvad den faste bio-masse (fast gødning) består af
- Hvordan det oplagres, håndteres og udspredes

7 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

7.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lolland Kommune har som led i sagsbehandlingen opstillet minimumskrav til anlæggets anvendelse af BAT med henblik på at minimere ammoniakemissionen. Kravet er at emissionen skal minimeres til et niveau svarende til anvendelse af gyllekøling og delvis spaltegulv på hele bedriften.

Det betyder en maksimal tilladelig ammoniakemission på 5124,73 kg N/år fra bedriften udvidet til etape II niveau. Det er en meremission på 1363,57 kg N/år.

Den maksimalt tilladelige ammoniak emission fra bedriften 3479,44 kg N/år udvidet til etape I niveau. Det er en ammoniakemission der 281,72 kg N/å er mindre end ammoniakemissionen i nudrift, som er 3761,16 kg N/år.

Den i ansøgningen beskrevne og beregnede gyllekøling er som nævnt foretaget for at kvantificere ammoniakemissionen. Ansøger har oplyst at der ønskes anvendt luftrensning enten biologisk eller kemisk med renseseffekt (NH₄ effekt) på 62 %. Der er i ansøgningen imidlertid ikke fremlagt tegninger eller andre detaljerede oplysninger om luftrensningsanlægget i hhv. etape I og II.

Fordampning og generelt reduktionskrav

Påvirkningen af kvælstofbelastningen i form af fordampet ammoniak fra ændringen i husdyrbruget skal vurderes i forhold til sårbare naturområder og arter samt i forhold til internationale naturbeskyttelsesområder.

Fordampningen fra søer, smågrise og slagtesvin i nudrift er beregnet til 3761 kg N/år. Ansøgning indeholder to etaper:

- etape med udvidelse op til 1300 årssøer med smågrise, meremission – 282 kg N/år
- etape med udvidelse op til 2000 årssøer med smågrise, meremission 1364 kg N/år (i forhold til nudrift)

I disse beregninger er der taget højde for den generelle reduktion i ammoniakfordampning, som er kravet i husdyrgodkendelsesloven. Ved bygning af nye stalde og ændring af eksisterende skal der ske en reduktion på 20 % i forhold til et fastlagt reference-staldsystem.

Kravet om den generelle ammoniakreduktion og kommunens BAT-krav er opfyldt ved at ansøger søger for biologisk (eller kemisk) luftrensning (62 % effekt), fodring med råprotein efter normer for 2010 (dvs 137,9 g råprotein/FE og 161,4 g råprotein pr FE) og overdækning af nye gyllebeholdere (etape I) og gyllekøling (etape II) i de nye stalde.

§ 7-naturområder

Anlæg af stald og lager

I Husdyrgodkendelseslovens § 7 er der fastlagt en række beskyttede naturtyper: højmose, hede, overdrev, lobeliesø og andre ammoniakfølsomme søer. Etablering af stald og lager er ikke tilladt, hvis de ligger inden for en afstand af 300 m fra de pågældende § 7-områder.

Merbelastning

I "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug", bilag 3 er der fastsat to bufferzoner på henholdsvis 300 m og 1000 m omkring § 7-områderne, indenfor hvilke der er krav til kvælstoffordampningen til de ovennævnte særligt sårbare naturtyper. Disse afskæringskriterier er fastsat, så der ikke sker en væsentlig påvirkning af de mest følsomme naturtyper.

Indenfor 300 m fra et § 7-område må der ikke ske nogen forøgelse af merbelastningen overhovedet. Indenfor en afstand af 300-1000 m fra et § 7-naturområde er det fastlagt, hvor meget den tilladte merbelastning højst må være. Den afhænger af antallet af øvrige ejendomme, der har en husdyrproduktion større end 75 dyreenheder (DE) både indenfor 1000 m fra den ejendom, der søger om miljøgodkendelse, samt indenfor 1000 m fra § 7-naturområdet. Merbelastningen må ikke overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,30 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,50 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,70 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Hvis merbelastningen overskrider beskyttelsesniveauerne, vil ansøger blive anmodet om at projektilpasse ansøgningen, således at merbelastningen ikke overskrider grænseværdierne. Det samme vil gøre sig gældende, hvis den samlede baggrundsbelastning i forhold til naturens tålegrænse for de enkelte naturtyper overskrides jf. Ammoniakmanualen (Kilde 3).

Kommunen skal efter § 29 i husdyrgodkendelsesloven foretage en vurdering af, hvorvidt der er naturområder, som ikke er tilstrækkeligt beskyttet efter de generelle beskyttelseskriterier. Er det tilfældet, skal der efter § 11, stk. 2 ved fastsættelse af skærpende vilkår, anvendes kriterier svarende til kriterierne for § 7-lokaliteter.

I denne ansøgning ligger nærmeste § 7-lokalitet ved Munkeby, ca. 15 km syd for stald og lager. Afstanden til stald og lager er for stor til, at der er nogen målbar merbelastning indenfor 1000 m fra § 7-lokaliteten. Kommunen har endvidere ved besigtigelse af den omgivende natur konstateret, at der ikke findes naturområder, der skal gives samme beskyttelse som § 7-lokaliteter.

Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som danner tilsammen et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også Ramsarområderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 Ramsarområder i Danmark.

Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Stald og anlæg samt udspretningsarealernes beliggenhed i forhold til internationale beskyttelsesområder er vist i Tabel 1. Arealerne er besigtiget i april og juni 2010.

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 179 Nakskov Fjord. Afstanden fra staldbygningerne på Skovbøllevvej til den nordøstlige del af området er godt 3 km. Flere af udspretningsarealerne vest for Sandby ligger ca. 800 m nord-nordøst for Natura 2000-området.

Natura 2000-område nr. 179 består overvejende af et marint areal. Det er et dynamisk landskab, hvor sedimenter kontinuert afsættes og omlægges af vand og i mindre omfang vind. Der er en betydelig materialevandring langs Albuen og ind i fjorden, hvor sand og finere sediment aflejres i strømlæ. På kyststrækningen sydvest for anlægget er der registreret strandenge (habitatnaturtype 1330), der indgår i områdets udpegningsgrundlag. Udpegningsgrundlaget fremgår af Bilag 3.

Udpegningsgrundlaget består – bortset fra Rørhøgen, som er mere bredspektret - af ynglende kystfugle og rastende vandfugle og afspejler dermed områdets karakter af lavvandet fjord med øer og kyster.

Natura2000-område	179, Nakskov Fjord
Habitatområde	158, Nakskov Fjord
Fuglebeskyttelsesområde	88, Nakskov Fjord og Inderfjord

Tabel 1. Nærmeste Natura 2000-områder og andre indeholdte naturbeskyttelsesområder i forhold til ansøgningen.

Bilag IV-arter

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Lolland Kommune er der i nyere tid fundet 22 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV. Deres status i kommunen fremgår af Bilag 2.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Registreringen af bilag IV-arter i de knap 20 forekommende vandhuller indenfor ca. 1000 meter fra stald og lager er vist ses på Kort 1 og sammenfattet i Tabel 2.

Padde (kilde 12, 14, 21-24).

Grønbroget Tudse er tidligere registreret i 2 vandhuller nær anlægget, men ikke ved besigtigelse i 2009 og 2010. Arten er dog almindelig i denne del af Lolland kommune og det vurderes sandsynligt at den forsat findes på egnede lokaliteter i området.

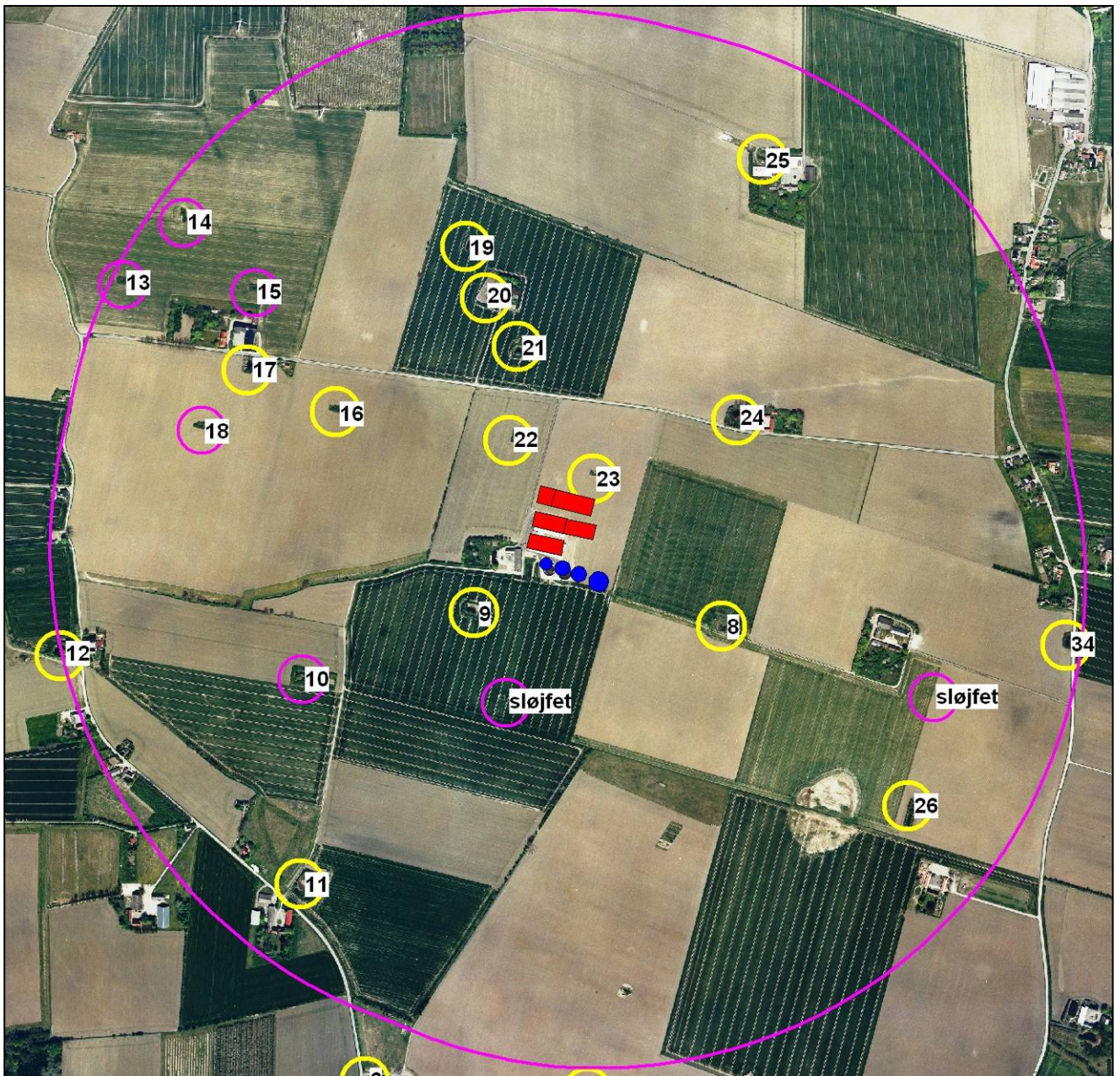
Grønbroget Tudse yngler i nygravede vandhuller eller lavninger uden eller med sparsom vegetation, eksempelvis vandhuller med tætgræssede bredder. Endvidere kan den yngle i vandhuller, hvor vegetationen holdes lav ved afgræsning, eller i gamle aile-beholdere og lignende kunstige anlæg. Artens

foretrukne type af ynglevandhuller gør, at vandhullerne efter en tid ikke længere er attraktive for Grønbroget Tudse, når de gror til.

Grønbroget Tudse opholder sig kun i vandhullet i forbindelse med æglægningen. Derefter opholder den sig på land, primært på steder med bar jord eller sand eller befæstet med grus, småsten, klinker, sten, asfalt eller gammel, sprukken beton, og meget ofte i tilknytning til menneskeboliger. Typisk raster de om dagen i jordhuller, under sten, under skrammelbunker, under terrassefliser eller inde i bygninger (udhuse, stalde).

Løvfrø er siden 2000 registreret i 11 vandhuller indenfor 1000 m fra anlægget. Løvfrø kan endnu (senest i 2009) høres kvækkende fra talrige vandhuller i denne del af Lolland, men arten er kraftigt på retur; primært forårsaget af intensiveret landbrug og tilgroning af ynglevandhullerne. Kun en lille del af de eksisterende vandhuller er i en tilstand, så Løvfrø kan yngle med succes.

Løvfrøen kræver rentvandede, solbeskinnede vandhuller med lav vandstand og uden fisk. Når arten fouragerer og raster foretrækker den udyrkede og gerne sydvendte arealer langs krat, levende hegn og skovbryn.

Kort 1: Besigtigede naturarealer indenfor 1000 meter fra stald og lager på Skovbøllevej 15. Der findes kun vandhuller omkring anlægget, og vandhuller med gul markering er aktuelle eller potentielle levesteder for Bilag IV-padder.

Springfrø og Stor Vandsalamander forventes begge at findes i området, da arterne er vidt udbredte i kommunen. Springfrø er ved besigtigelse i april 2010 registreret i ynglende eller potentielt ynglende i 14 vandhuller og Stor Vandsalamander i 10 vandhuller beliggende omkring ansøger. Begge arter er knyttet til egentlige vandhuller og førstnævnte gerne til vandhuller nær skov.

Spidssnudet Frø, der ikke i samme grad er knyttet til egentlige vandhuller, men i højere grad til oversvømmede partier i moser og på enge, er ikke registreret forekommende eller potentielt forekommende nær anlægget, hvilket skyldes, at der ikke findes levesteder for arten. Spidssnudet Frø er som de 2 foregående arter vidt udbredt i Lolland Kommune.

Springfrø raster efter yngleperioden helst i løvskov, levende hegn eller remiser med bevoksning. Stor Vandsalamander opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring ynglevandhullet eller 2-300 meter derfra. Dette samme gør Spidssnudet Frø. For begge arter er forudsætningen dog, at ynglebiotopen er omgivet af naturarealer eller i det mindste ikke dyrket ager.

Udover ovennævnte bilag IV-arter er der i 2010 (og 2009) i området registreret Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn Frø. De 2 sidstnævnte arter er stedvist set i meget store bestande. Alle padder i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus (kilde 14, 24 og 26).

Der er ikke registreret arter af flagermus ved besigtigelserne, men mindst 5 flagermusarter er almindelige i denne del af kommunen – Vandflagermus, Brunflagermus, Sydflagermus, Troldflagermus og Dværghflagermus. Dertil kommer 4-5 arter, som er sjældne, men dog mulige at træffe i området (se Bilag 2). Arterne vil være tilknyttet skove, træbevoksede vådområder, gamle træer og bygninger.

Der er findes leve- eller rastemuligheder i form af gamle driftsbygninger, gamle træer i skovbryn eller i stynede vejtræer. Flere arter kan ligeledes yngle i menneskeboliger. Brynene omkring smålunde ved gårdene i området og skovene vest for anlægget vurderes at være rige på insekter og dermed at være udmærkede forurageringsbiotoper for Flagermus.

Øvrige bilag IV-arter, rødlistede eller fredede arter.

Det er næppe sandsynligt, at der i det område, der kan blive påvirket af forøget fordampning af ammoniak fra stald og lager findes andre bilag IV-arter eller beskyttelseskrævende arter end de nævnte.

Regionale og lokale naturværdier

Jævnfør § 29 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven kan kommunen fastsætte yderligere vilkår, hvis det vurderes, at et lokalt naturområde anses for at være særligt bevaringsværdigt. Lolland Kommune har besluttet at anvende samme skærpede krav, som er stillet for naturområder, der er udpeget i henhold til Husdyrgodkendelseslovens § 7.

I vurderingen behandles områder med habitatnaturtype, § 3-beskyttet natur og naturområder, der er levesteder for fredede eller rødlistede dyre- og plantearter.

Habitatnaturtyper uden for Natura 2000-områder

I Danmark findes 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I som beskyttede indenfor Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

En af række habitatnaturtyperne er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger. Udvaskning af nitrat og afstrømning af fosfor fra udspretningsarealerne kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger af overfladevand (vandløb, søer og fjord- og kystvande) samt våde terrestriske naturtyper som kilder, væld og kær.

I den konkrete ansøgning findes kun søer og vandhuller indenfor 1000 meter fra stald og lager. Samtlige vandhuller er beliggende på rig jordbund i agerland eller nær agerland, og det vurderes som udgangspunkt, at vandhullerne er eutrofe. Definitionen af habitatnaturtypen "næringsrige søer med flydebladsvegetation" (type 3150) er meget bred og opfyldes ved blot tilstedeværelsen af eksempelvis arter af Andemad.

Miljøgodkendelse

Efter besigtigelse af vandhullerne er det konstateret, at 8 af 18 vandhuller er habitatnaturtype 3150 (Tabel 2).

Marknr	Lok.nr	Habitatnatur	Naturværdi	Merbelastning (kg N/ha/år)	Bilag IV-padder	Dyrkningsfri bræmme
115-0	1		III		potentiel Springfrø og Stor Vandsalamander	N, Ø: 1 m, S, V: 0 m
40-1	2		III		ikke levested	N: 4 m, S, V, Ø: 3 m
36-1	3	3150	IV		ikke levested	Ø: 1 m, til øvrige sider udyrket areal
38-0	4		IV		potentiel Springfrø og Stor Vandsalamander	1 m til alle sider
36-1	5		IV		ikke levested	N, V, Ø: 10 m, S: 5 m
37-0	6		III		Springfrø, 2 ægklumper; potentiel Stor Vandsalamander	
35-1	7		III		potentiel Springfrø	N: 2 m, S: 7 m, V, Ø: 1 m
	8		III	0,45	potentiel Springfrø, Stor Vandsalamander og Løvfrø	N: 5 m, S: 1 m, V: 5 m, Ø: 25 m
6-0	9*		III	0,23	potentiel Springfrø og Stor Vandsalamander	N: 1-5 m, S: 0 m, V: 1 m, Ø: 0-5 m
12-0	10*		IV		ikke levested	N, S: 10 m, V: 5 m, Ø: 1 m
11-0	11*	3150	III	0,03	Springfrø, > 30 ægklumper, potentielt Løvfrø	N: 10 m, S: 15 m, V: 3 m, Ø: 10 m
13-0	12*	3150	III	0,03	potentiel Springfrø og Stor Vandsalamander	N: 5 m, S: 3 m, V: >30 m, Ø: udyrket areal
	13*		IV		ikke levested	ingen bræmmer
	14*		IV		ikke levested	ingen bræmmer
	15*		IV		ikke levested	ingen bræmmer
	16*		III	0,18	potentiel Springfrø og Stor Vandsalamander	muligvis nyanlagt 6-7 m bræmme til alle sider
	17*	3150	III	0,10	potentiel Springfrø og Løvfrø	0,5-1 m til alle sider
	18*		IV		ikke levested	muligvis nyanlagt 6-7 m bræmme til S og Ø, ellers ingen bræmmer
1-0	19*	3150	III	0,10	Springfrø, 4 ægklumper; potentiel Stor Vandsalamander og Løvfrø	ingen bræmmer
1-0	20*	3150	III	0,15	Springfrø, 10 ægklumper; potentiel Stor Vandsalamander og Løvfrø	N: 15 m, S: 4 m, V: 2 m, Ø: >30 m
1-0	21*	3150	III	0,30	Springfrø, 2 ægklumper; potentiel Stor Vandsalamander	ingen bræmmer
3-0	22*		III	0,99	potentiel Springfrø, Stor Vandsalamander	ingen bræmmer
4-0	23*		III	4,74	potentiel Springfrø, Stor Vandsalamander og Løvfrø	ingen bræmmer
2-0	24*		III	0,79	potentiel Springfrø, Stor Vandsalamander og Løvfrø	N: 1,5 m, S, V: 3 m, Ø: udyrket areal
31-0 /	25*		IV	0,13	potentiel Springfrø og Stor Vandsalamander	N: 7 m, til øvrige sider udyrket areal
	26*	3150	III	0,08	potentiel Springfrø	N: 1 m, S: >30 m, V, Ø: 2 m
111-0	27*		IV	0,06	potentiel Springfrø og Løvfrø	N, S og Ø: 4-5 m, V: 8 m
108-0	28	3150	III		potentiel Springfrø	alle sider. 1½-2 m
109-0	29	3150	IV		ikke levested	Ø, V: ½ m, N, S. markskel med træer
107-0	30		IV		ikke levested	alle sider: ½-1 m
102-0	31		IV		ikke levested	alle sider: 1 m med vedplanter
117-0	32		V		ikke levested	N, Ø, V: 1 m, S: 5 m
103-0	33	3150	III		potentiel Springfrø	Ø, V: 1 m, N, S: 5 m
	34	3150	III		Løvfrø (2009)	

Tabel 2. Besigtigede vandhuller inden for 1000 meter fra stald og lager samt beliggende nær udspretningsarealer. Vandhuller markeret med "*" er beliggende indenfor 1000 fra anlægget. Vandhullernes forekomst af habitatnaturtyper, bilag IV-padder, bræmmer mm er angivet på baggrund af besigtigelser foretaget i april og maj 2010.

Beskyttet natur iht. Naturbeskyttelseslovens § 3

En række naturtyper er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse omfatter moser o.l., strandenge og strandsumpe, ferske enge, overdrev, heder, søer og vandløb. Der er således i henhold til Naturbeskyttelsesloven forbud mod ændringer af beskyttede naturtypers tilstand.

Der er i en radius af 1000 meter fra stald og lager registreret knap 20 vandhuller som omfattet af § 3 (Kort 1). Der er derudover ikke registreret beskyttede naturområder eller vandløb indenfor 1000 fra stald og lager.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunens vurderinger bringes samlet for punkter der er redegjort for i afsnit 7.1

§ 7-lokaliteter

Afstanden fra anlægget på Skovbøllevej til nærmeste § 7-lokalitet er for stor til, at meremission giver nogen målbar merdeposition på naturområdet. Lolland kommune har endvidere ikke vurderet, at der er naturområder i nærheden, der skal sidestilles med § 7-lokaliteter.

Natura 2000-områder

Afstanden til nærmeste Natura 2000-område er ligeledes for stor til at der kan måles en merdeposition fra anlægget, der evt. negativt kan påvirke arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Udvaskning af næringsstoffer til Natura 2000-området vurderes i afsnit 8.

Bilag IV-arter.

En række vandhuller, der er levesteder eller potentielle levesteder for en eller flere Bilag IV-padder påvirkes i etape II af en merdeposition mellem 0,03 – 4,74 kg N/ha/år. Heraf udsættes vandhullerne nr. 22, 23 og 24 for en merbelastning på hhv. 0,99, 4,74 og 0,79 kg N/ha/år. Belastningen afhænger af nærheden til anlægget og beliggenheden i forhold til den fremherskende vindretning. Ser man på totalbelastningen af vandhullerne modtager 5 vandhuller en belastning på mellem 1,4 – 11,3 kg N/ha/år.

Af Danmarks Miljøundersøgelser er det vurderet, at der skal en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år (Kilde 17 & 20) til, for at man over tid med stor sandsynlighed kan registrere en ændring af naturområderne,; i dette tilfælde af vandhullerne som er levesteder for Bilag IV-padderne.

På baggrund heraf vurderer Lolland kommune, at projektet i etape II ikke kan gennemføres uden væsentlige negativ påvirkning af levestederne for Bilag IV-padder. To vandhuller belastes ved udvidelsen alene med op mod 1 kg N/ha/år og et enkelt (vandhul nr. 23) med væsentligt mere. Inddrages belastningen fra den nuværende lovlige produktion udsættes 5 vandhuller for en væsentlig belastning. Endvidere ligger flere af de belastede vandhuller på udbringningsarealer, således at de også herfra modtager en årlig merbelastning (se afsnit 8.4).

Som konsekvens af eutrofieringen med kvælstof vil vandhullernes vegetation og især bredvegetation gro kraftigere og på grund af skygge herfra vil vandhullet som levested forringes. Lolland kommune vil derfor stille vilkår, der imødegår denne forringelse af levestedet for Bilag IV-padder.

Da anlægget ligger i et kerneområde for udbredelsen af Løvfrø, der ikke blot i Lolland kommune, men også på landsplan er stærkt truet, vil kommunen endvidere stille vilkår om etablering af erstatningsvandhuller for at modvirke den generelle levestedsforringelse, som udvidelsen af husdyrproduktionen medfører.

Hvad angår flagermus er det kommunens vurdering, at der bygningsmæssige ændringer, der skal foretages, ikke påvirker flagermus. Skulle der mod forventning ved renovering af bygninger findes flagermus, skal Zoologisk Museum kontaktes for videre foranstaltninger.

Regionale og lokale naturværdier.

Nær anlægget findes talrige § 3-vandhuller. Flere af vandhullerne er habitatnatur (næringsrige søer med flydebladsvegetation), men er ikke næringsbegrænsede. Ved vurderingen af naturområdernes sårbarhed overfor belastning med kvælstof fra ammoniak kan indgå naturtypernes tålegrænse, dvs. et mål for hvor høj belastning naturtyperne kan tåle, før deres vegetationen ændres, og naturområderne forringes.

For søer og vandhuller, der ikke er kvælstofbegrænsede, er der ikke nogen tålegrænse. Vandhullernes tilstand er i højere grad reguleret af fosfat-belastningen. For Lolland kommune er baggrundsbelastningen 12 kg /N/ha/år (Kilde 10).

På baggrund heraf vurderer kommunen, at den påvirkning der sker af naturområderne i højere er kritisk for vandhullerne set som levested for Bilag IV-padder end for vandhullernes tilstand som § 3-lokalitet. Denne påvirkning er vurderet ovenfor

Den samlede vurdering for ændringer forbundet med anlægget er, at det ikke kan gennemføres uden væsentlig forringelse af levesteder for en væsentlig forringelse af levesteder for Bilag IV-padder. Der sættes derfor vilkår for denne del af driften i etape II.

Ansøger har fremført at han finder ikke rimeligt at der forlanges både vedligeholdelse af 2 belastede eksisterende vandhuller samtidigt med at der forlanges etableret 2 ny erstatningsvandhuller. Det er godkendelsesmyndighedens vurdering at N belastningen af vandhullerne omkring anlægget påvirkes negativt på en måde der kun kan imødegås ved etablering af mindst 2 ny vandhuller. Der så formelt bærer betegnelsen erstatningsvandhuller, hvilket kan give ansøger det indtryk at de eksisterende bare kans sløjfes eller som minimum ikke skal plejes særskilt som krævet i vilkåret. Godkendelsesmyndigheden finder dog anledning til, indenfor høringsperioden yderligere – bl.a. ud fra en juridisk synsvinkel -at overveje om disse krav skal og kan fastholdes.

VILKÅR

- ❖ Vandhul nr. 22 og 23 skal holdes lysåbent og oprensnes hvert 10. år
- ❖ Der skal ske etablering af 2 erstatningsvandhuller på 5-800 m². Vandhullerne skal anlægges på ansøgers ejendom uden påvirkning fra anlægget og skal være grundvandsfødte og have en bredhældning på 1:5.

Nærmere retningslinjer for ovennævnte aftales med Lolland kommune.

7.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er i ansøgningen foretaget beregning af lugtgenæafstande til hhv. nærmeste enkeltbolig, samlet bebyggelse og til byzone/sommerhusområde. Genekriterierne er overholdt for alle 3 kategoriers vedkommende, da der ikke er hhv. enkeltbolig, samlet bebyggelse eller byzone/sommerhusområde indenfor 1,2 x genæafstanden.

Områdetype	Genæafstand etape I m	Genæafstand etape II m	Afstand m
Byzone	334	631	2571
Samlet bebyggelse	258	459	923
Enkelt bolig	137	173	393

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Det vurderes at lugtgenekriterierne er overholdt med god margin både hvad angår etape I udvidelsen og etape II udvidelsen. Der er dog ikke fremlagt præcise oplysninger om luftrensaneanlæggets evt. påvirkning af lugtemissionen fra anlægget. Det fremgår således ikke om al luft samles i et eller flere afkast. Disse afkast er heller ikke pt. placeret.

Det vurderes umiddelbart at luftrensning vil kunne formindske ammoniak- og lugtemissionen fra anlægget mere end det, der er fremlagt her, og som er resultatet af standardberegningerne i ansøgningssystemet. F.eks. forudsættes luften afkastet af den række af luftafkast, der er beskrevet under ventilation. Det vurderes at især anvendelse af biologisk luftrensning, ikke kun vil reducere den komponent i den samlede lugtemission fra anlægget, der udgøres af ammoniak (NH₃), men også vil kunne reducere andre lugtstoffer i luften.

Opmærksomheden henledes på at et luftrensningsanlæg - både kemisk - og biologisk- skal drives og serviceres iht. leverandørens forskrifter. Svigt og misligholdelse af driftsinstruks og servicevejledning kan give anledning til miljømæssigt uacceptabel ammoniakemission og unødvendig lugtemission i omgivelserne.

Samlet vurderes det at bedriften kan udvides som ansøgt til etape I niveau og etape II niveau uden at påføre omgivelserne væsentlige lugtgener.

Dog vurderes det at ansøger som led i detailprojekteringen af lugtrensaneanlægget skal dokumentere at der ikke fremkommer lugtgener fra bedriften, som følge af etablering og drift af luftrensaneanlægget. Det vurderes at relevant dokumentation er genberegning af geneafstand i IT ansøgningsystemet og/eller OML beregninger.

Ansøger har i forbindelse med høring af udkast til godkendelse fremført, at han finder dette unødvendigt. Vi har overvejet indsigelsen og giver ansøger ret så langt, at vi har valgt at ansøger som alternativ til de anførte beregninger kan fremlægge anden dokumentation/argumentation som led i detailprojektet for, at der ikke fremkommer forøgede lugtgener ved at etablere og drive luftrensningsanlægget.

Vilkåret suppleres med flg: Ansøger kan dog ansøge om ikke at skulle foretage disse beregninger. Ansøger skal i det tilfælde alternativt fremlægge anden dokumentation for at etablering og drift af luftrensaneanlægget med stor sikkerhed ikke vil give anledning til lugtemission, der går ud over det niveau, der er fastlagt ved brug af BAT gulv og gyllekøling i både eksisterende og nye staldafsnit.

VILKÅR

Ansøger skal før luftrensningsanlæg etableres, i etape I og II, fremsende lugtberegninger/geneafstandsberegninger/ iht. IT ansøgningsystemet. Det skal dokumenteres, evt. ved anvendelse af OML beregninger, at der ikke påføres de omkringliggende væsentlige lugtgener. Ansøger må ikke etablere luftrensesystemet før tilsynsmyndigheden har accepteret detailprojektet.

Ansøger kan dog ansøge om ikke at skulle foretage disse beregninger. Ansøger skal i det tilfælde alternativt fremlægge anden dokumentation for at etablering og drift af luftrensaneanlægget med stor sikkerhed ikke vil give anledning til lugtemission, der går ud over det niveau, der er fastlagt ved brug af BAT gulv og gyllekøling i både eksisterende og nye staldafsnit.

7.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fluebekæmpelse i staldene sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra statens skadedyrslaboratorium. Der anvendes rovfluer fra Miljøfluen.

Observeres tegn på mus/rotter iværksættes bekæmpelse efter retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Mortalin står for skadedyrsbekæmpelse af rotter, idet der er opsat kasser med gift. Der er serviceabonnement med Mortalin.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at de angivne forholdsregler mod fluer og skadedyr er tilstrækkelige. Det vurderes at det i vilkår skal fremgå at hvis bedriften foretager væsentlige ændringer mht. flue- eller skadedyrsbekæmpelse skal dette meddeles skriftligt til tilsynsmyndigheden.

Erfaringsmæssigt vil spild af foder fra fodersilo og andre foderinstallationer, samt spild der opstår i forbindelse med indpumpning af foder i fodersilo fra tankvogn, og som ikke omgående opsamles/opfejes og fjernes, give ekstra fødemuligheder for rotter. Det vurderes at der skal indgå et vilkår om at foder der spildes på arealer, hvor det kan fungere som fødegrundlag for rotter, skal uden unødigt forsinkelse opsamles og bortskaffes. Hvis mængderne er begrænsede vurderes det at foderspild kan tilføres gyllen.

Det skal desuden fremgå af vilkår at arealerne omkring fodersiloer og andre foderinstallationer skal fremstå renholdt.

VILKÅR

Hvis der foretages væsentlige ændringer i forhold til det i ansøgningen oplyste om flue og skadedyrsbekæmpelse, skal dette meddeles skriftligt til tilsynsmyndigheden.

Arealerne omkring fodersiloer og andre foderinstallationer skal fremstå renholdt.

Foder der spildes på arealer, hvor det kan fungere som fødegrundlag for rotter, skal uden unødigt forsinkelse opsamles og bortskaffes.

7.4 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er i ansøgningen gjort rede for antallet af lastvogns og gylletransporter til og fra bedriften ved nudrift og ansøgt drift. Dog kun for så vidt angår den fulde udvidelse til etape II niveau. Det fremgår heraf at antallet transporter vedr. afhentning af slagtesøer og afhentning af døde dyr er uforandret. Mht. transporter i forbindelse med levering af smågrise sker der en fordobling fra en til 2 gange pr uge. Tilsvarende for fodertransporter. Her forøges antallet fra 2 til 4 gange pr uge. Gylletransporterne sker normalt over en kortere periode koncentreret i april md. Her øges antallet fra 300 til 560. Dvs. næsten en fordobling. Endeligt oplyses at andre transporter øges fra 20 – 30 pr år. Dvs. en forøgelse fra ca. 2 til 3 gange pr måned. Samlet er antallet af transporter opgjort til at stige fra 623 til 1058 transporter.

Gylle transporteres med traktor og gyllevogn (udspredningsudstyr) ud til udbringningsarealerne, der ligger umiddelbart omkring ejendommen- dvs. arealer nord for Nakskov. Gylletransporter til arealerne beliggende syd for Nakskov foregår med lastvogn (lukket tankvogn) dvs. ikke med udspretningsudstyr.

Der er gode oversigtsforhold ved udkørsel fra ejendommen på Skovbøllevvej.

Ansøger vurderer af alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderer ansøger, at der ikke er behov for specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener fra transporter til og fra ejendommen.

Da alle transporter i videst muligt omfang gennemføres indenfor normal arbejdstid, vil der kun i meget få tilfælde opstå gener fra transporterne.

Bilag nr. x, y, z indeholder kort over transportveje for transport af foder, udbringning af gylle mv.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Transporter i forbindelse med udbringning af gylle forøges mærkbart fra 300 til 560. Det er transporter der som udgangspunkt skal effektueres over samme korte tid, som hidtil. Udbringning til arealer, der ligger mere end 20 km må ikke foregå med traktor og det gylleudspretningsudstyr. Alle arealer der ligger syd for Nakskov ligger mere end de nævnte 20 km fra ejendommen. Det oplyses imidlertid at alle gylletransporter sker med **gyllevogn**. Dvs. ikke med traktor og eget udspretningsudstyr. Det vurderes således at de gener der kommer fra kørsel fra ejendommen med udspretningsudstyr i høj grad er minimeret.

De øvrige lastvognstransporter øges altså fra et niveau på godt 6 – 7 pr uge til 9 – 10 pr uge. Hvilket med oplysningen om, at transporterne så vidt muligt vil foregå i alm. arbejdstid, vil betyde at omgivelserne vil opleve en stigning i antallet af transporter fra godt og vel 1 stk. pr. arbejdsdag til i størrelsesordenen 2 transporter pr alm. arbejdsdag, når bedriften er fuldt udvidet til etape II niveau. Der er ikke fremlagt transporttal for etape I udvidelsen. Den vil bestå i en ca. ½ så stor udvidelse af transporterne. Det vurderes imidlertid, at der for de omkringboende næppe vil være en tydelig og mærkbar forøgelse af den daglige lastvognstrafik til og fra ejendommen ved etape I udvidelsen.

Med hensyn til etape II udvidelsen vurderes det, at de omkringboende antageligt vil bemærke forøgelsen. Primært ved at de omkringboende lidt hyppigere på veje møder lastvogne med foder og svin der køres til og fra ejendommen.

Med hensyn til gylletransporterne vil der antageligt være en mærkbar stigning både ved etape I og etape II udvidelsen. Primært fordi disse transporter skal gennemføres over begrænset tidsrum. Selvom ansøger oplyser at det så vidt muligt vil ske indenfor alm. arbejdstid. Så viser erfaringen at gylletransporter der skal gennemføres i stort antal og over et begrænset tidsrum (1 – 2 uger) ofte vil inddrage aftner og weekends. Af transportkortene ses at transport af gylle til udspretningsarealer beliggende syd for Nakskov passerer gennem Nakskov by. Politiet kan i samråd med vejmyndigheden lægge tvangsruter for særlige transporter. Dette forgår allerede mht. roetransporter i Nakskov.

Vejmyndigheden har haft ansøgning til udtalelse og har ikke på det foreliggende grundlag fundet behov for at rejse krav om tvangsrute for transporterne gennem Nakskov by. Det skal pointeres at evt. klager over lugt og særligt ved klager over spild af gylle fra gylletransporter ind gennem Nakskov by, vil kunne aktualisere evt. behov for tvangsrute for gylletransporter gennem Nakskov by.

Det vurderes at der samlet set ikke påføres omgivelserne væsentlig gener fra transporter til og fra ejendommen. Denne vurdering dækker både udvidelse til etape I niveau og den endelige udvidelse til etape II niveau.

Der vurderes at der ikke er behov for at formulere særlige vilkår om transport til og fra ejendommen.

VILKÅR

7.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Støjkilder

Ventilationsanlæg:

Staldene ventileres mekanisk. Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Nærmeste nabo er placeret ca. 450 meter fra staldanlægget, hvor det vurderes, at der ikke kan observeres støj. Ventilationsanlægget vil køre hver dag året rundt. Anlægget vil kunne overholde de generelle støjgrænser, målt ved nærmest nabo.

Virksomhedens samlede støjmission, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau målt i dB(A), må på intet punkt ved de nærmest liggende enkeltboliger overskride følgende værdier:

Grænseværdier for virksomhedens samlede støjbidrag i omgivelserne som funktion af tidsrum og områdetype.

Områdetype	Dagperiode	Aftenperiode	Natperiode
	Mandag-fredag kl. 06.00-18.00 Lørdag kl. 07.00-14.00	Mandag-fredag kl. 18.00-22.00 Lørdag kl. 14.00-22.00 Søn- & helligdage kl. 07.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00
Områder for blandet bolig- og erhvervs-bebyggelse	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Referencetidsrum *)	8 timer	1 time	½ time

*) Grænseværdierne skal overholdes i de mest støjbelastende otte timer i dagperioden, den mest støjbelastende time i aftenperioden og den mest støjbelastende ½ time i natperioden.

Virksomhedens støjbidrag til et maksimalniveau i natperioden må ikke overskride 55 dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

I forbindelse med høst, korntørring og levering af råvarer kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Støj fra transport kan forekomme fra lastbiler med foder og grise.

Der anvendes udelukkende færdigfremstillet indkøbt foder, derfor vil der ikke forekomme støj i forbindelse med fremstilling af foder foregår.

Støjkravene forventes overholdt, dette begrundes med den valgte arbejdsgang, der er i besætningen. Dog kan der forekomme mindre afvigelser i forbindelse med afhentning af dyr.

Støj fra svineproduktion kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra transport, udbringning af gylle eller transport af foder dels kan der forekomme støj af mere vedvarende karakter fra ventilationsanlæg.

Vedvarende støj:

Alle staldsektioner ventileres med undertryk, der er det mekaniske anlæg, der støjer mindst. Da alle ventilatorer er monteret indenfor de seneste 10 år, opfylder de alle nugældende krav mht. til støj. I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Alle grænser for tilladelig støj overholdes.

Periodisk støj:

Dette vil først og fremmest forekomme i forbindelse med transport til og fra ejendommen. På ejendommen er der etableret faciliteter til opbevaring og indtag af foder, der leveres til ejendommen. Foderet kan i princippet leveres af enhver foderstof, uden det vil medføre ændringer i driften af ejendommen.

Ved udbringning af husdyrgødning vil der i en periode være mulighed for støjgener fra denne aktivitet og gylleudbringningen vil nogle dage finde sted i tidsrummet 6-22. Gylleudbringning begrænses dog til en begrænses periode (15-20 dage).

Alle generelle krav vedr. støj vil naturligvis fortsat blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

Da alle transporter i videst muligt omfang gennemføres indenfor normal arbejdstid, vil der kun i meget få tilfælde opstå gene fra transport.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at der fra anlægget som ansøgt udvidet til etape I og II niveau ikke vil påføre omgivelserne væsentlige støjgener. Der er i den miljøtekniske redegørelse imidlertid ikke fremlagt oplysninger om evt. støj fra luftrenseanlæg (biologisk - eller kemisk-). Det vurderes at der i detailprojekt vedr. luftrenseanlæg redegøres for støjen fra luftrenseanlægget, både hvad angår etape I og etape II.

Det vurderes at det i vilkår skal fremgå, at de ovenfor anførte støjgrænser skal overholdes. Det angivne sæt af støjgrænser er ifølge vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder, gældende for virksomheder beliggende i det åbne land, herunder landbrug. Sættet af støjgrænser er identisk med støjgrænser gældende for områdetype 3 Blandet bolig og erhverv.

Det vurderes desuden, at detailprojekt vedr. luftrenseanlæg, som i øvrigt skal sendes til accept hos tilsynsmyndigheden, før luftrenseanlægget kan etableres, skal indeholde en redegørelse for støjen fra luftrenseanlægget.

VILKÅR

Grænseværdier for virksomhedens samlede støjbidrag i omgivelserne som funktion af tidsrum og områdetype.

Miljøgodkendelse

Områdetype 8 og 3 jf. vejl. nr 5/1984 Ekstern Støj fra virksomheder	Dagperiode	Aftenperiode	Natperiode
	Mandag-fredag kl. 06.00-18.00 Lørdag kl. 07.00-14.00	Mandag-fredag kl. 18.00-22.00 Lørdag kl. 14.00-22.00 Søn- & helligdage kl. 07.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00
Områder: Det åbne land Gælder udendørs ved bolig, herunder i opholdsarealer umiddelbart omkring boligen Gælder ikke for landbrugsarealer, f.eks. kvæg- og hestefolde.	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Referencetidsrum *)	8 timer	1 time	½ time

*) Grænseværdierne skal overholdes i de mest støjbelastende otte timer i dagperioden, den mest støjbelastende time i aftenperioden og den mest støjbelastende ½ time i natperioden.

Detailprojekt vedr. luftreanseanlæg, som i øvrigt skal sendes til accept hos tilsynsmyndigheden, før luftreanseanlægget kan etableres, skal indeholde en redegørelse for støjen fra luftreanseanlægget, herunder støj kilde data samt beskrivelse af luftafkast med angivelse af dimensioner, afkashøjde, luftmængder og lufthastighed. Det skal fremgå hvilke muligheder der er for støj dæmpning og i hvilket omfang disse muligheder er anvendt i detailprojektet.

Støj målinger

Tilsynsmyndigheden kan forlange, at bedriften bekoster og lader udføre støj målinger til dokumentation for at støj grænserne overholdes. Støj målinger / støj beregninger skal foretages af et akkrediteret støj laboratorium eller af personer med certificering fra Miljøstyrelsen til at foretage Miljø målinger. Rapportering af støj målinger / - beregninger skal være sendt til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder fra støj målingernes / - beregningerne er foretaget. Tilsynsmyndigheden kan som udgangspunkt ikke forlange sådanne støj målinger / støj beregninger foretages mere end en gang pr år.

7.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ikke fremlagt oplysninger om evt. støvgener for de omkringboende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at der kan opstå uhensigtsmæssig støvspreddning på og omkring staldanlægget ved fejl på foderinstallationer og ved fejl – herunder tilstopning af cyklon mv. i forbindelse med modtagelse af foder fra tankvogne. Det vurderes dog at denne støvspreddning ikke vil være mærkbar uden for ejendommens umiddelbare omgivelser. Og således ikke ved de nærmeste boliger. Det vurderes, at uheld i forbindelse med indpumpning af foder i fodersiloer i hovedsagen betragtes som et skadedyrsproblem, idet der ved spild og spredning af foder omkring fodersiloer og foderinstallationer i øvrigt, som får lov at henligge uden at blive opsamlet/og rengjort, giver ekstra fødemulighed for bl.a. rotter. Det vurderes at dette emne er behandlet under afsnit 7.3 Fluer og skadedyr.

VILKÅR

Det vurderes at der ikke er behov for vilkår om støv fra anlæg og maskiner.

7.7 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lys i stalden vil være slukket efter endt arbejdstid dvs. efter kl. 22.00.

Over døre og porte er der placeret udendørs belysning. Styring af udendørs belysning er ved hjælp af følere. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning om natten, hverken i staldene eller udenfor bygningerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Den ansøgte udvidelse af bedriften vurderes ikke at være forbundet med gener fra lysforhold for de omkringboende. Der vurderes derfor, at der ikke er behov for vilkår om belysning.

VILKÅR

8 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

I dette kapitel beskrives og vurderes hvordan driften af markerne og tab af kvælstof og fosfor påvirker søer, vandløb, fjord, hav og grundvand.

8.1 BAGGRUND OG UDSPREDNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

EU's Vandrammedirektiv fastlægger nye rammer for beskyttelsen af vandmiljøet: vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand. Miljømålsloven gennemfører direktivet i dansk lovgivning.

Vandrammedirektivet fastsætter en række konkrete miljømål. Et af de helt centrale mål er at forebygge forringelser af overfladevandets og grundvandets tilstand. Hvor tilstanden allerede er forringet, skal der foretages forbedringer. Det overordnede mål er således, at alle vandområder senest i december 2015 har opnået mindst en "god tilstand". For overfladevand betyder det, at der både skal være en god økologisk og kemisk tilstand.

Beskyttelsen af vandområder mod nitratbelastning i forhold til overfladevand fokuserer på de oplande, der afvander til de mest sårbare Natura 2000 områder. I "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug", bilag 3 er der fastlagt nitratklasser med udgangspunkt i sårbarheden af recipienterne, som modtager overfladevandet fra et givet opland. Jo større følsomhed overfor kvælstof, jo højere nitratklasse og dermed krav om mindre tilførsel af husdyrgødning pr. hektar.

Nitratklasserne er fastlagt således:

- Nitratklasse 0 – ingen reduktion af det generelle harmonikrav.
- Nitratklasse 1 – 85 % af det generelle harmonikrav.
- Nitratklasse 2 – 65 % af det generelle harmonikrav.
- Nitratklasse 3 – 50 % af det generelle harmonikrav.

For oplande til sårbare og meget sårbare vandområder i Natura 2000-områder stilles der ligeledes krav til fosforoverskuddet fra udspretningsarealerne. Dette er udtrykt i fosforklasser, P1, P2 og P3.

Fosfortallene er et samlet udtryk for jordbundstypen, jordens fosfortal og dræningsforhold og er dannet ud fra forekomsten af lerjorde, af oplande til meget sårbare Natura2000-områder og af lavbundsarealer ud med okkerklasse II eller derover.

Fosforklasse 1 og 3, der vises på kortene på Arealinfo, er kun en indikativ visning af, hvor fosforklasse I og III alt andet lige kan forventes at ligge. Den konkrete fosforklassificering afgøres som nævnt oven for af arealets konkrete fosfortal, JB-klasse og dræningsforhold.

Fosforklasse og kravene til fosforregnskabet er:

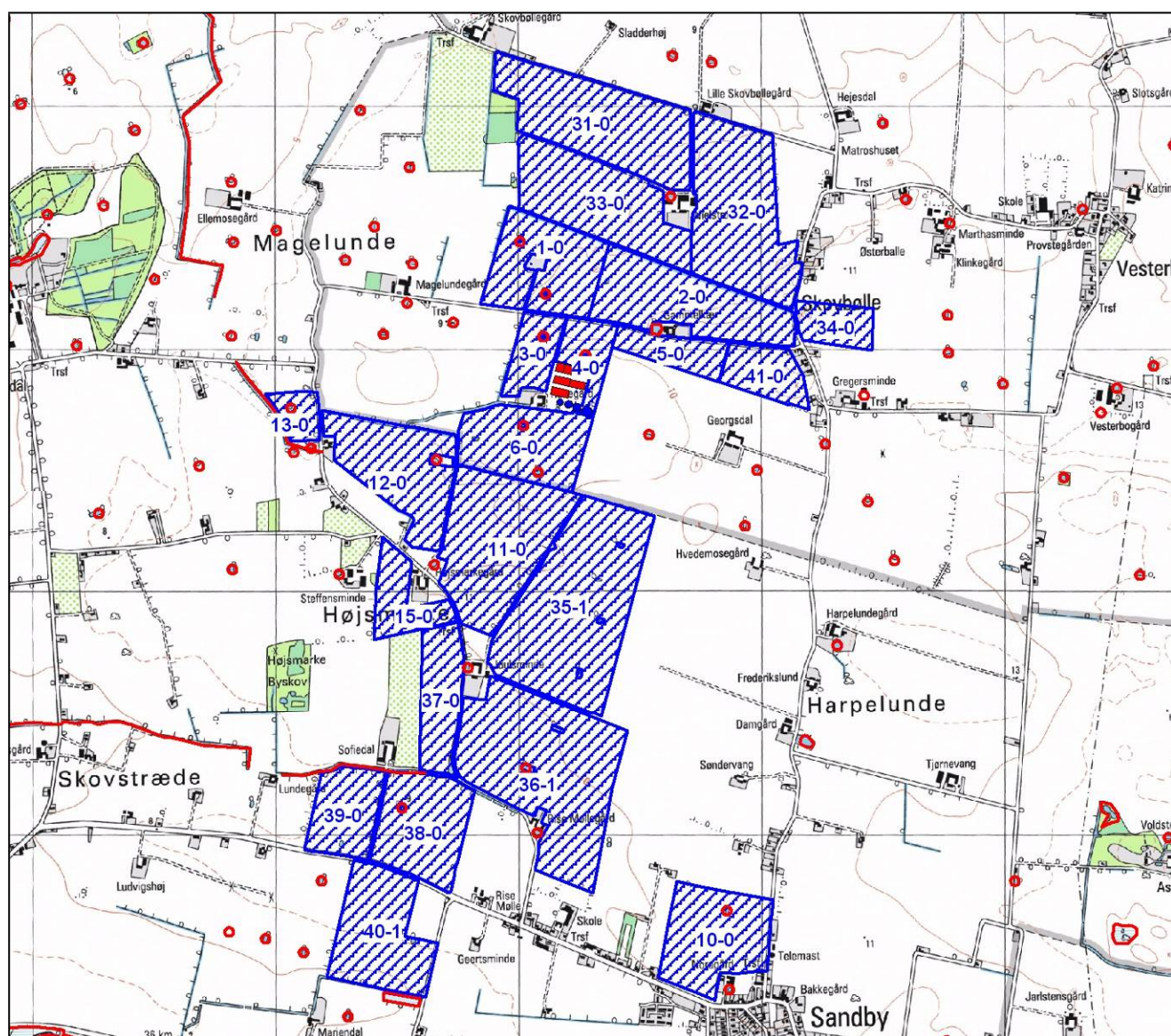
- Fosforklasse 1 er drænedede lerjorder med fosfortal 4-6. Krav til evt. forøgelse: max. 4 kg P/ha/år
- Fosforklasse 2 er lavbundsarealer med okkerklasse >II. Krav: ingen forøgelse tilladt eller fosforregnskabet i balance i efter-situationen
- Fosforklasse 3 er drænedede lerjorder med fosfortal > 6. Krav: ingen forøgelse tilladt.

Miljøgodkendelse

Udspretningsarealerne udgør 567,85 ha. Beliggenheden fremgår af Kort 2 og Kort 3. Fordelingen af egne og forpagtede udspretningsarealer på nitrat- og fosforklasser fremgår af Tabel 3. Herudover indgår i ansøgningen godt 22 ha aftale-arealer, som ikke er beliggende i nitrat- eller fosforklasser. Disse arealer er ikke vurderet og ikke omfattet af denne godkendelse.

	I alt, ha	N0	N1	N2	N3	P0	P1	P2	P3
Egne arealer og forpagtede	567,85	296,76	254,19	0,0	16,90	567,85	0,0	0,61	0,01

Tabel 3: Fordelingen af ansøgers egne og forpagtede udspretningsarealer på nitrat- og fosforklasser.

KORT 2: FORDELINGEN AF DE NORDLIGSTE UDSPRETNINGSAREALER MED MARKNUMRE (BLÅ TAL) SAMT PLACERINGEN § 3-AREALER OG § 3-VANDLØB.

Regnskabet for det samlede antal dyreenheder (DE) er således:

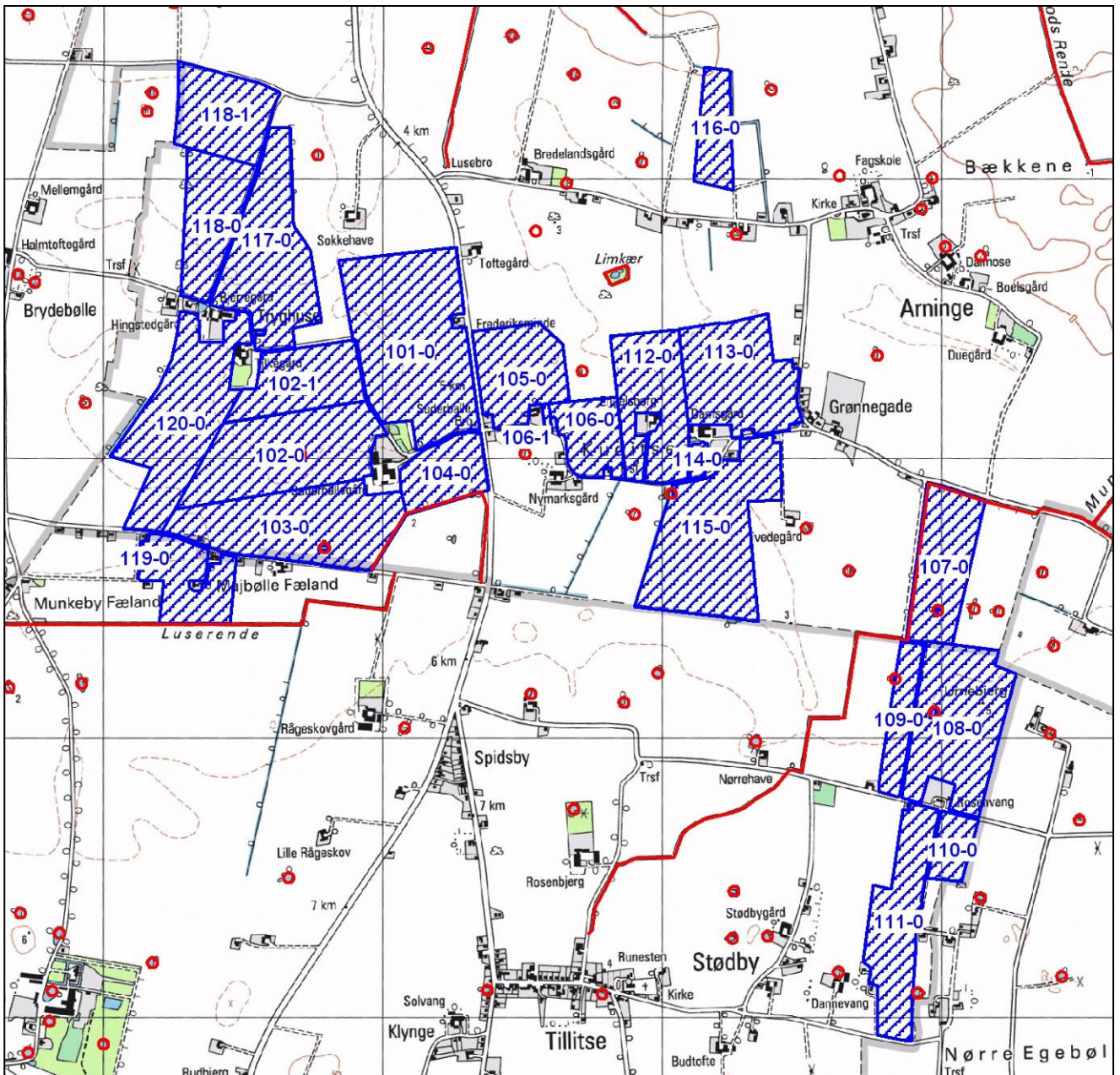
Miljøgodkendelse

- Produceret/tilført: ca. 686 DE
- Afsat ved gylleaftaler ca. 29 DE
- Tilføres egne arealer: ca. 657 DE

Da en stor del af udspretningsarealerne er beliggende i N1 og N0 bliver DE-reduktionsprocenten 91,8.

Det maksimale dyretryk bliver derfor 1,29 DE/ha (reduktionsprocent * 1,4 DE/ha).

Det reelle dyretryk bliver 1,16 DE/ha (657 DE /568 ha).

KORT 3: FORDELINGEN AF DE SYDLIGSTE UDSPREDNINGSAREALER MED MARKNUMRE (BLÅ TAL) SAMT PLACERINGEN § 3-AREALER OG § 3-VANDELBØB.

Ingen af udspretningsarealerne er beliggende i nitratfølsomme grundvandsområder. De nordligste udspretningsarealer er beliggende i områder med "særlige drikkevandsinteresser" og "med drikkevandsinteresser". De sydligste arealer ligger i et område med "særlig drikkevandsinteresser", hvilket indebærer, at grundvandet i særlig grad skal beskyttes mod forurening.

Tiltag, der kan øge beskyttelsen eller kvaliteten af grundvandet, skal fremmes. Etablering af grundvandstruende aktiviteter skal undgås, medmindre særlige lokalisingsmæssige hensyn nødvendiggør en placering i disse områder.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der hensyn til jbnr., sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse. Så meget som muligt af gyllen nedfældes, for at undgå lugtgener og optimere udnyttelsen af næringsstoffer. Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt gylle. Omfanget vil afhænge af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Eftersom gylle køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Vedr. udspretning følges de anvisninger (omkring snedækkede/skrånende/vandmættede/oversvømmede arealer), som findes som generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udspretningsarealerne er besigtiget i april og juni 2010.

Der er kommunens vurdering, at de generelle krav til ansøgers egne og forpagtede udspretningsarealer er overholdt. Ligeledes overholder ansøger såvel arealkravet for produktionen som harmonikravet for udspretningen af husdyrgødning. Kommunen sætter ikke vilkår for drift i denne henseende.

8.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udspretningsarealernes placering i forhold til marine og ferske recipienter er summeret i Tabel 4. Marine recipienter (Fjord og Hav) er beskrevet i følgende afsnit 7.3.

Udspretningsarealerne ligger mod nord i deloplandene "Maglelunde/Højsmark", "Tilløb til Amtsvandløb 24", "Kogelsebæk", "Kysten omkring Købelev" og "Fjorden omkring Tårs" og afvander primært til de åbne vandløb benævnt "Tilløb til Langelandsbæltet" (mark 13-0) og Kogelsebæk (mark 38-0 og 39-0), der begge er C-målsatte. Der afvandes ligeledes gennem en række rørlagte, C-målsatte vandløb, hvoraf et løber under eksisterende gyllebeholdere.

At et vandløb er C-målsat, svarer til lempet målsætning. C-målsatte vandløb skal hovedsagelig anvendes til afledning af vand. Forholdene i vandløbene må ikke være til hinder for, at målsætningen i op- og nedstrømsliggende vandløb kan holdes.

Mod syd ligger markerne i deloplandene "Savnsø Vig", "Luserende", "Munkerodsrende", "Kohulern" samt "Lilleholm Kanal". Kun mark 107-0 og mark 119-0 ligger mod åbne vandløb, hhv. Munkerodsrende og Luserende.

Kun nævnte åbnevandløbsstrækninger er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 (se Kort 2 og Kort 3).

I forbindelse med udarbejdelse af basisanalyser er der levet risikoanalyser for en del af de berørte vandløbsstrækninger. For hovedparten gælder, at er det sikkert eller muligt, at målsætningen ikke nås inden 2015. Generelt er det sådan, at vandløb, der er målsat lavt, tilhører sidstnævnte kategorier i risikoanalysen.

Marine recipienter	Langlandsbæltet , Smålandshavet og Femern Bælt.
Målsætning	Generel, enkelte mindre områder har skærpet eller lempet målsætning
Målsætning forventes opfyldt i 2015	Nej
Ferske recipienter – Vandløb	Tilløb til Langlandsbæltet, Kogelsebæk, Munkerodsrende og Luserende
Målsætninger	C – lempet målsætning
Målsætninger forventes opfyldt i 2015	For hovedparten gælder, at er det sikkert, at målsætningen ikke nås inden 2015. For en mindre del af strækningerne, er det muligt eller sandsynligt, at målsætningen ikke nås

Tabel 4: Marine og ferske recipienter for udspretningsarealerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er ved besigtigelse konstateret, at der ikke er arealer, der er kraftigt skrånende ned mod vandløbene. Hældningen er mindre end 6 grader, eller terrænet er jævnt.

For åbne vandløbe er opretholdt minimum en 2 m bred udyrket bræmme (se Foto 1). Udspretningsarealerne er i ansøgningen dog tegnet helt ud til vandløbene, og de p.t. udyrkede græsarealer indgår således i udspretningsarealerne.

Udspretningsteknikken er beskrevet i foregående afsnit 7.1. og følger de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.

Der er kommunens vurdering, at vandløbenes tilstand og naturindhold ved udspretning af husdyrgødning er beskyttet gennem den generelle beskyttelse og vandløbsloven, og der sættes ikke vilkår for drift.

Foto 1: Munkerods Rende og mark 107-0 til højre for vandløbet, der er markeret med de stynede træer. Den slåede græsbræmme indgår i det udspretningsareal, der søges godkendt.

8.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udspretningsarealerne for husdyrgødning ligger i oplandet til Nakskov Fjord og Smålandsfarvandet hhv. vest og nord for Lolland, hovedopland II, 5. Afstrømningsområderne er Langelandsbæltet og Smålandsfarvandet. Natura 2000-områderne 173 (Smålandsfarvandet nord for Lolland) og 179 (Nakskov Fjord) indgår i afstrømningsområderne.

Derudover ligger ca. 10 ha i oplandet til Femern Bælt. Da dette arealmæssigt blot udgør ca. 2 % af det samlede udspretningsareal omtales dette ikke yderligere.

Alle kystvande i vanddistrikt 35 er påvirket af næringsstoffer i så stor grad, at de ikke kan leve op til målene i den gældende regionplan, og i forbindelse med udarbejdelse af basisanalyser er der levet risikoanalyser for, hvorvidt målsætningen vil blive opfyldt. Der er ingen havområder eller indre fjorde, der vurderes at leve op til regionplanens målsætninger om god økologisk tilstand, og den manglende mål opfyldelse skyldes for ca. 95 % af havområdernes vedkommende tilførsel af for mange næringsstoffer. Det er hovedsagelig kvælstof, der tilføres i for store mængder, men også fosfor kan være et problem specielt i de mere lukkede fjorde (Kilde 5).

Langelandsbæltet

Langelandsbælt og tilstødende fjorde er et heterogent område, hvor der er meget store forskelle i miljøtilstanden. Den vestlige del af Langelandsbælt er et åbent gennemstrømningsfarvand, der ikke er

følsomt overfor nærings saltbelastning. I Nakskov Fjord er der ofte store forskelle i koncentrationerne af næringsstoffer i den indre og den ydre del af fjorden. Mens koncentrationerne i den ydre del skønnes at ligge på niveau med i Langelandsbælt, ligger de noget højere i den indre del. Søndernor, der udmunder i den ydre del af Nakskov Fjord, er en lavvandet kystlagune og er – som Nakskov Inderfjord - følsom overfor nærings saltbelastning (Kilde 6).

Belastning af Natura 2000-område 179 med næringsstoffer nævnes i basisanalysen (Kilde 6) især at være synlig for de marine naturtyper. Generelt har Nakskov Fjord en god dækning af bundvegetation, men næsten alle steder er vegetationen dækket af epifytter eller trådalger. En del områder, både i fjorden og i Søndernor, har stykke lag af trådalger, et typisk tegn på at fjorden er kraftigt belastet af næringsstoffer. Vandkvaliteten i Søndernor, som har et lille opland, er overvejende styret af vandkvaliteten i fjorden. For samtlige 6 marine habitatnaturtyper er eutrofiering anført i den foreløbige trusselsvurdering.

I forslaget til Natura 2000-planen for Nakskov Fjord (Kilde 8) er belastning med næringsstoffer ligeledes anført som en trussel for samtlige marine habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget. For de marine naturtyper sandbanke (1110) og bugt (1160) er bevaringsprognosen vurderet ugunstig pga. belastning med næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. For andre marine naturtyper er bevaringsprognosen ukendte pga. utilstrækkeligt datagrundlag.

Den samlede nærings saltbelastning til Langelandsbælt er 493 ton kvælstof og 16,5 ton fosfor (Kilde 4). 70 % af kvælstoffet kommer fra landbruget, mens hovedkilden til fosforbelastningen er spildevand fra husstande i byerne og på landet. Arealmæssigt svarer oplandet i Lolland Kommune til ca. 47 % af det samlede opland til Langelandsbæltet. Antages det, at næringsbelastningen er nogenlunde ensartet fordelt fra hele oplandet, bliver bidraget fra landbrug i Lolland kommune 161 ton og 0,8 ton fosfor.

Oplandet til Langelandsbælt ligger på det intensivt dyrkede Vestlolland. Dyrkningsprocenten ligger på 82 % mod en gennemsnitlig dyrkningsprocent på 73 % for hele vanddistriktet. Skov- og naturarealerne er tilsvarende reducerede. Husdyrtætheden for afstrømningsområdet Langelandsbæltet er ca. 0,3 DE/ha. For det samlede vanddistrikt 35 er husdyrtætheden 0,4 DE/ha (Kilde 4).

Langelandsbæltet er af de tidligere amter målsat med generel målsætning (B). Mindre områder, Søndernor, har skærpet målsætning (A), dvs. arealer hvor hensynet til beskyttelsen af marine naturværdier eller særlige rekreative interesser gør det påkrævet at sætte begrænsninger for områdernes anvendelse til andre formål. Tilsvarende er mindre områder i Nakskov Fjord lempet målsat (C), dvs. arealer hvor der af kulturbetingede årsager må accepteres en forringet miljøkvalitet.

Smålandsfarvandet

Smålandsfarvandet med tilstødende fjorde er ligeledes et meget heterogent område med store forskelle i udformning og miljøtilstand. Den sydlige del af Smålandsfarvandet, som grænser op til Lollands nordkyst, er lavvandet og derfor følsomt overfor belastning. Koncentrationen af næringsstoffer antages generelt at svare til den åbne del af Smålandsfarvandet. Imidlertid vil en betydelig del af de næringsstoffer, der tilføres fra land, passere gennem de lavvandede områder og påvirke sammensætningen af undervandsplanterne der.

Den samlede næringsbelastning til Smålandsfarvandet er 2.700 ton kvælstof og 70 ton fosfor. Arealmæssigt svarer oplandet i Lolland Kommune til ca. 16 % af det samlede opland til Smålandsfarvandet. Antages det, at næringsbelastningen er nogenlunde ensartet fordelt fra hele oplandet, bliver bidraget fra Lolland kommune 438 ton kvælstof og 11,5 ton fosfor. Hovedparten af kvælstoffet kommer fra landbrug, mens hovedkilden til fosforbelastningen er spildevand fra husstande i byerne og på landet. Husdyrtætheden på Lollandssiden er 0,3 DE/ha. For det samlede vanddistrikt 35 er den 0,4 DE/ha (Kilde 4).

Smålandshavet er af de tidligere amter målsat med generel målsætning (B). Mindre områder, fx farvandet nordvest for Vejrhø, har skærpet målsætning (A), dvs. arealer hvor hensynet til beskyttelsen af marine naturværdier eller særlige rekreative interesser gør det påkrævet at sætte begrænsninger for områdernes anvendelse til andre formål. Tilsvarende er mindre områder lempet målsat (C), dvs. arealer hvor der af kulturbetingede årsager må accepteres en forringet miljøkvalitet.

I den pågældende ansøgning er hele udspretningsarealet beliggende i fosforklasse P0, hvor der ikke stille krav til fosforudvaskningen.

Ca. 300 ha er beliggende i nitratklasse N0 og hovedparten af resten i N1. Ca. 16 ha ligger i N3. I nitratklasse N1 og N3 må der maksimalt må udsprede husdyrgødning svarende til hhv. 85 % og 50 % af det generelle harmonikrav.

De marker (dvs. de sydlige udspretningsmarker), der er beliggende i nitratklasse N1 afvander til Nakskov Fjord og oplandet til Natura 2000-området er benævnt "oplande til sårbare Natura 2000-områder". Arealer i N3 afvander til del nordlige del af Natura 2000-område nr. 179, Nakskov Fjord. Arealerne er beliggende i oplande der betegnes som "oplande til sårbare Natura 2000-områder".

De øvrige nordlige udspretningsmarker, der ligger i N0, afvander til Smålandsfarvandet udenfor Natura 2000-område.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udvaskning af kvælstof

Til brug for vurderingen af den ansøgte udvidelses betydning for kvælstofudvaskningen via vandløbene til Nakskov Fjord og Smålandshavet, er der foretaget beregninger af N-udvaskningen før og efter udvidelsen af husdyrbruget. Ifølge den elektroniske ansøgning er N-udvaskningen ved nuværende drift 28,1, kg N/ha, mens den ved den ansøgte drift er 29,0 kg N/ha.

Ved nitratklasse N1 og N3 regnes med et reduktionspotentiale på 25 % (middelværdi af 0 - 50 %), dvs. 75 % af det overskydende kvælstof udvaskes. Ved nitratklasse N0 er det gennemsnitlige reduktionspotentiale 87,5 %, og tilsvarende udvaskes 12,5 %. Udvaskningsberegningerne for kvælstof i nudrift og ansøgt er sammenfattet i Tabel 4.

	Nakskov Fjord	Smålandsfarvandet
Samlet oplandsareal, km ²	307	1792
Oplandsareal beliggende i Lolland kommune (Kilde 4)	143	295
Samlet kvælstof belastning fra oplandet, t N/år	493	2660
Kvælstofbelastning fra landbrug i kommunen, t N/år	161	438
Udbringningsareal, ha	252	296
Udvaskningsgrad	0,75	0,125
Nuværende drift - udvaskning kg /N/ha/år	28,1	28,1
Nuværende drift - udvaskning, ton N/år	5,3	1,0
Nuværende drift - udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel fra landbrug i kommunen	3,3 %	0,24 %
Ansøgt drift - udvaskning kg /N/ha/år	29,0	29,0

Ansøgt drift - udvaskning, ton N/år	5,5	1,1
Ansøgt drift - udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel fra landbrug i kommunen	3,4 %	0,24 %

Tabel 4: Beregninger af udvaskninger til Natura 2000-områder.

Fosfor

For udvaskningen af fosfor viser beregningerne ud fra beregningsmetoderne i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen, at der er et fosforoverskud på 0,6 kg P/ha/år.

I lighed med udvaskningen af kvælstof, skal der tages konkret stilling til risikoen for og effekten af tilførsel af fosfor til habitatområder. Nakskov Fjord er (foruden kvælstof) følsom overfor fosfor, idet algevæksten, som påvirker flere af de marine naturtyper på udpegningsgrundlaget, i dele af året er styret af tilgængeligheden af fosfor. Det er i de tidligere regionplaner samt i basisanalyserne vurderet, at der vil være behov for at reducere tilførslerne af fosfor. Fjorden er således registreret som Natura 2000 område overbelastet med fosfor.

I regionplan og basisanalysen er det vurderet, at der er en risiko for en øget tilførsel af fosfor frem til 2015, og som nævnt i den foregående redegørelse er der ingen havområder eller indre fjorde, som vurderes at leve op til regionplanens målsætninger om god økologisk tilstand, primært pga. belastning med kvælstof og fosfor.

Opsummering

Det er kommunens vurdering at merudvaskning af næringsstoffer til kystvandende skal nedbringes og under ingen omstændigheder øges. Dertil kommer, at Statsforvaltningens analyse af jordbrugs-erhvervene fra 2009 (Kilde 2) viser, at det generelle husdyrtryk på Lolland er stigende. Stigningen var på 4,3 % fra 2001 til 2006, og Lolland Kommune vurderer, at stigningen har været større på det nordlige og vestlige Lolland, samt at stigningen er fortsat i perioden 2006-2009. Det er netop disse områder der afvandet til de mest sårbare vandområder, Nakskov Fjord, Smålandsfarvandet og Langelandsbæltet.

I den konkrete ansøgning sker der på bedriftsniveau en stigning i udvaskning på 0,9 kg N/ha/år. Bedriftens bidrag af kvælstof udgør dog fortsat en minimal andel af den samlede belastning fra landbrug i kommunen til de 2 marine recipienter.

Projektet er tilpasset med brug af 1 % ekstra efterafgrøder, således at teknisk, men ikke reelt sikres, at der ikke sker merudvaskning til marine Natura 2000-områder. Der vil blive sat vilkår om anvendelse af 1 % ekstra efterafgrøder

Hvad angår fosfor ses der et mindre fosfor-overskud fra bedriften. For at opretholde et begrænset fosforoverskud stilles vilkår til anvendelse af sædskifte svarende til S8 eller bedre, hvor der som minimum skal fraføres 25,7 kg P/ha/år.

På baggrund af ovenstående vurderer Lolland Kommune, at marine recipienter er tilstrækkeligt beskyttet af de generelle krav til udvaskningen af næringsstoffer, og at ansøgningen lever op til kommunens målsætning for beskyttelse af Natura 2000-områder.

Endvidere er det kommunes vurdering, at udvaskning af kvælstof og fosfor til overbelastede Natura 2000-områder ikke udgør en væsentligt negativ påvirkning af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområderne. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen.

VILKÅR

I forhold til driften af arealerne sættes følgende vilkår

- ❖ der skal anvendes sædskifte S8 eller bedre
- ❖ der skal anvendes 1 % ekstra efterafgrøder

8.4 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSKRAV (BILAG IV-ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Padder (Kilde 12, 14, 21-24)

Forekomst af bilag IV-padder i området og deres levestedskrav er beskrevet i afsnit 6.1.

I forhold til vandhullerne omkring stald og lager er der besigtiget yderligere 14 vandhuller på de nordlige og sydlige udspretningsarealer, se Tabel 2, Kort 4 og Kort 5.

Ved besigtigelsen af vandhuller og evt. andre levesteder indgår dels en registrering af arter, æg og evt. yngel og dels en registrering af potentielle levesteder.

I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om

- er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet

Kendetegnende for mange vandhuller er, at de er i dårlig naturtilstand; primært som følge af beskygning eller eutrofiering. Som det fremgår af Tabel 2 er flere af vandhullerne i en så dårlig naturtilstand, at de ikke længere vurderes at være levesteder for Bilag IV-padder. Endvidere fremgår det af tabellen, at der omkring mange vandhuller er dyrket meget tæt på vandhullet eller der er kun opretholdt en smal dyrkningsfri bræmme.

Flagermus (kilde 14, 24 og 26).

Vedr. forekomsten af flagermus henvises til afsnit 6.1.

Øvrige bilag IV-arter, rødlistede eller fredede arter.

Det er næppe sandsynligt, at der nær eller på de marker, hvor der udsprede husdyrgødning findes andre bilag IV-arter eller beskyttelseskrævende arter end de nævnte.

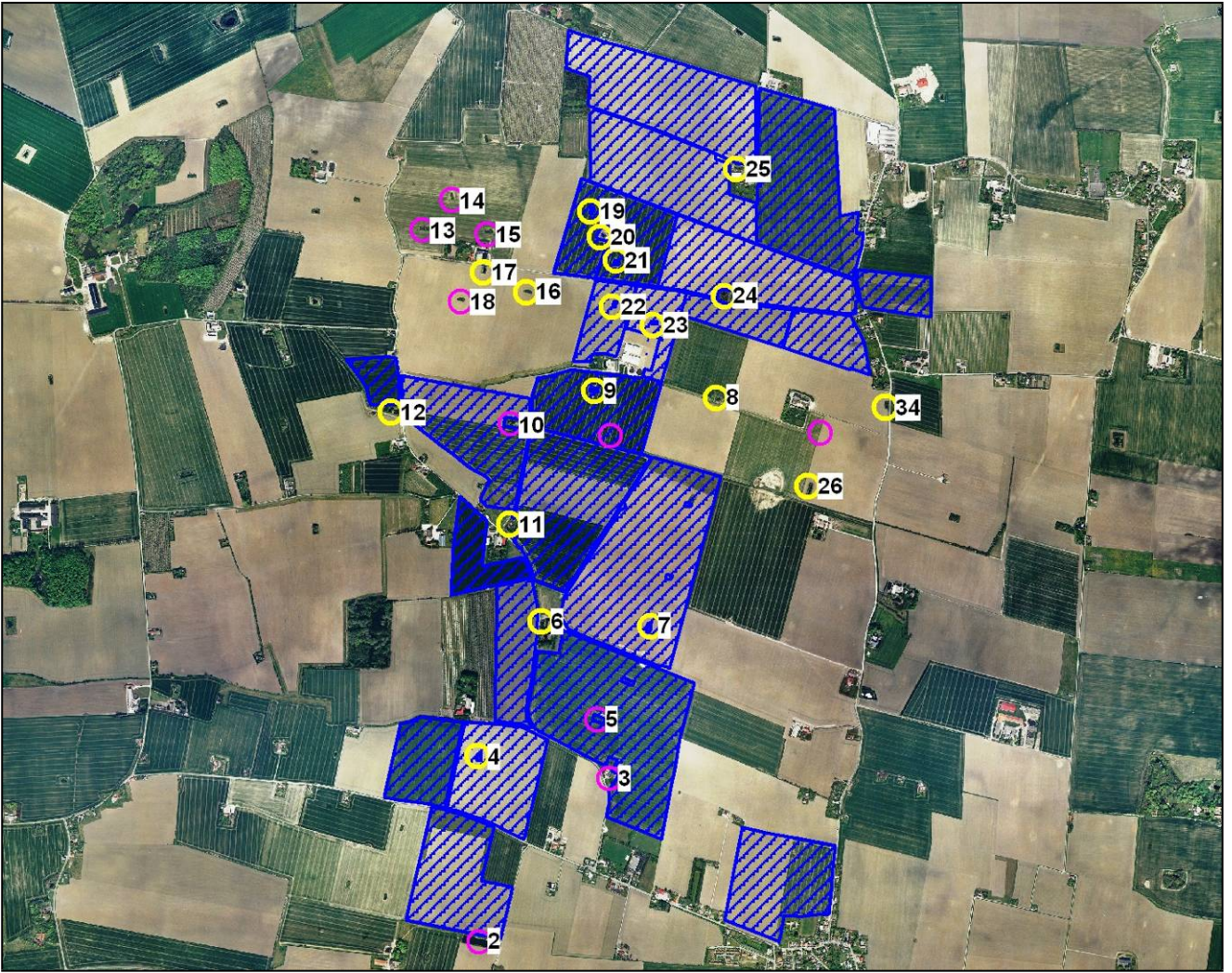
VURDERING

For lokaliteter, der er værdifulde leve- og rastesteder for Bilag IV-padder er det væsentligt for kommunen at sikre, at lokaliteterne ikke ændres negativt ved belastning af kvælstof forårsaget af afdampning eller afstrømning fra udbringningsarealerne.

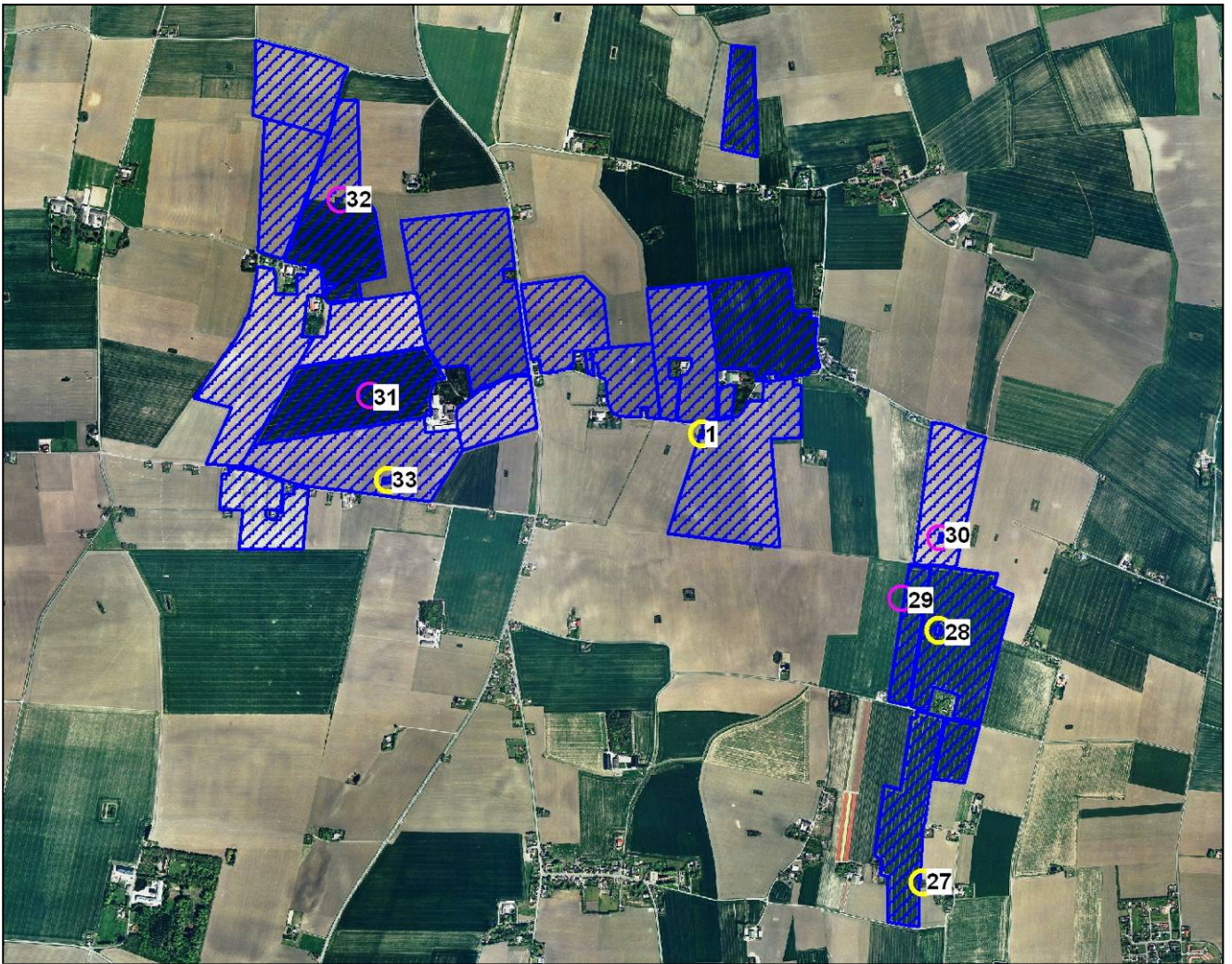
En del naturtyper og en række arter er meget følsomme overfor husdyrgødning. Især de naturtyper og levesteder, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning. Der er derfor foretaget en konkret vurdering af de naturområder, som ligger indenfor eller op til de angivne udbringningsarealer.

På baggrund af tilgængelig viden, vurderes det, at følgende forhold vil kunne påvirke Bilag IV-padderne og deres yngle- og rasteområder negativt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning:

- at der sker en påvirkning af naturområderne ved udbringning af husdyrgødning. Det vurderes, at der op til 20- 30 m fra et areal, hvorpå der udbringes husdyrgødning, vil kunne ses en tilstandsændring på naturområderne forårsaget af ammoniakafdampning (16 & 19). Det vurderes, at de tilførte luftbårne gødningsstoffer vil bevirke en tilgroning af naturområder med mere kvælstofbegunstigede arter. Få konkurrencesterke arter vil begunstiges og dominere. Dette vil kunne ske omkring vandhuller og i terrestriske naturområder (moser, eng og overdrev). Den generelle naturtilstand forringes, og paddernes fouragerings- og opholdsarealer vil blive påvirket negativt
- at der ved udbringningen af husdyrgødning ved nedfældning på meget våde eller meget tørre lerjorde er mulighed for, at gyllen flyder ovenpå, da jorden allerede er helt mættet eller har svært ved at suge væske til sig. Dette kan resultere i overfladeafstrømning af gylle, som kan lede gylle ned i vandhullet eller ind på naturområdet. Det samme er tilfældet, hvis der sker en for voldsom dosering ved nedfældningen eller hvis der er dyrket meget tæt på et naturområde. En tordenbyge umiddelbart efter nedfældning vil øge muligheden for overfladeafstrømning til naturområdet
- at der ved udbringning af husdyrgødning på skrånende terræn kan ske overfladeafstrømning til nærliggende naturområder
- at der befinder sig padder på arealerne, hvor der skal udbringes gylle. Hovedparten af Bilag IV-padderne vandrer meget koncentreret til vandhullerne og oversvømmede moser og enge. Ligeledes vandrer mange padder væk fra vandhullet umiddelbart efter æglægningen. Ved udbringning af gylle er det muligt, at det sker på et tidspunkt, hvor padderne vandrer til eller fra vandhuller og andre yngelokaliteter, og hvor der derfor er stor koncentration af padder umiddelbart omkring ynglelokaliteterne. Ved udbringningen er der derfor mulighed for, at padder i stort antal får direkte kontakt med gylle på deres hud. Disse vil enten drukne, eller paddernes natrium-kalium pumpe kommer i ubalance, som kan medføre lammelser og død
- at der gennem nedfældning af gylle sker en ophobning af østrogener i arealerne omkring / på naturområderne, som kan medføre til hormonforstyrrende misdannelser hos padderne (Kilde 11 & 34).

Kort 4. Besigtigede vandhuller på de nordligste udspretningsarealer (samt nær anlægget) med forekomst eller potentiel forekomst af Bilag IV-padder (gule cirkler) og øvrige vandhuller, der ikke er vurderet at være potentielt levested (lilla cirkler).

Kort 5. Besigtigede vandhuller på de sydligste udspretningsarealer med forekomst eller potentiel forekomst af Bilag IV-padder (gule cirkler) og øvrige vandhuller, der ikke er vurderet at være potentielt levested (lilla cirkler).

Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

På baggrund af de ovenstående forhold vurderes det, at udbringning af husdyrgødning indenfor en afstand af 20 meter fra et naturområde, som fungerer som yngle- og rasteområde for padderarter omfattet af Bilag IV, kan ødelægge yngle- og rasteområdet over en årrække. Derfor sættes nedennævnte vilkår.

Vurderingerne er givet under forudsætning af, at husdyrgødningen udbringes, som loven foreskriver og som beskrevet i ansøgningen mht. udbringningsmetode og -tidspunkt

Endvidere henledes opmærksomheden på, at vandløbsloven også er gældende for en række vandhuller. Vandløbslovens § 69 om bræmmer langs vandløb og søer omfatter alle naturlige søer over 100 m², som ikke er isolerede. En ikke-isoleret sø er en sø med af- eller tilløb. Opfyldelse af vandløbsloven indgår i kommunens "KO-kontrol" og bræmmer omkring vandhuller vil blive kontrolleret i den forbindelse.

VILKÅR

Med hjemmel i Husdyrgodkendelseslovens § 29 stilles følgende skærpende vilkår:

- ❖ Der skal etableres en 10 meter dyrkningsfri bræmme og uden om denne en 10 meter udspretningsfri bræmme omkring følgende vandhuller: 1, 4, 6, 7, 9, 12, 19-24, 28 og 33. Bræmmerne skal regnes fra den øvre vandhulsbrink. Det skal præciseres at kravet for vandhul 12 kun gælder den del, der ligger på ansøgers areal.

Ansøgningen skal tilpasses, således at dette areal udtages af udbringningsarealet.

Vandhullernes placering fremgår af kort 4 og kort 5.

Det skal bemærkes, at der for en række potentielle yngle- og rasteområder for Bilag IV-padder ikke er sat vilkår om udbringningsfri bræmmer, idet disse lokaliteter i kraft af deres tilstand, afstand til udbringningsarealerne eller bræmmer af afskærmende bevoksning eller beplantning vurderes at være tilstrækkeligt beskyttet.

8.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der findes ikke udspretningsarealer beliggende indenfor et nitratfølsomt indvindingsopland.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udspretningsarealernes beliggenhed og udvaskning af fosfor og nitrat er beskrevet i afsnit 8.1 og 8.3. Kommunen har ingen bemærkninger i øvrigt.

9 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Foder:

Der foders efter normer hvilket er indtastet for råprotein i ansøgningen. Foderet optimeres grisenes næringsstofbehov for at undgå overforsyning, der vil ende i gyllen som uudnyttede næringsstoffer.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i fæces reduceres – og dermed vil der være mindre kvælstof, der kan fordampe. Reduktion af protein i foderet sker dels løbende gennem avlsarbejde (bedre genetik for grisene og bedre fordøjelighed af foderet), og dels ved at syntetiske aminosyrer tilsættes i stedet for råvarer med højt proteinindhold, hvorved proteinindholdet generelt sænkes.

Gennem forskning og forsøg er kendskabet til fosfor øget – dels fosforkildernes fordøjelighed og grisenes behov. Et tiltag er tilsætning af enzymet fytase, som er et enzym der findes i byg og hvede og som normalt åbner for det ”naturlige” fosfor i foderet.

Staldsystem:

Angående BAT er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk’s beregninger.

I BREF står der følgende staldsystem er BAT:

- Et fuldspaltegulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle.
- Et delvis spaltegulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem.
- Et delvis spaltegulv med centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

Dansk Svineproduktion påpeger at de to sidste systemer ikke er etableret herhjemme.

Derudover findes der 3 BAT-byggeblade:

- delvis spaltegulv med 1/3 spaltegulv
- delvis spaltegulv med skraber og køling af kanalbund
- luftvasker med syre, rensning af 60 pct. af afgangsluft.

NB. Byggebladene er ikke opdateret.

Delvis spaltegulv, som staldene etableres med har en lavere ammoniakfordampning end fuldspaltegulv. Det forudsætter, at der opretholdes god stihygiejne i staldene, da tilsmudsede overfalder giver en høj ammoniakfordampning og lugtmission fra stalden. Der er også delvis spaltegulv i eksisterende stalde.

Der etableres gyllekølling i flere af de nye stalde. Gyllekølling vil køre med en driftstid på 8760 timer om året. Gyllekølling kan reducere ammoniakemissionen med 20 % i farestald og løbestald og 31 % i drægtighedsstald som følge af at der her etableres linespil. I eksisterende stalde implementeres ikke gyllekølling som følge af at det er kompliceret at installere i eksisterende stalde og ikke økonomisk proportional med den opnåede effekt.

Gyllekølling er en god løsning til reduktion af ammoniakfordampning idet varmen fra kølingen kan anvendes til opvarmning i farestald og hos smågrise. Ved gyllekølling opnås et bedre arbejdsmiljø idet ammoniakken forbliver i gylle og ikke kommer ud i luften til gene for personale.

Der etableres biologisk luftrensning i første etape af løbe og drægtighedsstalden. Del luftrensning er en effektiv metode til at fjerne ammoniak.(der ønskes i godkendelsen valgfrihed mellem biologisk og kemisk luftrensning – effekten er den samme, men der anvendes forskellige renseprinciper.)

Fravalg af BAT

Der installeres ikke forsøringsanlæg, da der er valgt luftrensning og gyllekølling (og skraber i drægtighedsstald) som teknologi til at reducere ammoniakfordampningen med 20% og overholde BAT-kravet. Der er stor sandsynlighed for at der i fremtiden skal afsættes gylle til det biogasanlæg der påtænkes i Nakskov. Biogasanlæg vil ikke modtage forsuret gylle da det ødelægger processen.

Udover BREF og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk 's beregninger. Med de angivne tilpasninger, kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt. Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Gødningsopbevaringsanlæg:

Eftersom der på ejendommen er tale om:

- En stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholderes bund og vægge er tætte
- Der er ingen spjæld men alt gyllen overpumpes via neddykket rør
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning
- Beholderen er overdækket med naturligt fast overdækning (de eksisterende)
- Beholderen er overdækket med teltoverdækning (de nye)

Der vil være fast overdækning på de to nye gyllebeholdere som vil indeholde 2/3-del af gyllen, så ammoniakfordampningen vil være minimal. På eksisterende gyllebeholdere er der flydelag. Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen. Det vurderes at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv svineproduktion (BREF).

Management:

BAT indenfor management/godt landmandskab er i BREF defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Før udkørsel af husdyrgødning varsles naboer, således der kan tages hensyn til evt. større begivenheder som f.eks. konfirmation eller bryllup. Derudover tages der højde for vindretning i forhold til naboer, når der køres gylle ud.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

"God Landmands Praksis" (GLP)

Driftsledelse:

Der vil blive lagt en langsigtet strategi for udvikling af bedriften, således at der ikke bliver brugt unødvendige ressourcer til etablering af midlertidige anlæg.

Der vil blive lagt vægt på en høj faglighed blandt medarbejderne, så de fødevarer der produceres er af højeste kvalitet. Dette skal opnås ved en god oplæring og løbende efteruddannelse.

Dokumenteret produktion:

Der vil løbende blive lavet registreringer gennem produktionsforløbet, således at det kan dokumenteres at produkterne er produceret på en ordentlig og ansvarlig måde. Dette vil sikre en korrekt omgang med medicin, pesticider og næringsstoffer, hvilket sikrer at krav til kvalitet og miljø kan overholdes.

Foderkvalitet:

Alt foder fremstilles af gode og sunde råvarer. Foderet får en fysisk form og et indhold af næringsstoffer der dækker dyrenes behov. Lagring foregår så foderkvaliteten bevares og der ikke sker tab til omgivelserne.

Ved dyrkning og indkøb af fodermidler sikres det, at foderet er fri for sundhedsskadelige mængder af uønskede stoffer, der kan påvirke dyrenes velfærd negativt eller overføres til slutproduktet.

Næringsstofhusholdning:

Der tilstræbes en høj udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen. Dette sikres ved at udarbejde detaljerede gødningsplaner, der tager hensyn til dyrkningshistorien, jordtypen osv. Derudover anvendes den mest moderne udbringningsteknik, så der sikres en stor nyttevirkning.

Dyrenes udskillelse af næringsstoffer minimeres ved løbende at afstemme foderets indhold af protein og fosfor.

Dyresundhed og dyrevelfærd:

Sygdomme vil blive forebygget af hensyn til dyrenes trivsel samt for at begrænse forbruget af medicin. Derfor vil stalden blive indrettet så den fremmer en god hygiejne og giver mindst mulig belastning for dyrene. Der vil blive sektioneret for at nedbringe risikoen for overførsel af smitte mellem dyrene.

Der indrettes særlige stier til håndtering af syge dyr. Der vil blive fokuseret på det enkelte dyr og udarbejdet manualer, således at der træffes de rigtige beslutninger når et dyr bliver syg eller ikke trives i flokken.

Arbejds miljø:

Landbruget er en farlig arbejdsplads og der vil derfor blive gjort en stor indsats for at skabe et godt arbejds miljø både fysisk og psykisk.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Lolland Kommune har forlangt at ansøger i ansøgningen forholder sig til anvendelse af BAT i et omfang der efter kommunens vurdering er proportionalt. Det centrale krav er at ansøger i ansøgt udvidelse af etape I og etape II dokumentere at bedriften ved anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik) reducerer ammoniakemissionen fra staldanlægget svarende til et niveau, bestående af anvendelse af BAT gulv (delvis spaltegulv) og anvendelse af gyllekøling i hele bedriften. Eksisterende stalde såvel som nye. Der er imidlertid ikke krav om at det præcis er BAT gulv og gyllekøling, der absolut skal anvendes.

Det vurderes at ansøger i tilstrækkeligt omfang opfylder Lolland Kommunes krav og har tilrettet projektet i overensstemmelse hermed. Det fremgår at ansøger i etape I og II i begrænset omfang vil benytte gyllekøling og derud over vil etablere luftrensning. Da luftrensningsanlægget ikke er detailprojekteret ønsker ansøger at godkendelsen åbner mulighed for anvendelse af såvel kemisk som biologisk luftrensning. Det vurderes, at denne mulighed skal holdes åben. Dog skal ansøger før luftrenseanlægget etableres fremsende detailprojekt til accept hos tilsynsmyndigheden. Det gælder både den del af luftrenseanlægget, der etableres i etape I og den del der etableres i etape II. Ansøger må påregne at nye oplysninger der fremlægges for tilsynsmyndigheden kan medføre påbud efter § 40 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, f.eks. om skærpede egenkontrolvilkår eller vilkår vedr. drift og vedligeholdelse af luftrenseanlægget.

10 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

10.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der indgår for så vidt to alternative løsninger i ansøgningen. Det ene alternativ er 0 –alternativet – dvs. at ansøger vælger ikke at udnytte godkendelsen. Det betyder at driften fortsætter som nudriften er beskrevet. Ansøger påpeger at dette alternativ ikke er attraktivt, fordi det vil være ensbetydende med at der ikke sker den nødvendige udvikling af ejendommen og på sigt vil der være risiko for at husdyrproduktionen helt må stoppe på ejendommen.

Det andet alternativ er at ansøger udnytter godkendelsen til at etablere etape I udvidelsen; men vælger ikke at foretage etape II-udvidelsen. Dvs. at ansøger ikke udnytter godkendelsen til at udvide til etape II niveau.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er ikke fremlagt forslag til alternative placeringer. Der er uafklarede forhold omkring det præcise forløb af et rørlagt vandløb (kvl 7), som i princippet kunne betyde ændring af placeringen af nye gyllebeholdere og evt. kornsiloe; men ansøger vil som udgangspunkt ansøge om tilladelse til at omlægge dette rørlagte vandløb, frem for at ændre placeringen af det planlagte nybyggeri.

Tilsvarende er der planlagt etableret et regnvandsbassin. Dette kræver særskilt tilladelse efter By- og Landzonenloven. Behandling af sagen kan medføre ændringer i placering og indretning af dette.

Det vurderes at 0- alternativet – **fortsættelse af nudrift som beskrevet** ikke vil give anledning til væsentlig miljøpåvirkning af omgivelserne.

Alternativ bestående af udvidelse til etape I, og derefter ikke yderligere udvidelse vurderes heller ikke at give anledning til væsentlige miljøpåvirkninger af omgivelserne. Det forudsættes dog i denne vurdering at vilkårene i denne godkendelse som omfatter udvidelse til etape I niveau overholdes.

11 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ved virksomhedens ophør rengøres stalde – og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af bygninger og gyllebeholdere vil foregå i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør. Ovennævnte er primært begrundet i, at virksomheden ikke forventes lukket i mange år fremover. Sekundært fordi den forurening, som kunne komme på tale vil være håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i fast rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderligere.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Lolland kommune har ingen bemærkninger til ovenstående.

Det vurderes at der ikke er grundlag for at stille vilkår for ophør af en ansøgte drift.

VILKÅR

12 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Management

BAT indenfor management/godt landmandskab er i BREF defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild; men vand – og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der foretages daglig tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Før udkørsel af husdyrgødning varsles naboer, så der kan tages hensyn til evt. større begivenheder som f.eks. konfirmation eller bryllup. Derudover tages der højde for vindretning i forhold til naboer, når der køres gylle ud.

Ansøger vurderer at der anvendes BAT indenfor management. Ansøger betegner dette som "God landmands praksis"(GLP).

Driftsledelse:

der vil blive lagt en langsigtet strategi for udviklingen af bedriften, så der at der ikke bliver brugt unødvendige ressourcer til etablering af midlertidige anlæg.

Der vil blive lagt vægt på en høj faglighed blandt medarbejderne, så de fødevarer, der produceres er af højeste kvalitet. Dette skal opnås ved en god oplæring og løbende efteruddannelse.

Dokumenteret produktion:

Der vil blive lavet registreringer gennem produktionsforløbet, så det kan dokumenteres at produkterne er produceret på en ordentlig og ansvarlig måde. Dette vil sikre en korrekt omgang med medicin og næringsstoffer, hvilket sikrer at krav til kvalitet og miljø kan overholdes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at ansøgningen i overordnede termer giver indtryk af vilje og evne til at drive et husdyrbrug både hvad angår kvalitet og miljømæssig ansvarlighed svarende til den standard, der kræves i 2010. Dog vurderes det, at der er behov for mere detaljerede krav til bedriftens egenkontrol, herunder et sammenhængende **sæt af driftsinstrukser og driftsjournal** – dvs. registreringer til dokumentation af at driftsinstrukser overholdes. Det vurderes at ikke nødvendigvis al drift i bedriften skal være omfattet af driftsinstruks og driftsjournal. Det vurderes at driftsinstrukserne og driftsjournalen skal dække centrale driftsområder, der har eller kan have miljømæssig betydning,

Det vurderes at egenkontrollen (driftsinstruks og driftsjournal)på bedriften skal omfatte:

- logbog over obevaring, omrøring og udkørsel af flydende husdyrgødning. Det skal her fremgå hvilke naboer der skal varsles, hvornår der er varslet og hvordan

- dokumentation jf. den lovpligtige beholderkontrol

Miljøgodkendelse

- løbende dokumentation af produktionens omfang – bem. bedriften skal til hver en tid overfor tilsynsmyndigheden kunne fremlægge umiddelbart gennemskuelig dokumentation for at omfanget af produktionen på bedriften overholder de maksimale grænser for produktionen jf. vilkår, herunder hvad produktionen har været i indeværende driftsår, og forudgående år.
- drift og vedligeholdelse af gyllekølingsanlæg, driftstimer, varmepumpedrifts-timer, service, reparationer
- drift og vedligeholdelse af luftrenseanlæg, driftstimer, service, reparationer, forbrug af hjælpestoffer, registrering af mængder af lænsevand, opbevaring af måledata.
- drift og vedligehold af øvrigt ventilationsanlæg, rengøring, service
- drift og vedligeholdelse af øvrige tekniske anlæg, der har betydning for vandforbrug og energiforbrug

VILKÅR

Bedriften skal senest ved ibrugtagning af staldanlæg omfattet af etape I have udarbejdet oplæg til egenkontrol i form af et sæt sammenhængende driftsinstrukser og registreringsforskrifter til driftsjournalen, dækkende følgende:

- logbog over opbevaring, omrøring og udkørsel af flydende husdyrgødning. Det skal her fremgå hvilke naboer der skal varsles, hvornår der er varslet og hvordan, er der indkommet reaktioner fra naboer, hvordan har bedriften taget hensyn til evt. indsigelser /f.eks. meddelelser om familiefester eller lignende fra naboer.
- dokumentation jf. den lovpligtige beholderkontrol
- løbende dokumentation af produktionens omfang – bem. bedriften skal til hver en tid overfor tilsynsmyndigheden kunne fremlægge umiddelbart gennemskuelig dokumentation for at omfanget af produktionen på bedriften overholder de maksimale grænser for produktionen jf. vilkår, herunder hvad produktionen har været i indeværende driftsår, og forudgående år.
- drift og vedligeholdelse af gyllekølingsanlæg, driftstimer, varmepumpedrifts-timer, service, reparationer
- drift og vedligeholdelse af luftrenseanlæg, driftstimer, service, reparationer, forbrug af hjælpestoffer, registrering af mængder af lænsevand, opbevaring af måledata.
- drift og vedligehold af øvrigt ventilationsanlæg, rengøring, service
- drift og vedligeholdelse af øvrige tekniske anlæg, hvis korrekte drift og vedligehold har betydning for at der ikke opstår unødvendigt vandforbrug og energiforbrug

Driftsinstrukser og driftsjournal skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden. Registreringer i driftsjournalen skal opbevares i mindst 5 år.

Miljøgodkendelse

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for management og dokumentation:

13 BILAG

13.1 ANVENDTE KILDER OG REFERENCER

- 1) Ansøgningsmateriale
- 2) Analyse af jordbrugserhvervene 2009.
<http://statsforvaltning.dk/everest/tmp/090625110742/modelLolland.pdf>
- 3) Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005)
- 4) Basisanalyse del I for vanddistrikt 35, hovedopland II
- 5) Basisanalyse del II for vanddistrikt 35, hovedopland II. Vurdering af vandforekomsters tilstand. Risikovurdering.
- 6) Basisanalyse for Natura 2000 område 179, Nakskov Fjord. Storstrøms Amt 2006.
<http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/519D7A89-1F4C-4BC8-87F1-E59D1F16C260/0/179basisogbilag.pdf>
- 7) By og landskabsstyrelsen 2009: Tillæg til basisanalyse for Natura 2000-område nr. 179.
http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/D0239B40-D8F0-4231-ADED-DECEE49100EA/92924/179_Nakskov_Fjord_tillaeg.pdf
- 8) By- og Landskabsstyrelsen 2010: Forslag til Natura 2000-plan 2009-2015. Nakskov Fjord og Indrefjord, Natura 2000-område nr. 179, Habitatområde H158, Fuglebeskyttelsesområde F88.
http://www2.blst.dk/publikationer/naturplanforslag/179_NakskovFjord.pdf
- 9) By- og Landskabsstyrelsen 2010: Forslag til Natura 2000-plan 2009-2015. Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand. Natura 2000-område nr. 173, Habitatområde H152, Fuglebeskyttelsesområde F82, F83, F85, F86.
http://www2.blst.dk/publikationer/naturplanforslag/173_Smaalandsfa.pdf
- 10) DMU 2009: Deposition af N komponenter 2008 – kommuner. http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-tilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/depositionables.asp?period=2008&wa-ter=kommuner&Select=Vis+tabel
- 11) DMU m.fl. 2009: NOTAT. Grøn Vækst – Videnbehov. <http://www.dmu.dk/NR/rdonlyres/3B4B58B1-0953-42E8-9F4D-87DAF5794FD7/0/GroenVaekst.pdf>.
- 12) GIS-temaer fra <http://www.arealinformation.dk> vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, §7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
- 13) GIS-temaer fra Storstrøms amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
- 14) Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (www.dmu.dk/pub/FR635.pdf)
- 15) Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc
- 16) Habitatdirektivbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 408 af d. 1. maj 2007, med senere ændringer.)

Miljøgodkendelse

- 17) Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009.
<http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
- 18) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m
<http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/-Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
- 19) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder.
<http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
- 20) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet -DMUS vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
- 21) Lolland Kommune 2008: Registrering af sjældne padder i Lolland Kommune. Upubliceret arbejdsdokument udarbejdet af Kåre Fog for Lolland Kommune.
- 22) Lolland kommune 2010: upublicerede registreringer foretaget af AGLAJA v. Eigil Pløger i foråret 2009 i forbindelse med husdyrgodkendelsessager.
- 23) Oplysninger på www.vandognatur.dk
- 24) Oplysninger på www.naturdata.dk
- 25) Oversigt over botaniske lokaliteter 3: Lolland, Falster, Møn og Bornholm (Miljøministeriet, 1982)
- 26) Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061
- 27) Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000
- 28) Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle
- 29) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006
- 30) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006
- 31) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006
- 32) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter 2006. En revision af rødlistede planter 1999.
- 33) Bekendtgørelse nr. 1695. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.
- 34) Østrogen fra gylle kan udvaskes. Lægdsmand, Mette. Danmarks Jordbrugsforskning. 2005.
http://www.agrsci.dk/ny_navigation/nyheder/oestrogen_fra_gylle_kan_udvaskes

13.2 BILAG IV-ARTER I LOLLAND KOMMUNE

Art	Udbredelse/lokaltet	Er særligt sårbar overfor
Brandts Flagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer; stærkt knyttet til ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- over overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.
Skimmelflagermus	Arten findes på en enkelt lokalitet i området ved Nakskov Fjord.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Arten har udelukkende kvarter i bygninger året rundt.
Bredøret Flagermus	Ved overvågning. Detektorlytning i 2002-2005 blev registreret ved Søholt og Hamborg Skov. Det tyder på, at arten er mere udbredt og almindelig øst for Store Bælt end tidligere antaget.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret Flagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland Kommune. Meget tyder på, at den ikke er sjælden, men blot overset mange steder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.

Miljøgodkendelse

Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Kun fem recente forekomster: fire ved Kramnitse og en ved Lundegårde	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Almindeligt forekommende i den vestlige del af kommunen. Registret indenfor 1000 m fra stald og lager i 2009.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedebled, slåen m.v.
Spidssnudet frø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Det ser dog ud til, at den er forsvundet fra landbrugslandet, men har overlevet der, hvor der er moser, enge eller strandenge.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i vandhuller og søger gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose). Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Registret indenfor 1000 m fra stald og lager og ved udspretningsarealer i 2009.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Grønbroget tudse	Almindeligt forekommende i området omkring Nakskov Fjord og langs Lollands sydvestlige kyst. Registret indenfor 1000 m fra stald og lager og ved udspretningsarealer i 2009.	Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder. Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.
Strandtudse	Et par forekomster i området ved Nakskov Fjord, en ved Riddertofte, en ved Kramnitse og en på Lindholm. Nogle af disse bestande er meget små og truede.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.
Klokkefrø	Uddøde på Lolland ca. 1975. Der har været en bestand i den nordvestlige del af kommunen.	
Markfirben	Der vides kun lidt om artens tidligere forekomst. Den har tilsyneladende altid været	

Miljøgodkendelse

	sjælden på Lolland.	
Eremit	Findes i Halstedkloster Dyrehave og Maltrup Skov. Tidligere fundet i Keldskov og Kristianssæde Skov (senest set i 1980erne).	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.
Enkelt Månerude	Har haft forekomster i digegrave. Senest set i 1918 ved Rødbyhavn.	Tilgroning, vandstandssænkning, naturlig succession.
Mygblomst	Enkelte gamle voksesteder i den østlige del af kommunen	Tilgroning, vandstandssænkning.

13.3 UDPEGNINGSGRUNDLAG FOR NATURA 2000-OMRÅDE NR. 179

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 158		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Hvid klit (2120)
	Vadeflade (1140)	*Grå/grøn klit (2130)
	*Lagune (1150)	Kransnålalge-sø (3140)
	Bugt (1160)	Næringsrig sø (3150)
	Rev (1170)	Brunvander sø (3160)
	Strandvold med enårige planter (1220)	Kalkoverdrev (6210)
	Kystklint/klippe (1230)	*Surt overdrev (6230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Ege-blandskov (9160)
	Strandenge (1330)	
	Forklit (2110)	
*angiver prioriteret naturtype		
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 88		
Fugle:	Knopsvane (rastende)	Klyde
	Sangsvane (rastende)	Almindelig ryle
	Sædgås (rastende)	Splitterne
	Troldand (rastende)	Fjordterne
	Toppet skallesluger (rastende)	Havterne
	Rørhøg	Dværgterne
	Blishøne (rastende)	

Bilag 9.3 Det samlede udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 179, Nakskov Fjord (Kilde 8)

